

(ค้นพบ)

รายงานการ ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๕ / ๒๔๗๗ (สามัญ)

ชุดที่ ๑

ตอนที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม

พุทธศักราช ๒๔๗๗

ชื่อผู้แทน	ข้อความที่แก้	หมายเหตุ

ที่ประชุมรับรองในคราวประชุม ครั้งที่ ๑ / ๒๔๗๗ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วัน ๑๓ มกราคม ที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วันอังคารที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๕ นาฬิกา.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : วันนี้สมาชิกมาประชุม ๑๓๒ คน
ประชุมแล้ว การประชุมตามระเบียบวาระ

หมายเลข ๑. เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งต่อที่ประชุม คว้าได้รับหนังสือจาก
นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๖ กันยายน ศกนี้ มีความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นสมควรทำ
ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศกับรัฐบาลอินเดีย ตามที่ฝ่ายอินเดียเสนอ และกระทรวง
การต่างประเทศได้จัดให้มีการลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับ
รัฐบาลอินเดียว่าด้วยบริการเดินอากาศและแลกเปลี่ยนหนังสือกันเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒
กันยายน ศกนี้ และความตกลงนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันลงนามเป็นต้นไป โดยที่เป็นการตกลงใน
ระหว่างประเทศ จึงเสนอสภาฯ เพื่อทราบ นี่เป็นเรื่องแจ้งให้ทราบเท่านั้น

ที่ น.ว. ๑๓/๒๕๕๕ (ส.)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลอินเดีย
ว่าด้วยบริการเดินอากาศ

เรียน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักคณะรัฐมนตรี ที่ สผ. ๕๑๐๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาความตกลง ฯ ฉบับภาษาอังกฤษและคำแปลภาษาไทย ๑ ชุด

ด้วยได้รับหนังสือจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี มีความว่า คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเห็นสมควรทำความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศกับรัฐบาลอินเดียตามที่ฝ่าย
อินเดียเสนอ และกระทรวงการต่างประเทศได้จัดให้มีการลงนามในความตกลงระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลอินเดียว่าด้วยบริการเดินอากาศและแลกเปลี่ยน
หนังสือกันเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. นี้ และความตกลงนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่
ลงนามเป็นต้นไป โดยที่เป็นการตกลงระหว่างประเทศ จึงขอเสนอสภาผู้แทนราษฎร
เพื่อทราบ

เรื่องนี้ได้นำเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบแล้ว และเห็นสมควร
เสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบต่อไป ทั้งสำเนาความตกลงที่จัดส่งมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายเจริญ บันทโร)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND
THE GOVERNMENT OF INDIA
RELATING TO AIR SERVICES

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND
THE GOVERNMENT OF INDIA
RELATING TO AIR SERVICES

The Government of the Kingdom of Thailand and the
Government of India

DESIRING to conclude an agreement for the operation of
air services between and beyond their respective territories,
AGREE as follows:

ARTICLE I

Each Contracting Party grants to the other Contracting
Party the right to operate the air services specified in the
Annex to this Agreement (hereinafter referred to as the
"specified air services") on the routes specified in the said
Annex (hereinafter referred to as the "specified air routes").

ARTICLE II

A. Each of the specified air services may be inaugurated
immediately or at a later date at the option of the Contracting
Party to whom the rights under this Agreement are granted, on
condition that:

- (1) The Contracting Party to whom the rights have been
granted shall have designated an airline or airlines
(hereinafter referred to as the "designated airline
(s)") for the specified air routes concerned, and
- (2) The Contracting Party which grants the rights shall
have given the appropriate operating permission to
the airline concerned pursuant to paragraph B. of this
Article which it shall do with the least possible delay.

B. A designated airline may be required to satisfy the
aeronautical authorities of the Contracting Party granting the
rights that it is qualified to fulfil the conditions prescribed
by or under the laws and regulations normally applied by those
authorities to the operation of international commercial air
services.

C. The operation of each of the specified air services shall be subject to the agreement of the Contracting Party concerned that its route organisation available for Civil Aviation on the specified air route is adequate for the safe operation of air services.

ARTICLE III

The designated airlines of each Contracting Party operating the specified air services may, subject to the provisions of Article IV, set down or pick up in or carry across the territory of the other Contracting Party, at the points specified in the Annex, international traffic originating in or destined for the territory of the former Contracting Party or of a third country on the specified air route concerned.

ARTICLE IV

A. The aeronautical authorities of the Contracting Parties shall jointly determine in respect of an agreed period the total capacity required for the carriage, at a reasonable load factor, of all traffic, that is to say passengers, cargo and mail, which may reasonably be expected to originate in the territory of each Contracting Party and to be disembarked in the territory of the other Contracting Party on the specified air services to be operated during that period on each of the specified air routes.

B. Subject to the provisions of paragraph C. of this Article each Contracting Party shall have the right to authorise its designated airlines to make available for the carriage of the traffic specified in paragraph A. of this Article whether on services terminating in or on services passing through the territory of the other Contracting Party half the capacity for the specified air services determined in accordance with the provisions of the said paragraph A.

- C. (1) If the designated airlines of either Contracting Party are not able or willing to provide the whole of the capacity to which that Contracting Party is entitled in accordance with paragraph B. of this Article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall authorize the designated airlines of the other Contracting Party to provide additional capacity equal to the difference between the capacity actually provided by the designated airlines of the first Contracting Party and the capacity to which that Contracting Party is entitled under the said paragraph B. (hereinafter referred to as "the deficient capacity").
- (2) If the designated airlines of one Contracting Party which have been providing less than the capacity to which that Contracting Party is entitled become able and willing to provide the whole or part of the deficient capacity, they may serve a notice of not less than three months to this effect on the aeronautical authorities of both Contracting Parties and also on the airlines which have been providing the additional capacity. In such event, and unless both the said aeronautical authorities direct within 30 days of the receipt of the notice that the notice shall not take effect, the latter airlines shall on or before the expiry of the said notice accordingly withdraw the whole or part of the additional capacity which they had been providing and the former airlines shall then provide the deficient capacity or part thereof, as the case may be.

D. The designated airlines of either Contracting Party may set down and pick up in the territory of the other Contracting Party traffic coming from or destined for third countries on any specified air routes, only in accordance with the following provisions:

- (1) If such third country is situated between the territories of the Contracting Parties, any part of the capacity provided by those airlines, in accordance with the provisions of paragraphs A., B. and C. of this Article may be used for this purpose.
- (2) If such third country is situated beyond the territory of the other Contracting Party, the capacity that may be used for this purpose shall be such as shall be agreed between the aeronautical authorities of both Contracting Parties as being unlikely to prejudice unduly, during an agreed period, the interests of the airlines of the other Contracting Party operating between the latter's territory and the third country concerned.

E. In order to meet seasonal fluctuation or unexpected demands of a temporary character the designated airlines may

agree upon such temporary increases in the agreed capacities as are necessary to meet the traffic need. Any such increases shall be reported forthwith to the aeronautical authorities of the Contracting Parties either of whom may disapprove such increases. Upon such disapproval such increases shall cease to operate.

- F. (1) In this Article "agreed period" means the first six months from the date this Agreement comes into force and, thereafter, every succeeding period of six months unless otherwise agreed between the aeronautical authorities.
- (2) The capacity to be provided shall be discussed in the first instance between the designated airlines of the Contracting Parties and, if possible, agreed between them. The aeronautical authorities of both Contracting Parties shall have the right to be represented at these discussions.
- (3) Any agreement so reached between the designated airlines of the Contracting Parties shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of the Contracting Parties. Such approval by the aeronautical authorities shall constitute an agreement as required by paragraphs A., C. and D. of this Article.
- (4) If the aeronautical authorities of the Contracting Parties fail to agree on any matter on which their agreement is required under the provisions of this Article the Contracting Parties themselves shall endeavour to reach agreement thereon. If the Contracting Parties fail to reach such agreement the provisions of Article X of this Agreement shall apply.
- (5) Pending the completion of any review of capacity in accordance with the provisions of this Article the designated airlines of the Contracting Parties shall be entitled to continue to make available the capacities provided in their existing air services.

ARTICLE V

A. The tariffs to be charged for the carriage of passengers and cargo on any of the specified air services shall be fixed at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including economical operation, reasonable profit, difference of characteristics of service (including standards of speed and accommodation) and the tariffs charged by other airlines on the route or section thereof concerned.

B. The tariffs in respect of each route and each section thereof shall be agreed between the designated airlines concerned and shall have regard to any relevant rates adopted by the International Air Transport Association. The tariffs so agreed shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of both Contracting Parties, except that the approval of the aeronautical authorities of a Contracting Party shall not be necessary in respect of tariffs for a route or section in which no designated airline of that Contracting Party is concerned. In the event of disagreement between the designated airlines concerned or in case the aeronautical authorities do not approve the tariffs as required under this paragraph, the Contracting Parties shall endeavour to reach agreement between themselves failing which the dispute shall be dealt with in accordance with Article X. Pending determination of the tariffs in accordance with this Article, the tariffs already in force shall prevail.

C. Nothing in this Article shall be deemed to prevent either Contracting Party, in agreement with the other Contracting Party, from bringing into force tariffs fixed in accordance with practice recommended from time to time by the International Civil Aviation Organization.

ARTICLE VI

A. Supplies of fuel, lubricating oils, spare parts, regular equipment and aircraft stores introduced into or taken on board aircraft of the designated airline of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and remaining on board on departure from the last airport of call in that territory shall be accorded, with respect to customs duty, inspection fees or similar charges, treatment not less favourable than that granted by the second Contracting Party to its national airlines engaged in international public

transport, provided that neither Contracting Party shall be obliged to grant to the designated airlines of the other Contracting Party exemption or remission of customs duty, inspection fees or similar charges unless such other Contracting Party grants exemption or remission of such charges to the designated airlines of the first Contracting Party.

B. If, in the opinion of the aeronautical authorities of one of the Contracting Parties, the administration of regulations relating to customs, immigration, quarantine and similar matters in the territory of the other Contracting Party imposes/ ^{an} onerous burden on its designated airlines in the operation of the air services pursuant to this Agreement, the aeronautical authorities of such other Contracting Party shall, upon request, enter into consultation to examine the situation.

ARTICLE VII

A. The aeronautical authorities of each Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party on request:

- (1) Information concerning the authorisations extended to its designated airlines to operate the specified air services;
- (2) such traffic statistics as may be appropriate for the purpose of reviewing the capacity of the specified air services;
- (3) such periodical statements as may reasonably be required relating to the traffic carried by the designated airlines on the specified air services including information concerning the origin and destination of such traffic; and
- (4) such other information in respect of the operation of the specified air services as may be required to enable the aeronautical authorities to satisfy themselves that the requirements of this Agreement are being duly observed.

B. Each Contracting Party shall cause its designated airlines to supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, as long in advance as practicable, copies of time tables and tariff schedules and particulars

concerning...

concerning the types of aircraft to be operated on the specified air services.

ARTICLE VIII

A. Each Contracting Party reserves the right to withhold or revoke or impose such appropriate conditions as it may deem necessary with respect to an operating permission to a designated airline of the other Contracting Party, if

- (1) the first Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of such designated airline are vested in the other Contracting Party or its nationals,
- (2) such designated airline fails to comply with the laws and regulations of the first Contracting Party, or
- (3) in the judgment of the first Contracting Party, there is a failure to fulfil the conditions under which the rights are granted to the other Contracting Party in accordance with this Agreement.

B. Except in the case of failure to comply with laws and regulations, such action shall be taken only after due notice has been given to the designated airline concerned and after opportunity has been given for consultation between the Contracting Parties. In the event of action by one Contracting Party under this Article the rights of the other Contracting Party under Article X shall not be prejudiced.

ARTICLE IX

A. In a spirit of close collaboration, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties will consult regularly with a view to assuring the observance of the principles and the implementation of the provisions contained in this Agreement.

B. Either Contracting Party may at any time request consultation with the other with a view to initiating any amendments of this Agreement which it may deem desirable. Such consultation shall begin within a period of sixty days from the date of the request. Any modification of this Agreement agreed as a result of such consultation shall come into effect.

when ...

When it has been confirmed by an exchange of diplomatic Notes.

C. Changes made by either Contracting Party in the intermediate stopping places on the specified air routes authorised to its designated airlines except those which

(1) change the places served by a designated airline in the territory of the other Contracting Party, or

(2) result in the route ceasing to be reasonably direct,

shall not be considered as modifications of this Agreement and either Contracting Party may therefore make such changes provided that notice of any such changes shall be given without delay to the aeronautical authorities of the other Contracting Party. If the aeronautical authorities of such second Contracting Party find that the principles set forth in Article IV of this Agreement are thereby infringed and such infringement affects the interests of any of their airlines because of the carriage by a designated airline of the first Contracting Party of traffic between the territory of the second Contracting Party and the new point in the territory of a third country the aeronautical authorities of the second Contracting Party may request consultation in accordance with the provisions of paragraph A. of this Article.

D. Whether or not the procedure for consultation provided for in paragraph B. of this Article has been initiated, either Contracting Party may at any time give notice to the other of its desire to terminate this Agreement and such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organization. This Agreement shall terminate one year after the date of receipt by the other Contracting Party of the notice to terminate unless the notice is withdrawn by agreement before the expiration of such period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organization.

ARTICLE X

A. If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation/^{or application} of the present Agreement or of its Annex the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by negotiation between themselves.

B. If the Contracting Parties fail to reach a settlement by negotiation,

- (1) they may agree to refer the dispute for decision to an arbitral tribunal or some other person or body appointed by agreement between them; or
- (2) if they do not so agree or if, having agreed to refer the dispute to an arbitral tribunal, they cannot reach agreement as to its composition, either Contracting Party may submit the dispute for decision to any tribunal competent to decide it established within the International Civil Aviation Organization or, if there be no such tribunal, to the International Court of Justice.

C. The Contracting Parties undertake to comply with any decision given, including any interim recommendation made, under paragraph B. of this Article.

D. If and so long as either Contracting Party or a designated airline of either Contracting Party fails to comply with the requirements of paragraph C. of this Article, the other Contracting Party may limit, withhold or revoke any rights which it has granted by virtue of the present Agreement and its Annex.

ARTICLE XI

This Agreement shall come into force on the date of signature.

ARTICLE XII

In the event of the coming into force of a multilateral agreement concerning international air transport to which both Contracting Parties adhere, this Agreement shall be modified to conform with the provisions of such multilateral agreement.

ARTICLE XIII

To the extent to which they are applicable to the air services established under the present Agreement, the provisions of the Convention shall remain in force in their present form between the Contracting Parties for the duration of the Agreement,

as if they were an integral part of the Agreement, unless both Contracting Parties ratify any amendment to the Convention which shall have duly come into force in which case the Convention as amended shall remain in force for the duration of the present Agreement.

ARTICLE XIV

A. For the purposes of this Agreement the terms "territory", "air service" and "airline" shall have the meanings specified in the Convention on International Civil Aviation opened for signature on the seventh day of December, 1944, in this Agreement referred to as "the Convention".

B. The term "aeronautical authorities" shall mean in the case of Thailand the Director-General of the Department of Transport, Ministry of Communications, Thailand, and in the case of India the Director-General of Civil Aviation, India, and in both cases any person or body authorised to perform the functions exercised by the above mentioned authorities.

C. The term "capacity" in relation to a specified air service means the extent of accommodation provided and permitted under this Agreement for the carriage of passengers, cargo and mails on the route or section of a route concerned, during an agreed period.

D. The Annex to this Agreement shall be deemed to be part of the Agreement and all references to the "Agreement" shall include references to the Annex, except where otherwise expressly provided.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed the present Agreement.

Done this 12th day of June B.E. 2499(1956), in duplicate, at Bangkok, in the English language.

For the Government of
the Kingdom of Thailand:

For the Government of
India:

ANNEX

SECTION I

The airline (s) designated by the Government of the Kingdom of Thailand shall be entitled to operate air services in both directions on the route (s) specified in this section and to land for traffic purposes in the territory of India at each of the points specified :-

(1) THAILAND-points in BURMA and EAST PAKISTAN-CALCUTTA and beyond.

(2) THAILAND-points in BURMA and EAST PAKISTAN-CALCUTTA-points in CEYLON and beyond.

SECTION II

The airline (s) designated by the Government of India shall be entitled to operate air services in both directions on the route (s) specified in this section and to land for traffic purposes in the territory of Thailand at each of the points specified :-

(1) INDIA-points in EAST PAKISTAN and BURMA-BANGKOK and, if desired, points in INDO-CHINA-a point in the PHILIPPINES-a point in MALAYA-a point in INDONESIA-a point in NEW GUINEA-a point in BORNEO-points in AUSTRALIA and/or FIJI or beyond.

(2) INDIA-points in EAST PAKISTAN and BURMA-BANGKOK-points in INDO-CHINA-a point in the PHILIPPINES-HONG KONG-points in CHINA and JAPAN, and, if desired, beyond.

SECTION III

Points on any of the specified routes may, at the option of the designated airline, be omitted on any or all flights.

SECTION IV

No specified air services shall be operated unless the starting point or the terminal points of the service lies within the territory of the Contracting Party designating the airline.

ความตกลงระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลอินเดีย
จากความร่วมมือกันเกี่ยวกับ
.....

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลอินเดีย
ปรารถนาที่จะทำความตกลงเพื่อกำหนดค่าเงินบริการเดินอากาศ
ระหว่าง และพนักอากาศเขตของแต่ละฝ่าย
ตกลงกันดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑.

ภาคีผู้ทำความตกลงแต่ละฝ่ายยอมให้ภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่าย
ซึ่งสิทธิที่จะดำเนินการเดินอากาศตามพิธีระบุไว้ ในภาคผนวกต่อท้ายความตกลงนี้
(ต่อไปนี้จะได้อ้างถึงว่า "บริการเดินอากาศที่ระบุ") ในเส้นทางบินที่ระบุในภาค
ผนวกดังกล่าว (ต่อไปนี้จะได้อ้างถึงว่า "เส้นทางบินที่ระบุ")

ข้อ ๒.

ก. บริการเดินอากาศที่ระบุแต่ละบริการ อาจเริ่มดำเนินการ โดยพลัน
หรือในวันใดต่อไปภายหลังก็ได้แล้วแต่ภาคีผู้ทำความตกลงที่ได้สิทธิต่าง ๆ ความความ
ตกลงนี้จะเลือกโดยมีเงื่อนไขว่า

(๑) ภาคีผู้ทำความตกลงที่ได้รับสิทธิต่าง ๆ จะได้กำหนดสาย
การบินสายหนึ่งหรือหลายสาย (ต่อไปนี้จะได้อ้างถึงว่า
"สายการบินที่กำหนด") สำหรับเส้นทางบินที่ระบุไว้
ที่เกี่ยวข้อง และ

(๒) ภาคีผู้ทำความตกลงที่เห็นสิทธิจะทำได้ ให้อนุญาตที่เหมาะสม
เพื่อดำเนินการแก่สายการบินที่เกี่ยวข้องตามความใน
วรรค ข. แห่งข้อนี้ซึ่งจะต้องกระทำโดยที่ภาคีผู้ทำ
ที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข. สายการบินที่กำหนดอาจจะต้องแสดงความพอใจแก่เจ้าหน้าที่
การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงที่เห็นสิทธิว่า ตนมีคุณสมบัติที่จะตามเงื่อนไข
ที่วางไว้ในกฎหมายและข้อบังคับซึ่งตามปกติเจ้าหน้าที่เหล่านั้น จะกับการดำเนินการ
การของบริการเดินอากาศพาณิชย์ระหว่างประเทศ

ค. การดำเนินการของคณะบริการ เค็นอากาศที่ไคระบุไว้จะต้องหา
ภายใต้การตกลงของภาคีผู้ทำความตกลงที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่ว่า การจัดเส้นทางบิน
ของบริการนั้น ซึ่งจะใช้ไคสำหรับการบินพลเรือนในเส้นทางบินที่ระบุไว้เป็นที่เพียงพอ
สำหรับการดำเนินการ โดยปลอดภัยของบริการ เค็นอากาศ

ข้อ ๓.

สายการบินที่ไคกำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงที่ไคดำเนินการ เค็น
อากาศซึ่งไคระบุไว้ภายใต้บังคับ ของบทบัญญัติแห่งข้อ ๔ อาจนำลงหรือขึ้นขึ้น ในหรือ
ขนข้ามอาณาเขตของภาคีผู้ทำความตกลง ณ จุดที่ไคระบุไว้ในภาคผนวก การจราจร
ระหว่างประเทศที่เริ่มต้น ในหรือมีจุดหมายปลายทาง ในอาณาเขตของภาคีผู้ทำความ
ตกลงฝ่ายแรก หรือของประเทศที่สามใดในเส้นทางบินที่ไคระบุที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๔.

ก. เจ้าหน้าที่การ เค็นอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงจะไคร่วมกัน
กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาที่ไคตกลงกัน จำนวนทั้งสิ้นของความถี่ของการ
เพื่อการรับขน ความส่วนน้ำหนักที่สมควรของการจราจรทั้งหมด กล่าวคือ ผู้โดยสาร
สินค้า และ ไปรษณีย์และสิ่งอาจคาดหมายไคตามสมควรที่จะไคเริ่มขึ้น ในอาณาเขต
ของแต่ละฝ่ายแห่งภาคีผู้ทำความตกลงและที่ไคจะไปลง ในอาณาเขตของภาคีผู้
ตกลงอีกฝ่าย ในบริการ เค็นอากาศที่ไคระบุไว้ว่าจะไคดำเนินการ ในระหว่างระยะเวลา
นั้น ในเส้นทางบินแต่ละเส้นที่ไคระบุไว้

ข. ภายใต้การบังคับของบทบัญญัติวรรค ก. แห่งข้อนี้ ภาคีผู้ทำความ
ตกลงแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะอนุญาตให้สายการบินที่กำหนดของตน จัดให้มีไว้เพื่อการ
รับขนในการจราจรตามที่ไคระบุไว้ในวรรค ก. แห่งข้อนี้ไม่ว่าจะเป็นบริการที่สิ้นสุด
ลง ในหรือ ในบริการที่ผ่านอาณาเขตของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายซึ่งกึ่งหนึ่งของความ
จุสำหรับบริการ เค็นอากาศที่ไคระบุไว้ ซึ่งไคกำหนดขึ้นตามบทบัญญัติข้อ ก. นี้

ค. (๑) ถ้าสายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่าย
ใด ไม่สามารถหรือ ไม่เต็มใจที่จะจัดรับความจุทั้งหมดซึ่งภาคี
ผู้ทำความตกลงนั้นมีสิทธิตามวรรค ข. แห่งข้อนี้ ให้เราขอ
ให้การ เค็นอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสองอนุญาตให้
สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายจัดรับ
ความจุเพิ่มเติมมีจำนวนเท่ากับผลแตกต่างระหว่างความจุ
ที่จัดรับจริง โดยสายการบินของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายแรก

กับความรู้สึกงาตึกผู้ทำความตกลงนั้นมีสิทธิตามวรรค ข. ข้างต้น
(คือ ไม้จะอ้างถึงว่า "ความรู้สึกงาตึกอยู่")

- (๒) ถ้าสายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งซึ่งได้จัด
รับความจูงนอกว่าภาคีผู้ทำความตกลงนั้นมีสิทธิกลับสามารถ
และเต็มใจที่จะจัดรับความรู้สึกงาตึกอยู่ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน
สายการบินที่กำหนดนั้นอาจแจ้งความเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสาม
เดือนไปยังเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลง
ทั้งสองให้ทราบพฤติการณ์ และเห็นแจ้งไปยังสายการบินซึ่งได้
จัดรับความจูงเพิ่มเติมด้วย ในกรณีเช่นนั้นและนอกจากเจ้าหน้าที่
การเดินอากาศทั้งสองฝ่ายจะได้แจ้งการภายใน ๓๐ วัน เมื่อได้
รับคำแจ้งความว่า คำแจ้งความนั้นจะไม่ให้บังเกิดผล สายการบิน
ที่กล่าวมาหลังก่อน หรือภายหลังกำหนดเวลา ไม่คำแจ้งความ
ดังกล่าวจะ ใดมีการ เพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนของความจูงเพิ่ม
เติมที่ได้จัดรับและสายการบินดังกล่าวก่อนจะต้องจัดรับเพื่อความ
จูงที่งาตึกอยู่หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของความจูงนั้น แล้วแต่กรณี

ง. สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจนำ
ลงหรือรับขึ้นในอาณาเขตของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งการจราจรที่มาจาก
หรือไปยังประเทศที่สามในเส้นทางบินที่ระบุใด ๆ ได้เฉพาะตามบทบัญญัติต่อไปนี้

- (๑) ถ้าประเทศที่สามเช่นว่านั้น ตั้งอยู่ระหว่างอาณาเขตของภาคี
ผู้ทำความตกลงส่วนหนึ่งส่วนใดของความจูงได้จัดรับโดยสายการ
บินเหล่านั้น ตามบทบัญญัติแห่งวรรค ก. ข. และ ค. ของข้อนี้
อาจนำมาใช้เพื่อการนี้ได้
- (๒) ถ้าประเทศที่สามเช่นว่านั้น ตั้งอยู่พ้นจากอาณาเขตของภาคีผู้ทำ
ความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง ความจูงที่อาจนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์นี้
จะต้องเป็นไปตามที่ได้ตกลงกันระหว่างเจ้าหน้าที่การเดินอากาศ
ของทั้งสองฝ่ายแห่งภาคีผู้ทำความตกลง แม้ว่าจะไม่เป็นการ เฝือก
ฉันทน์โดยไม่สมควร ในระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ต่อผลประ โยชน์
ของสายการบินของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งได้ดำเนินการ
อยู่ระหว่างอาณาเขตของฝ่ายที่กล่าวมาหลังและประเทศที่สามที่
เกี่ยวข้อง

จ. เพื่อสนองการ กระเพื่อมขึ้นลงตามฤดูกาลหรือความต้องการที่ไม่ได้
คาดหมายอันมีลักษณะ เป็นการชั่วคราว สายการบินที่กำหนดอาจตกลงกันที่จะเพิ่มความ

ทุกตกลงกันเป็นการชั่วคราวเท่าที่จำเป็นเพื่อแสดงความต้องการ บางจรรยา การเพิ่ม
เช่นว่านั้นจะคงรายงาน เคยพลัน ไปยังเจ้าหน้าที่เดิมอากาศของภาคีผู้ทำความตกลง
ทั้งสอง เจ้าหน้าที่ของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจไม่ให้ความเห็นชอบแก่
การเพิ่มเช่นว่านั้น เมื่อไม่ได้รับความเห็นชอบเช่นว่า การเพิ่มดังกล่าวจะคงเลิกใช้

ฉ. (๖) "ไม่ข้อนี้คำว่า "ระยะเวลาที่ตกลง" หมายความว่า ระยะเวลา
๖ เดือนแรกนับแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้ เข้มบังคับ และระยะ
เวลาหลังจากนั้นทุก ๖ เดือนต่อเนื่องกันไป เว้นไว้แต่เจ้า
หน้าที่การ เดิมอากาศทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

(๒) ความรู้สึกจะจัดขึ้นจะคงปรึกษาหารือกัน ในขั้นต้นระหว่างสาย
การบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสอง และเป็นกั
ตกลงกันถ้าสามารถทำได้ เจ้าหน้าที่การ เดิมอากาศของภาคี
ผู้ทำความตกลงทั้งสองมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการปรึกษาหารือ

(๓) ความตกลงใด ๆ ที่สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลง
ทั้งสอง ได้ตกลงกันจะคง ได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่
การ เดิมอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสอง ความเห็นชอบ
ของเจ้าหน้าที่การ เดิมอากาศเช่นว่านั้นถือ ได้ว่าเป็นความตกลง
ตามระเบียบในวรรค ก. ค. และ ง. แห่งข้อนี้

(๔) ถ้าเจ้าหน้าที่การ เดิมอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสอง
ตกลงกันไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการ
ตกลงกันตามบทบัญญัติแห่งข้อนี้ ภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสองจะ
พยายามทำความตกลงกันในเรื่องต่าง ๆ ถ้าภาคีผู้ทำความ
ตกลงทั้งสองไม่สามารถทำความตกลงดังกล่าวได้ ให้แนบ
บัญชีแห่งข้อ ๑๐ ของความตกลงฉบับนี้มา

(๕) ระหว่างที่รอผลของการ สอบสวนความจุตามบทบัญญัติแห่งข้อนี้
สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสองมีสิทธิที่จะ
จัดความจุต่อไปได้ตามที่ เห็นไว้แล้ว ในบริการ เดิมอากาศของตน

ข้อ ๕.

ก. พิกัดอัตราที่จะเรียกเก็บเพื่อการรับขนคนโดยสาร และสินค้าสำหรับ
บริการ เดิมอากาศที่ระบุไว้ จะได้กำหนดขึ้นในระเบียบอันสมควร โดยคำนึงถึงปัจจัยทั้ง
หมดยกเว้นข้อรวมถึงการ ดำเนินการ ในทางเศรษฐกิจ ถ้าไรที่สมควร ความแตกต่าง
ของลักษณะแห่งบริการ (รวมตลอดถึงมาตรฐานแห่งความเร็วและการจัดที่นั่ง) กับ
พิกัดอัตราที่สายการบินอื่น ๆ เรียกเก็บในเส้นทางที่เกี่ยวข้อง หรือตอนหนึ่งแห่งเส้น
ทางนั้น

ข.....

ข. พิกัดอัตราที่เพิ่มขึ้นเส้นทางแต่ละเส้นและแต่ละส่วนของเส้นทางนี้ จะตกลงตกลงกันระหว่างสายการบินที่กำหนดที่เกี่ยวข้องและกองกำลังตำรวจที่เกี่ยวเนื่องซึ่งสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศได้ตกลงไว้กับ พิกัดอัตราที่ตกลงกันนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสอง เว้นแต่พิกัดอัตราสำหรับเส้นทางหรือตอนที่ไม่เกี่ยวกับสายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายนั้น ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ระหว่างสายการบินที่กำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่การเดินอากาศไม่เห็นชอบด้วยกับ พิกัดอัตราซึ่งต้องได้รับความวรัคนี้ ภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสองจะพยายามให้มีการตกลงระหว่างกัน ซึ่งถ้าทำไม่ได้ ให้จัดการข้อพิพาทนั้นตามข้อ ๑๐ ระหว่างที่รอการกำหนดพิกัดอัตราตามข้อนี้ พิกัดอัตราที่ใช้อยู่แล้วคงใช้ต่อไป

ค. ความในข้อนี้จะไม่ถือว่าเป็นการขัดขวางต่อภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในความตกลงกับภาคีผู้ทำความตกลงกับอีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณีที่จะนำมาใช้ซึ่งพิกัดอัตราอันใดกำหนดขึ้นในทางปฏิบัติซึ่งได้เสนอมาเป็นคราว ๆ โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

ข้อ ๖.

ก. สัมภาระคือ เชื้อเพลิง น้ำมันล้น เครื่องอะไหล่ เครื่องบริภัณฑ์ประจำและพัสดุของอากาศยาน ที่นำเข้ามาหรือขนขึ้นบนอากาศยานของสายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่ง ในอาณาเขตของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งและคงอยู่บนอากาศยานเมื่อออกจากอากาศยานสุดท้ายที่ตั้ง ในอาณาเขตนั้น จะได้รับผลประโยชน์เกี่ยวกับการศุลกากรค่าธรรมเนียมการตรวจหรือค่าภาระที่คล้ายคลึงกัน เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งให้แก่สายการบินของชาติตนซึ่งประกอบการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศ แต่มีเงื่อนไขว่า ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ต้องผูกพันที่จะให้การยกเว้นหรือการทุเลาการศุลกากรค่าธรรมเนียม การตรวจหรือค่าภาระที่คล้ายคลึงกันแก่สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง นอกจากภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ให้การยกเว้นหรือการทุเลาค่าภาระ เช่นว่าแก่สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายแรก

ข. ถ้าเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า การปฏิบัติการตามข้อนี้บังคับว่าควยศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง การกักตรวจโรคและเรื่องที่คล้ายคลึงกัน ในอาณาเขตของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง ก่อให้เกิดการระหนักแก่สายการบินที่กำหนดของตน ในการดำเนินการเดินอากาศ ความความตกลงฉบับนี้ เจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง

เมื่อได้รับคำร้องขอจะทำการปรึกษาหารือกันเพื่อสอบสวนการณ์

ข้อ ๑๗.

ก. เจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงแต่ละฝ่ายจะต้องให้ข้อความต่อไปนี้แก่เจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งเมื่อได้รับคำร้องขอ

- (๑) ข้อความเกี่ยวกับการให้อุบัติการณ์สายการบินที่กำหนดของตนเมื่อทำเป็นบริการเดินอากาศที่ระบุ
- (๒) สถิติการจราจรเท่าที่เหมาะสมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสอบสวนความซุกซนบริการเดินอากาศที่ระบุ
- (๓) รายการตามระยะเวลาเท่าที่ตกลงการโดยชอบด้วยเหตุผลเกี่ยวกับการจราจรที่สายการบินที่กำหนดรับขนไม่บริการเดินอากาศที่ระบุ รวมทั้งข้อความเกี่ยวกับศุลกากรและปลายทางของการจราจรดังกล่าว และ
- (๔) ข้อความอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการทำเป็นบริการเดินอากาศที่ระบุเท่าที่ตกลงการเพื่อให้เจ้าหน้าที่การเดินอากาศเชื่อได้ว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดแห่งความตกลงนี้ โดยถูกต้อง

ข. ภาคีผู้ทำความตกลงแต่ละฝ่ายจะต้องสั่งให้สายการบินที่กำหนดของตนส่งสำเนาตารางกำหนดเวลาบินและใบพิถีพิถันฯ ไปยังเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง โดยให้ระยะเวลาล่วงหน้าเท่าที่จะปฏิบัติได้ และโดยเฉพาะรายการเกี่ยวกับแบบของอากาศยานที่จะใช้ในการทำเป็นบริการเดินอากาศที่ระบุ

ข้อ ๑๘.

ก. ภาคีผู้ทำความตกลงแต่ละฝ่ายสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะยับยั้งหรือเพิกถอนหรือวางเงื่อนไขที่เหมาะสมตามที่เห็นว่าจำเป็นเกี่ยวกับการให้อุบัติการณ์สายการบินที่กำหนดแก่ภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้า

- (๑) ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายแรกไม่พอใจว่า กรรมสิทธิส่วนสาธารณะสำคัญและการควบคุมในแท้จริงของสายการบินที่กำหนดเช่นว่านั้นตกอยู่กับภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง หรือแก่คนชาติของภาคีฝ่ายนั้น
- (๒) สายการบินที่กำหนดเช่นว่านั้น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายแรกหรือ
- (๓) ไม่ปฏิบัติตามของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายแรกมีการละเลยไม่

ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น เป็นเหตุให้ภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง
ได้มาซึ่งสิทธิตามความตกลงนี้

ข. เว้นแต่กรณีที่ได้มีการละเลย ในการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับกับ
การปฏิบัติเช่นนั้นจะทำได้ภายหลังที่ไต่สวนความคั่งค้าง ไปยังสายการบินที่ได้
กำหนดที่เกี่ยวข้องและภายหลังที่ ให้โอกาสเพื่อ ให้มีการปรึกษาหารือระหว่างภาคีผู้ทำ
ความตกลงฝ่ายหนึ่งภายหลัง เที่ยงนี้ สิทธิของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งภายหลัง เที่ยง
นั้น ไม่เสื่อมเสียไป

ข้อ ๕.

ก. โดยมีเจตนาที่จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เจ้าหน้าที่การเดิน
อากาศของภาคีผู้ทำความตกลงทั้งสองจะปรึกษาหารือกันเป็นประจำ เพื่อประกันให้
มีการปฏิบัติตามหลักการและการ เข้มขันนิติบัญญัติใน ความตกลงนี้

ข. ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจขอร้อง ให้มีการปรึกษา
หารือกับอีกฝ่ายหนึ่งเมื่อใดก็ได้ เพื่อริเริ่มให้มีการแก้ไขความตกลงนี้ตามที่ตนเห็นว่า
จำเป็น การปรึกษาหารือเช่นนั้นจะต้องเริ่มภายใน ระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่
ขอร้อง การแก้ไขใดๆ แห่งความตกลงนี้ เมื่อใดที่ตกลงกันอัน เป็นผลจากการปรึกษา
หารือเช่นนั้น จะมีผลบังคับเมื่อ ได้มีการยืนยัน โดยการแลกเปลี่ยนหนังสือทางการ ภาย

ค. การที่ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเปลี่ยนแปลงจุดแวะลง
ระหว่างทางในเส้นทางบินที่ระบุในสายการบินที่กำหนดของตน ใ้รับอนุญาตไว้แล้ว
ไม่ถือว่าเป็นการแก้ไขความตกลงนี้ แต่การ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่รวมถึง

(๑) การ เปลี่ยนจุดแวะลงสายการบินที่กำหนดแวะลง ณอาณาเขต
ของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ

(๒) การ เปลี่ยนแปลงที่เป็นผล ให้เส้นทางบินกลายเป็นเส้นทางที่
ไม่ตรง โดยขอรับด้วยเหตุผล

ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจกระทำการ เปลี่ยนแปลงเส้นทางบินได้ แต่ต้อง
แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่งทราบ โดยมีข้อกำหนด
ถ้าเจ้าหน้าที่การเดินอากาศของภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่ง เห็นว่าการ เปลี่ยนแปลง
ดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อหลักการที่วางไว้ ในข้อ ๕ แห่ง ความตกลงนี้ และการละเมิด
เช่นนั้น กระทั่งถึงผลประโยชน์ของสายการบินสายหนึ่งสายใดของตน เพราะการที่
สายการบินที่กำหนดของภาคีผู้ทำ ความตกลงฝ่ายแรกกับขจรระหว่างอาณาเขตของ
ภาคีผู้ทำความตกลงฝ่ายหลังกับจุดใหม่ ในอาณาเขตของประเทศที่สาม เจ้าหน้าที่การ
เดินอากาศของภาคีผู้ทำ ความตกลงฝ่ายหลังอาจร้องขอให้มีการปรึกษาหารือตามบท
บัญญัติแห่งวรรค ก. ของข้อ ๕ ได้

ง. แม้ว่าจะได้มีการ เริ่มดำเนินการปรึกษาหารือตามที่เป็นไปได้
 ในวรรค ข. แห่งข้อนี้หรือไม่ก็ตาม ภาคิผู้ทำความตกลงแต่ละฝ่ายอาจบอกกล่าว
 ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งเมื่อใดก็ได้ว่า ตนปรารถนาจะเลิกความตกลงนี้ และคำบอกกล่าว
 เช่นว่านั้นจะต้องแจ้งพร้อมกัน ไปยังองค์การ การบินพลเรือนระหว่างประเทศ ความ
 ตกลงนี้ให้เป็นอันสิ้นสุดลง เมื่อครบหนึ่งปีหลังจากวันที่ภาคิผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง
 ได้รับคำบอกเลิก เว้นแต่จะมีการตกลงกัน เหนือคำบอกเลิกความตกลงก่อนสิ้นกำหนด
 เวลานั้น ในกรณีที่ไม่มีการขอรับจากภาคิผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายหนึ่ง ให้อีกว่า คำบอก
 กล่าวเป็นอัน ได้รับเมื่อ เวลาล่วง ไปสิบวันหลังจากวันที่องค์การ การบินพลเรือนระหว่าง
 ประเทศ ได้รับคำบอกกล่าว

ข้อ ๑๐.

ก. ถ้ามีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างภาคิผู้ทำความตกลงที่เกี่ยวกับกรณี
 ความ หรือการ ใช้ความตกลงฉบับนี้ หรือภาคผนวกแห่งความตกลง เน้นขึ้นกับภาคิผู้ทำ
 ความตกลงทั้งสองจะพยายามตกลงกันเอง โดยการเจรจา ระหว่างกัน

ข. ถ้าภาคิผู้ทำความตกลงไม่สามารถตกลงกันได้ โดยการเจรจา

(๑) ภาคิทั้งสองอาจตกลงกัน ให้เสนอข้อพิพาทไปยังศาลอนุญาโต
 ตัดการหรือบุคคลอื่น หรือองค์คณะที่แต่งตั้ง โดยภาคิทั้งสอง
 ตกลงกันเห็นชอบ

(๒) ถ้าภาคิทั้งสองไม่ตกลงกันดังกล่าว หรือ ไม่สามารถตกลง
 กันในคำบุคคลที่จะแต่งตั้ง ในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายยอมเสนอข้อ
 พิพาทไปยังศาลอนุญาโต ตัดการ ภาคิผู้ทำความตกลงฝ่าย
 หนึ่งฝ่ายใดอาจส่งข้อพิพาท ไปยังศาล เคมีมีอำนาจ เพื่อวินิจฉัย
 ซึ่งศาลนั้นตั้งขึ้นภายใต้ องค์การ การบินพลเรือนระหว่างประเทศ
 หรือถ้าไม่มีศาล เช่นว่านั้น ให้ส่งไปยังศาลยุติธรรมระหว่าง
 ประเทศ

ค. ภาคิผู้ทำความตกลงทั้งสองรับรองว่าจะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยใด ๆ
 ที่ได้รับรวมทั้งข้อ เสนอแนะระหว่างภาคิที่เห็นได้ตามวรรค ข. แห่งข้อนี้

ง. ถ้าภาคิผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือสายการบินที่กำหนดของ
 ภาคิผู้ทำความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดแห่งวรรค ก. ของข้อนี้
 ภาคิผู้ทำความตกลงอีกฝ่ายอาจจำคุก ยับยั้งหรือเพิกถอนสิทธิใด ๆ ซึ่งคนให้ไว้ โดย
 อาศัยความตกลงฉบับนี้และภาคผนวกตราว่าแต่ที่ยังมีการละเลย ไม่ปฏิบัติตาม

ข้อ ๑๑.

ความตกลงนี้ จะมีผล เริ่มบังคับตั้งแต่วันลงนาม

ข้อ ๑๒.

ในกรณีที่มีการ เข้มงวดกับความตกลงหลายฝ่าย เกี่ยวกับการขนส่งทาง อากาศระหว่างประเทศนี้ ภายใต้สัญญาความตกลงทั้งสอง ในภาคยานุวัติ ความตกลงนี้ ย่อมจะได้รับการแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งความตกลงหลายฝ่าย เช่น ว่าเป็น

ข้อ ๑๓.

บทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ภาคีฯ นี้ ครอบคลุมบริการ เบินอากาศที่จัดขึ้นตาม ความตกลงฉบับนี้ ให้แก่ผู้มีผลบังคับตามรูปที่เป็นอยู่ ระหว่างภาคีผู้ให้ความตกลงทั้งสอง วิชาอายุของความตกลงนี้ เสมือนหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของความตกลง เว้นแต่ภาคีผู้ให้ ความตกลงทั้งสองได้ ให้สัตยาบัน ข้อแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญาที่มีผลบังคับ โดยถูกต้อง ในกรณีนี้อนุสัญญาซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมแล้ว ให้แก่ผู้มีผลบังคับวิชาอายุความตกลงฉบับนี้

ข้อ ๑๔.

ก. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งความตกลงนี้ คำว่า "อาณาเขต" "บริการ เบินอากาศ" และ "สายการบิน" ให้มีความหมายตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา ว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศนี้ เปิดให้ลงนามเมื่อวันที่ เจ็ด เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๔๔ ซึ่งแห่งความตกลงนี้จะอ้างถึงว่า "อนุสัญญา"

ข. คำว่า "เจ้าหน้าที่การ เบินอากาศ" ในกรณีฝ่ายไทย หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคมประเทศไทย และในกรณีฝ่ายอื่นใด หมายความว่า อธิบดีกรมการบินพลเรือนประเทศอื่นใด และทั้งสองกรณีให้รวมถึง บุคคลใด ๆ หรือองค์คณะซึ่ง ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่ง เจ้าหน้าที่ดังกล่าว ข้างตนปฏิบัติอยู่

ค. คำว่า "ความจุ" ในส่วนที่เกี่ยวกับบริการ เบินอากาศที่ระบุ หมายความว่า จำนวนที่นั่งไว้และกระทำได้ตามความตกลงนี้ สำหรับการรับขน คนโดยสาร สินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ในเส้นทางหรือตอนหนึ่งของเส้นทางที่เกี่ยวข้อง สำหรับระยะเวลาที่ตกลงกัน

ง. ภาคผนวกแห่งความตกลงนี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงและ ถ้ากล่าวถึงทั้งหมดยัง "ความตกลง" ให้รวมถึงภาคผนวกด้วย เว้นแต่จะระบุไว้ ชัดเจนให้เป็นอย่างอื่น

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีนามข้าง ภายนี้ซึ่ง ได้รับมอบหมาย โดยถูกต้อง จากรัฐบาลแต่ละฝ่าย ได้ลงนาม ในความตกลงฉบับนี้

ทำขึ้น....

ทำขึ้นไว้เป็นสองฉบับมีข้อความอย่างเดียวกัน ณ กรุงเทพฯ เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๕ (๑๙๕๖)

ฝ่ายรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

(ลงพระนาม) นราธิป

ฝ่ายรัฐบาลแห่งอินเดีย

(ลงนาม) พี. อาชุกา เมมดณ

ภาคผนวก

ตอน ๑.

สายการบินที่กำหนด โดยรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย มีสิทธิดำเนินการ
บริการเดินอากาศในเส้นทางที่ระบุในตอนนี้ได้สองทาง และมีสิทธิวางลงเพื่อการ
จราจรในอาณาเขตของประเทศอินโดนีเซียและจุดแต่ละแห่งที่ระบุ

(๑) ประเทศไทย - จุดในพม่า และปากีสถานตะวันออก - กัลกัตตา
และพินจากันไป

(๒) ประเทศไทย - จุดในพม่าและปากีสถานตะวันออก - กัลกัตตา
- จุดในลังกา และพินจากันไป

ตอน ๒.

สายการบินที่กำหนด โดยรัฐบาลแห่งประเทศอินโดนีเซียมีสิทธิดำเนินการ
เดินอากาศในเส้นทางที่ระบุในตอนนี้ได้สองทาง และมีสิทธิวางลงเพื่อการจราจร
ในอาณาเขตของประเทศไทย ณ จุดแต่ละแห่งที่ระบุ

(๑) ประเทศอินโดนีเซีย - จุดในปากีสถานตะวันออกและพม่า - กรุงเทพฯ
และท่าอากาศยานไปยังจุด อินโดจีน - จุดหนึ่ง ในฟิลิปปินส์ - จุดหนึ่ง ในมาเลเซีย -
จุดหนึ่ง ในอินโดนีเซีย - จุดหนึ่ง ในทาจิกิสถาน - จุดหนึ่ง ในมองโกเลีย - จุดในออสเตรเลีย
และ/หรือ ฟีจี หรือพินจากันไป

(๒) ประเทศอินโดนีเซีย - จุดในปากีสถานตะวันออกและพม่า - กรุงเทพฯ
- จุดในอินโดจีน - จุดหนึ่ง ในฟิลิปปินส์ - ล่องกง - จุดในจีนและญี่ปุ่น และพินจากัน
นั้นไป ท่าอากาศยาน

ตอน ๓.

สายการบินที่กำหนดอาจเว้นจุดต่าง ๆ ในเส้นทางที่ระบุไว้ในเที่ยวบิน
ใด ๆ หรือ ingsหมักก็ได้แล้วแต่จะเล็ง

ตอน ๔.

บริการเดินอากาศที่ระบุจะดำเนินการไม่ได้เนื่องจากจุดถึงต้นหรือจุด
ปลายทางของบริการนั้นอยู่ในอาณาเขตของชาติผู้กำหนดสายการบินนี้.

.....

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๒๔๔๕ (สามัญ)

สุพงษ์ - จ่างรงค์ ค.๐/๒

นายทิม ฎริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ผมสงสัยว่าข้อตกลงกันนี้ เคมีนั้นเราไม่มีข้อตกลงกันอย่างนั้นหรือ คือเป็นที่สงสัยว่าการเดินอากาศระหว่างประเทศไทย และประเทศอินเดีย เราก็มีการติดต่อกันอยู่อย่างประเทศไทยเราเวลานี้ ก็มีสถานีการบินอยู่ที่ประเทศอินเดียแล้ว ๆ ก็เราก็ได้เปิดการบินไปมาระหว่างอินเดียและประเทศไทย และประเทศอินเดียก็มีบริษัทเดินอากาศ
 ฝั่งอยู่ในประเทศดังนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณทิม ๆ เคียว นี่เป็นเรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบเท่านั้น ถ้าหากว่าคุณจะมีความข้องใจอะไรก็ตามมาโดยกระทัดรัดได้ เพราะเหตุว่า นี่รัฐบาล ไม่ใช่เรื่องที่จะแถลงตามข้อ ๒๒ เป็นการแจ้งให้ทราบเท่านั้น ถ้าคุณยังคิดใจอะไรก็ตั้งกระทู้มาได้

นายทิม ฎริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : มิได้ครับ คือการแจ้งให้ทราบก็ต้องมีการ
 ฝั่งแจ้งบ้าง เพราะการแจ้งรายละเอียดก็มี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพราะว่าเราเคยทำอย่างนั้นมา เพราะฉะนั้นก็จะกลายเป็นเรื่องที่รัฐบาลจะต้องแถลงเสียแล้ว มันผิดหลักเกณฑ์ในข้อบังคับ ไปรคนึง

ต่อไปหมายเลข ๒. รับรองรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๔๔๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑ จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นว่าสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมประการใดหรือไม่
 ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขหรือมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่มีความเห็นว่าสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมประการใดแล้ว ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้ได้รับรองรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
 ครั้งที่ ๕/๒๔๔๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑ นั้นแล้ว

ต่อไป คอยข้าพเจ้าได้รับผู้คัดค้านจากรัฐบาลขอเสนอเปลี่ยนแปลงระเบียบวาระการประชุม โดยขอให้ประชุมยกเอาร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ.๒๕.. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ขึ้นพิจารณาาก่อนกระตุณ

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : กระตุวันนี้ของพรรคเสรีประชาธิปไตยก็มี กระตุควน ๒ อันที่สำคัญและรอมานานแล้ว ซึ่งข้าพเจ้าเคยตอบว่า ๆ เป็นกระตุแซ่เป็น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้ารับรองว่า กระตุควนของคุดนั้นไคตามแน ๆ เพราะฉะนั้นขอไหหมคขอของใจในข้อนี้

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : เมื่อจบกฎหมายแล้วจะเลิกประชุมหรือว่ายังจะ ไหม้กระตุ ถ้ายังมีกระตุก็จะไม่ชักของ เพราะวันนี้ก็ไคทราบวามรรคกรรมกรก็มารอฟังกฎหมาย ฉนั้น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กระตุมีแน พอเสร็จแล้ว กระตุที่เค็บว พอเสร็จแล้ว กระตุที่เค็บว และกระตุที่มีควย

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : ก็เมื่อเหตุผลอย่างนี้ไคไคคคานละ ก็เพื่อไห กรรมกรไคฟังกฎหมายฉนั้นซึ่งรอเหมือนคนชาวคอบณมานานแล้ว

นายหิม ฎริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : เมื่อกระตุมันมีแน ไคไคถึงจำเป็นอะไรถึงจะ เอาพระราชบัญญัติควคควยแรงงานนี้ขึ้นมาพิจารณาากอน เราจะทำการตามระเบียบวาระนั้นไคไค หรือ เพราะวาดังอย่างไคก็ไค พระราชบัญญัตินั้นมันก็จะตองออกไคอยู่ในวันนี้ แล้วมีความจำเป็น ไคไคที่จะตองวามาเปลี่ยนแปลงระเบียบวาระนี้ขึ้นมาากอน ถึงแม้วาทานอาจจะอ้างวา เพราะวามีกรรมกรมากอนฟังอยู่อย่างนี้ ข้าพเจ้าก็คิดวากกรรมกรที่มาฟังนั้นก็อาจจะฟังกระตุควยเหมือนกัน ไคไคไคเขาตั้งใจจะมาฟังแต่อันเค็บว เพราะวาระเบียบวาระที่เราคั้งไว้นั้นไคควรที่จะเปลี่ยนแปลงไคเอาตามอารมณ์สมอไป เราควรที่จะเคารพถึงสิทธิหน้าที่ของผูแทนราษฎรบ้าง เพราะวาสหิ

ในการควบคุมราชการบริหารราชการแผ่นดินนั้น กระสุนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด กระสุนขึ้นมาเป็นเวลา
ตั้ง ๒ - ๓ สมัยเป็นอันเรียบร้อยมาทั้งข้างอยู่ข้างนี้ กระสุนอยากจะให้เคาะรพต่อระเบียบวาระ ที่
เราได้อภิปรายเอาไว้แล้วก็จะได้เป็นความงามของสภา ฯ นี้

นายสุวิชัย พันธะเศรษฐ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : การเสนอญัตติเปลี่ยนระเบียบ
วาระนั้นเป็นเรื่องกระทำตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร ก็อยู่ที่สภานี้จะอนุมัติหรือไม่ ข้าพเจ้า
เห็นว่า เป็นปัญหาที่ควรที่จะให้ประชุมพิจารณาว่าจะอนุมัติให้เปลี่ยนหรือไม่ ขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกรับรอง

นายหิม ภูมิพัฒน์ (อุบลราชธานี) : เมื่อกี้ท่านอภิปรายแล้วท่านเสนอให้ลงมติ
ไม่ได้ จึงอยากจะขออภิปรายต่อไป คือจริงอยู่ที่สิทธิของระเบียบข้อบังคับมีอยู่ที่ว่ามีสิทธิที่จะ เสนอ
ได้ แต่ว่าต้องมีเหตุผล เสนอว่ามีเหตุผลอย่างไร จำเป็นอย่างไร จะต้องเปลี่ยนอย่างไร เราจะ
รอไปอีกสักเพียงชั่ว โมงเดียวอย่างนี้ทำไมเราจะรอไม่ได้ หรือว่าการรอไปชั่ว โมงเดียวจะทำให้
พระราชบัญญัตินี้ออกไม่ได้หรือว่าจะเกิดความเคียดระอนปั่นป่วนแก่บ้านเมือง การที่จะเปลี่ยนมัน
ต้องมีเหตุผลจำเป็นที่ควรที่จะเปลี่ยน ถ้าหากว่าไม่เปลี่ยนออกไม่ได้ อย่างหนึ่ง ไม่เปลี่ยนจะเกิด
ความเคียดระอนปั่นป่วนหรือเกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง นั้นเปลี่ยน ข้าพเจ้าไม่เถียง แต่ปล่อยให้
ก็มาเปลี่ยน ๆ แล้วเปลี่ยนเสนอ กระสุนของข้าพเจ้าหรือของสมาชิกหลายคนตั้งค้างมาเลย มาเป็น
เวลานานก็ไม่ได้ตั้งถามสักที อย่างนี้พอจะถึงแล้วก็มาเปลี่ยนเสีย พระราชบัญญัตินี้อาจจะได้กันไป
ทั้งหมดเวลาที่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่ควรจะเปลี่ยนระเบียบวาระ

จอมพลอากาศ พัน รณนภาากาศ ฤทธาคนี รองนายกรัฐมนตรี : ในการที่ขอเปลี่ยน
นี้ก็ด้วยความจำเป็นโดยหลักการแล้วก็เนื่องด้วยสภา ฯ อนุญาตให้หรือไม่ให้มันเป็นเรื่องของที่
ประชุมสภา ฯ นี้ แต่ด้วยเหตุผลนั้นเนื่องจากว่าพระราชบัญญัตินี้ เห็นเป็น เรื่องที่สำคัญมาก อาจจะ
ต้องใช้เวลาพักกันเป็นเวลานาน และนอกจากนั้นก็ยังมีประชาชนมาฟังอยู่เป็นจำนวนมาก ประชาชน

เหล่านั้นก็มากขึ้นไถล ๆ ก็อาจที่จะกระหายที่จะได้ฟัง ถ้าหากว่าเราเลื่อนเวลาให้ สืบเวลาไป
ความเบื่อหน่ายก็จะเกิดขึ้นเป็นธรรมดา รวมทั้งท่านสมาชิกทั้งหลายด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นผมคิดว่า
เรื่องนี้ก็เป็นสมควรแล้วที่จะเปลี่ยนให้ เพื่อจะได้ฟังกันในส่วนรวมและจะได้มีเวลาพิจารณา
ก่อนรับหลักการกันด้วยดี จึงได้ขอเสนอเปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ตามไม่มีเจตจำนงเป็นอย่างอื่น
เพราะว่าถ้าหากว่าท่านทั้งหลายเป็นที่พอใจรับหลักการได้เร็วก็เป็นเรื่องของท่าน หรือช้าเป็น
เรื่องของท่าน แต่อย่างไรก็ตามเถอะประชาชนที่มาพร้อมที่จะฟังอยู่แล้ว ณ บัดนี้ละ ก็เป็นเรื่อง
ที่น่าเห็นใจ มากขึ้นไถล ๆ ในระยะทางไถล ๆ เป็นอย่างมาก ขอโปรดได้เห็นใจในการนี้ แต่
อย่างไรก็ตามทางรัฐบาลนี้เคารพและพร้อมที่จะปฏิบัติตามมติของที่ประชุมนี้เสมอว่า จะให้เปลี่ยน
หรือไม่ให้เปลี่ยน

นายอารีย์ คันติเวชกุล (นศรราชสีมา) : เคียวนี้ใครมีผู้เสนอขอให้ไม่เปลี่ยนระเบียบวาระ กับทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้ตกลงมาแล้ว ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณหิมา ยังติดใจไหม

นายหิมา ภูมิพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ดึงติดใจลงมติก็น่า เพราะฉะนั้นขอให้ผ่านไปได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าอย่างนั้นที่ประชุมนี้ก็ลงมติให้เปลี่ยนระเบียบวาระไปตามที่รัฐบาลเสนอ เพราะฉะนั้นต่อไปพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔...

คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔...

หลักการ

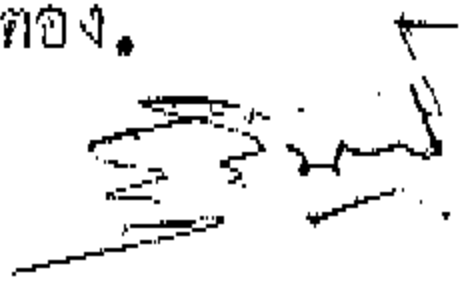
ให้มีกฎหมายว่าด้วยแรงงาน

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยได้วิวัฒนาการมาจนถึงบัดนี้ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจมีความเจริญมากขึ้น ถึงขั้นที่จะต้องมีการคุ้มครองแรงงานเพื่อประโยชน์ร่วมกัน และการประสานงานตลอดจนความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และโดยที่ได้คำนึงถึงการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการกรรมกรระหว่างประเทศมาแต่แรกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงความสนใจของประเทศไทยต่อการใช้แรงงานอันเป็นปัจจัยสำคัญในการเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการผลิตและบริโภค และโดยที่รัฐบาลนี้มีนโยบายส่งเสริมแรงงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในอันที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมความเป็นธรรมแห่งสังคมตามคัมภีร์แห่งระบอบเสรีประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรตรากฎหมายวางระเบียบการใช้แรงงานหรือสภาพการทำงาน รับรองสิทธิของลูกจ้างที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน การเจรจาต่อรองกับนายจ้าง ตลอดจนกำหนดวิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างกัน เพื่อให้เป็นมาตรฐานที่จะเป็นหลักประกันสวัสดิภาพ อนามัย และความมั่นคงในการทำงานประกอบอาชีพ

ฉะนั้น เพื่อให้กฎหมายนี้ได้เป็นประโยชน์ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว และเพื่อให้การพิจารณาร่างกฎหมายนี้เป็นไปตามวิธีการประชาธิปไตย รัฐบาลจึงได้ปรึกษาร่วมกันทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ตลอดจนรับฟังมติมหาชน รวมทั้งได้อาศัยหลักการซึ่งองค์การการกรรมกรระหว่างประเทศได้ตราไว้เป็นมาตรฐาน กับบรรดากฎหมายว่าด้วยแรงงานที่กำลั้งใช้อยู่ในนานาอารยประเทศ ประกอบการพิจารณากลับกรองให้เหมาะสมกับภาวะในประเทศไทยด้วย ซึ่งจะเป็นผลให้กิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจดำเนินไปโดยเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และทั้งนายจ้างและลูกจ้างต่างมีเมตตาธรรมต่อกัน.

สำเนาถูกต้อง.

แผนกระเบียบวาระ
จ่านงค์ พิมพ์
ทาน

(สำเนา)

ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔...

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔..."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นเกล้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ลูกจ้าง" หมายความว่า บุคคลซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้าง เพื่อรับค่าจ้าง
"นายจ้าง" หมายความว่า บุคคลซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้าง และให้หมายรวมถึงตัวแทน กรรมการอำนวยการ ผู้จัดการ นายงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการจ้าง เลิก และปลดลูกจ้างได้

"ค่าจ้าง" หมายความว่า เงินซึ่งนายจ้างตกลงจะจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเป็นรายเดือน รายปี รายสัปดาห์ รายวัน หรือรายชั่วโมง หรือจ่ายตามผลของงานที่ลูกจ้างทำให้แก่นายจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานของลูกจ้าง

"สหภาพแรงงาน" หมายความว่า การเข้าร่วมกันของลูกจ้าง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงาน

"สหพันธ์" หมายความว่า การเข้าร่วมกันของสหภาพแรงงานตั้งแต่สองสหภาพแรงงานขึ้นไป

"สภาพการทำงาน" หมายความว่า การใช้แรงงาน ค่าจ้าง ค่าทดแทน และการสวัสดิการ เกี่ยวกับการทำงาน

"การรวมเจรจาต่อรอง" หมายความว่า การที่ผู้แทนเจ้ารวมเจรจา
ต่อรอง เจ้าเจรจากับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

อ

"สัญญาการรวมเจรจาต่อรอง" หมายความว่า สัญญาที่เกิดขึ้นจากการ
รวมเจรจาต่อรอง

แ

"ข้อพิพาทแรงงาน" หมายความว่า การขัดแย้งหรือการไม่ลงรอยกัน
ระหว่างสหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์ที่นายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเกี่ยวกับสภาพการ
ทำงาน หรือสัญญาการรวมเจรจาต่อรอง

น

ช

"การนัดหยุดงาน" หมายความว่า การที่ถูกจ้างทำให้งานหยุดชะงัก
ชั่วคราวเนื่องจากการพิพาทแรงงาน

"การปิดงานงคจ้าง" หมายความว่า การที่นายจ้างปฏิเสธไม่ยอมให้
ลูกจ้างทำงานเนื่องจากการพิพาทแรงงาน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศ
แต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"สารวัตรแรงงาน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศ
แต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"พนักงานพิจารณาาคทดแทน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรี
ได้ประกาศแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศ
แต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อหิมคี" หมายความว่า อหิมคีกรมประชาสงเคราะห์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม
หรือในระหว่างเวลาที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ
ถ้ารัฐบาลเห็นสมควรจะตราพระราชกฤษฎีกาซึ่งมีกับพระราชบัญญัติทั้งหมดหรือ
ส่วนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด หรือทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร หรือจะให้บังคับใช้บังคับ
ทำงานแห่งหนึ่งแห่งใด หรือทุกสถานที่ทำงานก็ได้

ช

สุ

ก

น

น

มาตรา ๕ ภาคชกกรรม กุศลกรรม หรือธุรกิจประเภทและขนาดใด ซึ่ง
อยู่ในบังคับลักษณะ ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรแรงงาน พนักงานพิจารณาตรวจแทน
นายทะเบียน และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดคา
ธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

การคุ้มครองแรงงาน

ส่วนที่ ๑

การใช้แรงงานทั่วไป

หมวด ๑

กำหนดเวลาทำงาน

มาตรา ๗ กำหนดเวลาทำงานของลูกจ้างโดยปกติจะเป็นสี่ปีครึ่งละสี่สิบแปด
ชั่วโมงไม่ได้

มาตรา ๘ กำหนดเวลาทำงานของลูกจ้างสำหรับงานอันอาจเป็นอันตรายต่อ
สุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง ห้ามมิให้เกินสี่ปีครึ่งละสี่สิบสองชั่วโมง

งานใดเป็นงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง ให้
กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้อาจกำหนดเวลาทำงานไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๙ ในระหว่างเวลาทำงานให้มีเวลาพักผ่อนติดต่อกันไม่น้อยกว่าวันละ
หนึ่งชั่วโมง เวลาคอนนี้ให้กำหนดหลังจากทำงานมาแล้วไม่เกินห้าชั่วโมง และไม่ให้นับรวมเป็นเวลาทำงาน

(โปรดผลิต)

เวลาพักกลางวัน นายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันได้ ให้เวลาพักชดเชยน้อยกว่าครึ่งชั่วโมงก็ได้ แต่จะต้องไม่น้อยกว่าครึ่งสามสิบนาที และเมื่อรวมกันแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

บทบัญญัติในสองวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ลูกจ้างต้องทำงานในหน้าที่อันมีลักษณะที่จะต้องทำติดต่อกันไป หรือเป็นงานฉุกเฉิน โดยจะหยุดเสียมิได้ และเมื่อไ้ความยินยอมจากลูกจ้างแล้ว

หมวด ๒

วันหยุด วันพักผ่อนและวันพักรักษาตัว

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ วรรคแรก ให้ลูกจ้างมีสิทธิหยุดงานประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ละสี่สัปดาห์ ชั่วโมงติดต่อกัน

มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ให้ลูกจ้างมีสิทธิหยุดงานประจำปี กรมการแห่งชาติ คือ วันที่ ๑ พฤษภาคม ทุกปี และในวันอื่นตามประเพณีนิยม ซึ่งรวมแล้วจะต้องไม่น้อยกว่าปีละสี่สัปดาห์

ลูกจ้างซึ่งได้ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นายจ้างต้องอนุญาตให้งานพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละหกวัน โดยไม่นับรวมวันหยุดงานประจำสัปดาห์และหยุดงานประจำปี

มาตรา ๑๒ นายจ้างต้องอนุญาตให้ลูกจ้างหยุดพักรักษาตัวไม่น้อยกว่าปีละสามสิบวัน การหยุดพักรักษาตัวติดต่อกันตั้งแต่สามวันขึ้นไป ให้ลูกจ้างแสดงใบตรวจแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง

ส่วนที่ ๒

การไ้แรงงานหญิง

มาตรา ๑๓ กำหนดเวลาทำงานของหญิงจะเกินวันละแปดชั่วโมงหรือสี่สัปดาห์แปดชั่วโมงไม่ได้ ถ้าจะต้องให้หญิงทำงานเกินกำหนดเวลาดังกล่าว จะต้องวันละสองชั่วโมงหรือสัปดาห์ละหกชั่วโมง

บทบัญญัติในวรรคก่อน มีให้ใช้บังคับแก่หญิงประเภทซึ่งกำหนดในพระราชบัญญัติว่า

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้นายจ้างใช้หญิงทำงานยก แยก ห้ามห้าม หูน หรือ เข็ม
ของหนักเกินอัตราน้ำหนักที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้นายจ้างใช้หญิงทำงานในสถานที่ทำงานและในระหว่าง
เวลาดังต่อไปนี้

(๑) สถานประกอบการอุตสาหกรรมในระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึง
๖.๐๐ นาฬิกา

(๒) สถานประกอบการพาณิชยกรรม หรือสถานประกอบการธุรกิจอย่างอื่นในระหว่าง
เวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึง ๖.๐๐ นาฬิกา

เว้นแต่เป็นงานที่ต้องทำติดต่อกันไป หรือเป็นงานกะ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้
อนุญาตแล้ว

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้นายจ้างรับหญิงที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และยังมีได้ทำการ
สมรสเข้าทำงานในสโมสรราตรี สถานเต้นรำ สถานฝึกสอนเต้นรำ สถานขายสุรา สถานที่
พัก หรือสถานที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ หญิงมีครรภ์ซึ่งได้นำใบตรวจของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งมา
แสดง มีสิทธิหยุดงานสามสัปดาห์ก่อนวันคลอด และสามสัปดาห์ภายหลังวันคลอด

ถ้าหญิงนั้นได้ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหก เดือน และยังมีได้ใช้สิทธิ
ตามมาตรา ๑๖ ก็ให้มีสิทธิได้รับค่าจ้างเท่ากับอัตราที่ได้รับอยู่ ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์

มาตรา ๑๘ ถ้าหญิงซึ่งมีสิทธิหยุดงานตามมาตรา ๑๗ ยังไม่อาจทำงานได้
เนื่องจากเจ็บป่วย หากมีใบตรวจของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งรับรองว่า การเจ็บป่วยนั้น
เกิดขึ้นจากการคลอดและไม่สามารถจะทำงานได้แล้ว ก็ให้มีสิทธิหยุดงานโดยไม่ได้รับ
ค่าจ้างอีกไม่เกินสามสัปดาห์

ส่วนที่ ๓

การใช้แรงงานเด็ก

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบสองปีเข้าทำงาน

ใด ๆ

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบสี่ปีเข้าทำงานใด ๆ เว้นแต่งานนั้นเป็นงานเบา หรือเป็นงานที่ใช้บุคคลในครอบครัวทำ ซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเจริญเติบโตของร่างกาย และเวลาทำงานนั้นไม่ใช่เวลาเรียนตามปกติ ทั้งนี้เป็นการขจัดข้อการศึกษาลงเรียนตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

งานใดเป็นงานเบาให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกปีเข้าทำงาน เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๒๐ หรือเด็กนั้นได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

มาตรา ๒๒ ในการขอลงอนุญาตเข้าทำงานตามมาตรา ๒๑ ให้เด็กนำหลักฐานดังต่อไปนี้มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

- (๑) เอกสารแสดงชนิดของงาน กำหนดชั่วโมงทำงานและอื่น ๆ ที่นายจ้างออกให้
- (๒) เอกสารแสดงเกี่ยวกับอายุของเด็ก
- (๓) ใบตรวจของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งรับรองความสมบูรณ์ของร่างกายว่าสามารถทำงานได้ และ
- (๔) หนังสือแสดงความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐. ๑๐๑. ๑๐๒. ๑๐๓. ๑๐๔. ๑๐๕. ๑๐๖. ๑๐๗. ๑๐๘. ๑๐๙. ๑๑๐. ๑๑๑. ๑๑๒. ๑๑๓. ๑๑๔. ๑๑๕. ๑๑๖. ๑๑๗. ๑๑๘. ๑๑๙. ๑๒๐. ๑๒๑. ๑๒๒. ๑๒๓. ๑๒๔. ๑๒๕. ๑๒๖. ๑๒๗. ๑๒๘. ๑๒๙. ๑๓๐. ๑๓๑. ๑๓๒. ๑๓๓. ๑๓๔. ๑๓๕. ๑๓๖. ๑๓๗. ๑๓๘. ๑๓๙. ๑๔๐. ๑๔๑. ๑๔๒. ๑๔๓. ๑๔๔. ๑๔๕. ๑๔๖. ๑๔๗. ๑๔๘. ๑๔๙. ๑๕๐. ๑๕๑. ๑๕๒. ๑๕๓. ๑๕๔. ๑๕๕. ๑๕๖. ๑๕๗. ๑๕๘. ๑๕๙. ๑๖๐. ๑๖๑. ๑๖๒. ๑๖๓. ๑๖๔. ๑๖๕. ๑๖๖. ๑๖๗. ๑๖๘. ๑๖๙. ๑๗๐. ๑๗๑. ๑๗๒. ๑๗๓. ๑๗๔. ๑๗๕. ๑๗๖. ๑๗๗. ๑๗๘. ๑๗๙. ๑๘๐. ๑๘๑. ๑๘๒. ๑๘๓. ๑๘๔. ๑๘๕. ๑๘๖. ๑๘๗. ๑๘๘. ๑๘๙. ๑๙๐. ๑๙๑. ๑๙๒. ๑๙๓. ๑๙๔. ๑๙๕. ๑๙๖. ๑๙๗. ๑๙๘. ๑๙๙. ๒๐๐. ๒๐๑. ๒๐๒. ๒๐๓. ๒๐๔. ๒๐๕. ๒๐๖. ๒๐๗. ๒๐๘. ๒๐๙. ๒๑๐. ๒๑๑. ๒๑๒. ๒๑๓. ๒๑๔. ๒๑๕. ๒๑๖. ๒๑๗. ๒๑๘. ๒๑๙. ๒๒๐. ๒๒๑. ๒๒๒. ๒๒๓. ๒๒๔. ๒๒๕. ๒๒๖. ๒๒๗. ๒๒๘. ๒๒๙. ๒๓๐. ๒๓๑. ๒๓๒. ๒๓๓. ๒๓๔. ๒๓๕. ๒๓๖. ๒๓๗. ๒๓๘. ๒๓๙. ๒๔๐. ๒๔๑. ๒๔๒. ๒๔๓. ๒๔๔. ๒๔๕. ๒๔๖. ๒๔๗. ๒๔๘. ๒๔๙. ๒๕๐. ๒๕๑. ๒๕๒. ๒๕๓. ๒๕๔. ๒๕๕. ๒๕๖. ๒๕๗. ๒๕๘. ๒๕๙. ๒๖๐. ๒๖๑. ๒๖๒. ๒๖๓. ๒๖๔. ๒๖๕. ๒๖๖. ๒๖๗. ๒๖๘. ๒๖๙. ๒๗๐. ๒๗๑. ๒๗๒. ๒๗๓. ๒๗๔. ๒๗๕. ๒๗๖. ๒๗๗. ๒๗๘. ๒๗๙. ๒๘๐. ๒๘๑. ๒๘๒. ๒๘๓. ๒๘๔. ๒๘๕. ๒๘๖. ๒๘๗. ๒๘๘. ๒๘๙. ๒๙๐. ๒๙๑. ๒๙๒. ๒๙๓. ๒๙๔. ๒๙๕. ๒๙๖. ๒๙๗. ๒๙๘. ๒๙๙. ๓๐๐. ๓๐๑. ๓๐๒. ๓๐๓. ๓๐๔. ๓๐๕. ๓๐๖. ๓๐๗. ๓๐๘. ๓๐๙. ๓๑๐. ๓๑๑. ๓๑๒. ๓๑๓. ๓๑๔. ๓๑๕. ๓๑๖. ๓๑๗. ๓๑๘. ๓๑๙. ๓๒๐. ๓๒๑. ๓๒๒. ๓๒๓. ๓๒๔. ๓๒๕. ๓๒๖. ๓๒๗. ๓๒๘. ๓๒๙. ๓๓๐. ๓๓๑. ๓๓๒. ๓๓๓. ๓๓๔. ๓๓๕. ๓๓๖. ๓๓๗. ๓๓๘. ๓๓๙. ๓๔๐. ๓๔๑. ๓๔๒. ๓๔๓. ๓๔๔. ๓๔๕. ๓๔๖. ๓๔๗. ๓๔๘. ๓๔๙. ๓๕๐. ๓๕๑. ๓๕๒. ๓๕๓. ๓๕๔. ๓๕๕. ๓๕๖. ๓๕๗. ๓๕๘. ๓๕๙. ๓๖๐. ๓๖๑. ๓๖๒. ๓๖๓. ๓๖๔. ๓๖๕. ๓๖๖. ๓๖๗. ๓๖๘. ๓๖๙. ๓๗๐. ๓๗๑. ๓๗๒. ๓๗๓. ๓๗๔. ๓๗๕. ๓๗๖. ๓๗๗. ๓๗๘. ๓๗๙. ๓๘๐. ๓๘๑. ๓๘๒. ๓๘๓. ๓๘๔. ๓๘๕. ๓๘๖. ๓๘๗. ๓๘๘. ๓๘๙. ๓๙๐. ๓๙๑. ๓๙๒. ๓๙๓. ๓๙๔. ๓๙๕. ๓๙๖. ๓๙๗. ๓๙๘. ๓๙๙. ๔๐๐. ๔๐๑. ๔๐๒. ๔๐๓. ๔๐๔. ๔๐๕. ๔๐๖. ๔๐๗. ๔๐๘. ๔๐๙. ๔๑๐. ๔๑๑. ๔๑๒. ๔๑๓. ๔๑๔. ๔๑๕. ๔๑๖. ๔๑๗. ๔๑๘. ๔๑๙. ๔๒๐. ๔๒๑. ๔๒๒. ๔๒๓. ๔๒๔. ๔๒๕. ๔๒๖. ๔๒๗. ๔๒๘. ๔๒๙. ๔๓๐. ๔๓๑. ๔๓๒. ๔๓๓. ๔๓๔. ๔๓๕. ๔๓๖. ๔๓๗. ๔๓๘. ๔๓๙. ๔๔๐. ๔๔๑. ๔๔๒. ๔๔๓. ๔๔๔. ๔๔๕. ๔๔๖. ๔๔๗. ๔๔๘. ๔๔๙. ๔๕๐. ๔๕๑. ๔๕๒. ๔๕๓. ๔๕๔. ๔๕๕. ๔๕๖. ๔๕๗. ๔๕๘. ๔๕๙. ๔๖๐. ๔๖๑. ๔๖๒. ๔๖๓. ๔๖๔. ๔๖๕. ๔๖๖. ๔๖๗. ๔๖๘. ๔๖๙. ๔๗๐. ๔๗๑. ๔๗๒. ๔๗๓. ๔๗๔. ๔๗๕. ๔๗๖. ๔๗๗. ๔๗๘. ๔๗๙. ๔๘๐. ๔๘๑. ๔๘๒. ๔๘๓. ๔๘๔. ๔๘๕. ๔๘๖. ๔๘๗. ๔๘๘. ๔๘๙. ๔๙๐. ๔๙๑. ๔๙๒. ๔๙๓. ๔๙๔. ๔๙๕. ๔๙๖. ๔๙๗. ๔๙๘. ๔๙๙. ๕๐๐. ๕๐๑. ๕๐๒. ๕๐๓. ๕๐๔. ๕๐๕. ๕๐๖. ๕๐๗. ๕๐๘. ๕๐๙. ๕๑๐. ๕๑๑. ๕๑๒. ๕๑๓. ๕๑๔. ๕๑๕. ๕๑๖. ๕๑๗. ๕๑๘. ๕๑๙. ๕๒๐. ๕๒๑. ๕๒๒. ๕๒๓. ๕๒๔. ๕๒๕. ๕๒๖. ๕๒๗. ๕๒๘. ๕๒๙. ๕๓๐. ๕๓๑. ๕๓๒. ๕๓๓. ๕๓๔. ๕๓๕. ๕๓๖. ๕๓๗. ๕๓๘. ๕๓๙. ๕๔๐. ๕๔๑. ๕๔๒. ๕๔๓. ๕๔๔. ๕๔๕. ๕๔๖. ๕๔๗. ๕๔๘. ๕๔๙. ๕๕๐. ๕๕๑. ๕๕๒. ๕๕๓. ๕๕๔. ๕๕๕. ๕๕๖. ๕๕๗. ๕๕๘. ๕๕๙. ๕๖๐. ๕๖๑. ๕๖๒. ๕๖๓. ๕๖๔. ๕๖๕. ๕๖๖. ๕๖๗. ๕๖๘. ๕๖๙. ๕๗๐. ๕๗๑. ๕๗๒. ๕๗๓. ๕๗๔. ๕๗๕. ๕๗๖. ๕๗๗. ๕๗๘. ๕๗๙. ๕๘๐. ๕๘๑. ๕๘๒. ๕๘๓. ๕๘๔. ๕๘๕. ๕๘๖. ๕๘๗. ๕๘๘. ๕๘๙. ๕๙๐. ๕๙๑. ๕๙๒. ๕๙๓. ๕๙๔. ๕๙๕. ๕๙๖. ๕๙๗. ๕๙๘. ๕๙๙. ๖๐๐. ๖๐๑. ๖๐๒. ๖๐๓. ๖๐๔. ๖๐๕. ๖๐๖. ๖๐๗. ๖๐๘. ๖๐๙. ๖๑๐. ๖๑๑. ๖๑๒. ๖๑๓. ๖๑๔. ๖๑๕. ๖๑๖. ๖๑๗. ๖๑๘. ๖๑๙. ๖๒๐. ๖๒๑. ๖๒๒. ๖๒๓. ๖๒๔. ๖๒๕. ๖๒๖. ๖๒๗. ๖๒๘. ๖๒๙. ๖๓๐. ๖๓๑. ๖๓๒. ๖๓๓. ๖๓๔. ๖๓๕. ๖๓๖. ๖๓๗. ๖๓๘. ๖๓๙. ๖๔๐. ๖๔๑. ๖๔๒. ๖๔๓. ๖๔๔. ๖๔๕. ๖๔๖. ๖๔๗. ๖๔๘. ๖๔๙. ๖๕๐. ๖๕๑. ๖๕๒. ๖๕๓. ๖๕๔. ๖๕๕. ๖๕๖. ๖๕๗. ๖๕๘. ๖๕๙. ๖๖๐. ๖๖๑. ๖๖๒. ๖๖๓. ๖๖๔. ๖๖๕. ๖๖๖. ๖๖๗. ๖๖๘. ๖๖๙. ๖๗๐. ๖๗๑. ๖๗๒. ๖๗๓. ๖๗๔. ๖๗๕. ๖๗๖. ๖๗๗. ๖๗๘. ๖๗๙. ๖๘๐. ๖๘๑. ๖๘๒. ๖๘๓. ๖๘๔. ๖๘๕. ๖๘๖. ๖๘๗. ๖๘๘. ๖๘๙. ๖๙๐. ๖๙๑. ๖๙๒. ๖๙๓. ๖๙๔. ๖๙๕. ๖๙๖. ๖๙๗. ๖๙๘. ๖๙๙. ๗๐๐. ๗๐๑. ๗๐๒. ๗๐๓. ๗๐๔. ๗๐๕. ๗๐๖. ๗๐๗. ๗๐๘. ๗๐๙. ๗๑๐. ๗๑๑. ๗๑๒. ๗๑๓. ๗๑๔. ๗๑๕. ๗๑๖. ๗๑๗. ๗๑๘. ๗๑๙. ๗๒๐. ๗๒๑. ๗๒๒. ๗๒๓. ๗๒๔. ๗๒๕. ๗๒๖. ๗๒๗. ๗๒๘. ๗๒๙. ๗๓๐. ๗๓๑. ๗๓๒. ๗๓๓. ๗๓๔. ๗๓๕. ๗๓๖. ๗๓๗. ๗๓๘. ๗๓๙. ๗๔๐. ๗๔๑. ๗๔๒. ๗๔๓. ๗๔๔. ๗๔๕. ๗๔๖. ๗๔๗. ๗๔๘. ๗๔๙. ๗๕๐. ๗๕๑. ๗๕๒. ๗๕๓. ๗๕๔. ๗๕๕. ๗๕๖. ๗๕๗. ๗๕๘. ๗๕๙. ๗๖๐. ๗๖๑. ๗๖๒. ๗๖๓. ๗๖๔. ๗๖๕. ๗๖๖. ๗๖๗. ๗๖๘. ๗๖๙. ๗๗๐. ๗๗๑. ๗๗๒. ๗๗๓. ๗๗๔. ๗๗๕. ๗๗๖. ๗๗๗. ๗๗๘. ๗๗๙. ๗๘๐. ๗๘๑. ๗๘๒. ๗๘๓. ๗๘๔. ๗๘๕. ๗๘๖. ๗๘๗. ๗๘๘. ๗๘๙. ๗๙๐. ๗๙๑. ๗๙๒. ๗๙๓. ๗๙๔. ๗๙๕. ๗๙๖. ๗๙๗. ๗๙๘. ๗๙๙. ๘๐๐. ๘๐๑. ๘๐๒. ๘๐๓. ๘๐๔. ๘๐๕. ๘๐๖. ๘๐๗. ๘๐๘. ๘๐๙. ๘๑๐. ๘๑๑. ๘๑๒. ๘๑๓. ๘๑๔. ๘๑๕. ๘๑๖. ๘๑๗. ๘๑๘. ๘๑๙. ๘๒๐. ๘๒๑. ๘๒๒. ๘๒๓. ๘๒๔. ๘๒๕. ๘๒๖. ๘๒๗. ๘๒๘. ๘๒๙. ๘๓๐. ๘๓๑. ๘๓๒. ๘๓๓. ๘๓๔. ๘๓๕. ๘๓๖. ๘๓๗. ๘๓๘. ๘๓๙. ๘๔๐. ๘๔๑. ๘๔๒. ๘๔๓. ๘๔๔. ๘๔๕. ๘๔๖. ๘๔๗. ๘๔๘. ๘๔๙. ๘๕๐. ๘๕๑. ๘๕๒. ๘๕๓. ๘๕๔. ๘๕๕. ๘๕๖. ๘๕๗. ๘๕๘. ๘๕๙. ๘๖๐. ๘๖๑. ๘๖๒. ๘๖๓. ๘๖๔. ๘๖๕. ๘๖๖. ๘๖๗. ๘๖๘. ๘๖๙. ๘๗๐. ๘๗๑. ๘๗๒. ๘๗๓. ๘๗๔. ๘๗๕. ๘๗๖. ๘๗๗. ๘๗๘. ๘๗๙. ๘๘๐. ๘๘๑. ๘๘๒. ๘๘๓. ๘๘๔. ๘๘๕. ๘๘๖. ๘๘๗. ๘๘๘. ๘๘๙. ๘๙๐. ๘๙๑. ๘๙๒. ๘๙๓. ๘๙๔. ๘๙๕. ๘๙๖. ๘๙๗. ๘๙๘. ๘๙๙. ๙๐๐. ๙๐๑. ๙๐๒. ๙๐๓. ๙๐๔. ๙๐๕. ๙๐๖. ๙๐๗. ๙๐๘. ๙๐๙. ๙๑๐. ๙๑๑. ๙๑๒. ๙๑๓. ๙๑๔. ๙๑๕. ๙๑๖. ๙๑๗. ๙๑๘. ๙๑๙. ๙๒๐. ๙๒๑. ๙๒๒. ๙๒๓. ๙๒๔. ๙๒๕. ๙๒๖. ๙๒๗. ๙๒๘. ๙๒๙. ๙๓๐. ๙๓๑. ๙๓๒. ๙๓๓. ๙๓๔. ๙๓๕. ๙๓๖. ๙๓๗. ๙๓๘. ๙๓๙. ๙๔๐. ๙๔๑. ๙๔๒. ๙๔๓. ๙๔๔. ๙๔๕. ๙๔๖. ๙๔๗. ๙๔๘. ๙๔๙. ๙๕๐. ๙๕๑. ๙๕๒. ๙๕๓. ๙๕๔. ๙๕๕. ๙๕๖. ๙๕๗. ๙๕๘. ๙๕๙. ๙๖๐. ๙๖๑. ๙๖๒. ๙๖๓. ๙๖๔. ๙๖๕. ๙๖๖. ๙๖๗. ๙๖๘. ๙๖๙. ๙๗๐. ๙๗๑. ๙๗๒. ๙๗๓. ๙๗๔. ๙๗๕. ๙๗๖. ๙๗๗. ๙๗๘. ๙๗๙. ๙๘๐. ๙๘๑. ๙๘๒. ๙๘๓. ๙๘๔. ๙๘๕. ๙๘๖. ๙๘๗. ๙๘๘. ๙๘๙. ๙๙๐. ๙๙๑. ๙๙๒. ๙๙๓. ๙๙๔. ๙๙๕. ๙๙๖. ๙๙๗. ๙๙๘. ๙๙๙. ๑๐๐๐.

มาตรา ๒๓ กำหนดเวลาทำงานของเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกปีจะเป็นวันละหกชั่วโมงหรือสัปดาห์ละสามสิบหกชั่วโมงไม่ได้ และห้ามมิให้ทำงานระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๖.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ในกรณีที่เด็กเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ ลคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสี่ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง สิบหกมิใช่เข้าทำงานดังต่อไปนี้

- (๑) งานคุมเครื่องจักร
- (๒) งานคุมปั้นจั่น หรืองานยกของ
- (๓) งานขับเพลิง
- (๔) งานทำความสะอาดเครื่องจักร ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ผู้ทำได้
- (๕) งานซึ่งต้องทำไต่คืบ
- (๖) งานนั่งร้านในการก่อสร้าง
- (๗) งานเกี่ยวกับวัตถุเคมีที่เป็นอันตราย หรือวัตถุมีพิษ
- (๘) งานเกี่ยวกับกัมมันตรังสี
- (๙) งานเกี่ยวกับการทำวัตถุระเบิด หรือในการใช้หรือขนส่งวัตถุดังกล่าว
- (๑๐) งานอื่น ๆ ดังที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๔
ค่างาน

มาตรา ๒๕ ลูกจ้างที่หยุดงานตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มีสิทธิ ได้รับค่างานเช่นเดียวกับวันทำงานตลอดเวลาที่หยุดนั้น

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ในงานต้องทำติดต่อกันไปหรือเป็นงานฉุกเฉิน ซึ่ง ถ้าจะให้ลูกจ้างหยุดงานประจำสัปดาห์จะเสียหายแก่งานของนายจ้าง นายจ้างจะใช้ ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานประจำสัปดาห์ตามมาตรา ๑๐ ก็ได้

นายจ้างจะใช้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานประจำปีก็ได้ แต่ถ้านายจ้างจะใช้ ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานที่ย้อนประจำปี ให้นำความในมาตรา ๑๑ วรรค ๒ มาใช้ บังคับ

ในกรณีที่นายจ้างใช้ลูกจ้างทำงานตามมาตรานี้ นายจ้างต้องจ่ายค่างาน ในอัตราไม่น้อยกว่าสองเท่าของค่างานที่ลูกจ้างได้รับอยู่

มาตรา ๒๗ ค่างานต้องจ่ายทั้งสิ้นเป็นเงินตราไทย ถ้าจะจ่ายเป็นเช็ค ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้จ่ายค่างานทั้งสิ้นหรือบางส่วนด้วยบัตร ลາหาล สิ้นค้า หรือสิ่งของใด ๆ แทนค่างาน

มาตรา ๒๕ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในสถานที่ทำงาน
ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างในสถานที่ขายเครื่องดื่ม อาหาร หรือสิ่งของใด ๆ
เว้นแต่ในกรณีที่จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา ๓๐ ในการกำหนดค่าจ้างให้ออกคุณภาพและปริมาณของงานเป็นเกณฑ์
งานอันมีลักษณะและภาวะอย่างเดียวกันให้กำหนดค่าจ้างเท่ากันไม่ว่าลูกจ้างนั้นจะเป็นชาย
หรือหญิง

มาตรา ๓๑ ลูกจ้างที่ทำงานเกินสี่ปีค่าหolidaysสี่สิบแปดชั่วโมงตามมาตรา ๓
หรือหญิงที่ทำงานเกินวันละแปดชั่วโมง หรือสี่ปีค่าหolidaysสี่สิบแปดชั่วโมงตามมาตรา ๑๓
นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นได้รับอยู่
ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างใดตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าในอัตราสูงกวานั้นอยู่แล้ว

ในกรณีที่ค่าจ้างจ่ายตามผลของงานของลูกจ้าง การจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่
น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นได้รับอยู่ตามความในวรรคแรก ให้คำนวณตาม
ผลของการทำงานของลูกจ้างที่ได้เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

ความในสองวรรคก่อน มิให้นำมาใช้แก่ลูกจ้างที่เดินทางขายสินค้านอกสถานที่
ทำงาน โดยไม่มีกำหนดเวลาทำงานแน่นอน หรืองานประเภทอื่นที่มีลักษณะซึ่งจะต้องทำโดย
ไม่มีกำหนดเวลาทำงานแน่นอน ตามที่จะให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ถ้านายจ้างผิดนัดในการจ่ายค่าจ้าง นายจ้างจะต้องเสียดอกเบี้ย
ให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัดร้อยละสี่ต่อปี

ถ้านายจ้างจงใจผิดนัดในการจ่ายค่าจ้างโดยปราศจากขอร้อง เมื่อพ้นเวลา
เจ็ดวัน นับตั้งแต่วันที่กำหนดจ่ายค่าจ้าง นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นให้แก่ลูกจ้างร้อยละ
สี่สิบห้าของเงินที่ค้างชำระทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มิใช่เป็นการจ้างโดยมีกำหนดเวลา ถ้านายจ้างให้ลูกจ้าง
ออกจากงาน และลูกจ้างนั้นได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน นายจ้างต้องชี้แจงเหตุผล
ให้ลูกจ้างทราบ และตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าเท่ากับอัตราที่ลูกจ้างได้รับอยู่ ไม่น้อยกว่าสามสิบ
วัน ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างใดตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าในอัตราสูงกวานั้นอยู่แล้ว

ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานและลูกจ้างนั้นได้ทำงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า
หนึ่งเดือนแต่ไม่ถึงหกเดือน นายจ้างต้องชี้แจงเหตุผลให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า
สามสิบวัน มิฉะนั้น ต้องจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าเท่ากับอัตราที่ลูกจ้างได้รับอยู่ ไม่น้อยกว่าสามสิบ
วัน ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างใดตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าในอัตราสูงกวานั้นอยู่แล้ว

บทบัญญัติในวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงาน
เพราะลูกจ้างกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

การกระทำใดเป็นความผิดอย่างร้ายแรง ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานโดยไม่ใช้ความผิดของลูกจ้าง
ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างตามส่วนของวันทำงานที่ก่อนประจำปีตามสิทธิอันลูกจ้างพึงได้รับ
ตามมาตรา ๑๑ วรรค ๒ อีกด้วย

ส่วนที่ ๕

ค่าทดแทน

มาตรา ๓๕ ถ้าลูกจ้างต้องประสบอันตรายถึงบาดเจ็บ พุพพลภาพ หรือตาย
เนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือป่วยด้วยโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะของงาน หรือ
โรคซึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือถึงตายด้วยโรคดังกล่าวนี้
นายจ้างต้องรับผิดชอบจ่ายเงินค่าทดแทน

โรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน
ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ นายจ้างต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามความจำเป็น เป็นส่วนหนึ่ง
ค้างหากจากค่าทดแทนตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๗ การจ่ายเงินค่าทดแทนนั้นให้กำหนดลดหลั่นตามความร้ายแรงของ
อันตราย หรือโรคตามมาตรา ๓๕

หลักเกณฑ์ วิธีการ และจำนวนค่าทดแทนให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
ในกรณีถึงตาย ให้นายจ้างจ่ายค่าทำศพให้เป็นจำนวนเท่ากับที่ลูกจ้างควร
จะได้รับเป็นค่าจ้างสำหรับสามเดือนเป็นส่วนหนึ่งค้างหากจากค่าทดแทน

มาตรา ๓๘ การจ่ายเงินค่าทดแทนให้นายจ้างจ่ายแก่ลูกจ้าง หรือแก่ผู้อยู่ใน
ความอุปการะในกรณีที่ลูกจ้างถึงตาย ส่วนเงินค่าทำศพให้จ่ายแก่ผู้จัดการทำศพของลูกจ้างนั้น

มาตรา ๓๙ นายจ้างไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินค่าทดแทนในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างเมาสุรา ของมึนเมา หรือยาเสพติด
ให้โทษ
- (๒) อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างจงใจฝ่าฝืนคำสั่งของนายจ้างที่ชอบ
ด้วยกฎหมาย หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

(๓) ชี้อายุเกิดขึ้นเพราะเหตุถูกจ้างใครจ้างให้เกิดขึ้นเอง หรือ
ด้วยสมรรถกับบุคคลอื่น หรือ

(๔) ถูกจ้างกระทำอันวิบัติกรรม

มาตรา ๔๐ เมื่อถูกจ้างประสบอันตรายถึงตาย หรือตายด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ นายจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือขอชดเชยค่า โดยเร็วที่สุด แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่เวลาตาย ถ้าถูกจ้างประสบอันตรายถึงบาดเจ็บหรือทุพพลภาพ หรือป่วยด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ ซึ่งไม่สามารถทำงานได้จนครบเจ็ดวันแล้ว นายจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือขอชดเชยค่าภายในสามวันนับแต่วันครบกำหนดเจ็ดวันดังกล่าว

มาตรา ๔๑ ในการเรียกร้องค่าทดแทน ให้ถูกจ้างหรือผู้อยู่ในความอุปการะทำคำร้องเป็นหนังสือต่อพนักงานพิจารณาค่าทดแทนภายในหกสัปดาห์นับแต่วันโดยประสบอันตรายถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือตาย หรือนับแต่วันใดที่ทราบว่าป่วยหรือตายด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ ให้พนักงานพิจารณาค่าทดแทนวินิจฉัยคำร้องและแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในสามสัปดาห์นับแต่วันรับคำร้อง คู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของพนักงานพิจารณาค่าทดแทน โดยทำเป็นหนังสือขอชดเชยค่าภายในสัปดาห์นับแต่วันรับคำวินิจฉัย ให้ขอชดเชยค่าวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในสี่สัปดาห์นับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี นายจ้างหรือถูกจ้างมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๔๒ ให้พนักงานพิจารณาค่าทดแทนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งสำเนาหลักฐานหรือสำเนาเอกสารต่าง ๆ

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำงานในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเรื่องราวเกี่ยวกับการประสบอันตรายของถูกจ้าง และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหรือสิ่งของใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ทำงานนั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในการนี้บุคคลเช่นนั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร

ในการเข้าไปในสถานที่ทำงาน ให้พนักงานพิจารณาค่าทดแทนแสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่งาน และชี้แจงเหตุผลให้ทราบ

ส่วนที่ ๒

สวัสดิการ

มาตรา ๔๓ นายจ้างต้องจัดให้น้ำสะอาดสำหรับดื่ม หางน้ำ ส้วบ และเครื่องใช้อื่นจำเป็นให้ครบถ้วนและอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เสมอ

ลักษณะ จำนวน สิ่งของและเครื่องใช้ใดอันจำเป็นสำหรับงานชนิดใดให้กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์ พยาบาลและปัจจัยในการปฐมพยาบาล
ตามสภาพของงาน เพื่อช่วยเหลือลูกจ้างใดที่แห่งที่ เมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
ค่าใช้จ่ายตามมาตรานี้ นายจ้างเป็นผู้ออก
สภาพของงานประเภทใดจะให้แพทย์ พยาบาล หรือปัจจัยในการปฐมพยาบาล
ประเภทใด จำนวนเท่าใด ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ในสถานที่ทำงานซึ่งใช้ลูกจ้างทำงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
หรือร่างกายของลูกจ้างตามมาตรา ๔ นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์ในแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง ตรวจ
ร่างกายลูกจ้างอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยนายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๓

การตรวจตราและการควบคุม

มาตรา ๔๖ นายจ้างต้องจัดให้มีทะเบียนว่าควยลูกจ้าง เวลาทำงาน ค่าจ้าง
และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน รวมตลอดถึงใบอนุญาตให้เลิกเข้าทำงานเก็บไว้ในสำนักงาน
พร้อมที่จะให้สารวัตร แรงงานตรวจได้ทุกโอกาส

นายจ้างต้องติดประกาศข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานและข้อความอื่น ๆ เกี่ยวกับ
การทำงานไว้ ณ ที่เห็นได้ชัดแจ้งในสถานที่ทำงานนั้น

ทะเบียนว่าควยลูกจ้าง เวลาทำงาน และค่าจ้างต้องมีรายละเอียดตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ ทะเบียนว่าควยลูกจ้าง เวลาทำงานและค่าจ้างตามมาตรา ๔๖
ให้นายจ้างเก็บรักษาไว้ ไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๔๘ ให้สารวัตร แรงงานมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำงานระหว่างเวลา
ทำงานเพื่อตรวจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และนายจ้างต้องอำนวยความสะดวกและให้
คำชี้แจงตามสมควร

ในการเข้าไปในสถานที่ทำงาน ให้สารวัตร แรงงานแสดงบัตร ประจำตัว
เจ้าพนักงานและชี้แจงเหตุผลให้ทราบ

มาตรา ๔๙ ให้สารวัตร แรงงานมีอำนาจออกคำสั่งเพิกให้นายจ้างปฏิบัติกา
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ นายจ้างหรือลูกจ้างมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งของสารวัตรแรงงาน โดยทำเป็นหนังสืออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี นายจ้างหรือลูกจ้างมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาคดี

มาตรา ๕๑ ในการตรวจ ถ้ามีความจำเป็น สารวัตรแรงงานมีอำนาจนำแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งอธิบดีได้อนุมัติเป็นหนังสือเข้าไปในสถานที่ทำงานเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕๒ สารวัตรแรงงานต้องทำรายงานผลการตรวจเป็นหนังสือเสนอต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันตรวจเสร็จ ถ้ามีการออกคำสั่งหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต้องรายงานให้อธิบดีทราบทันที

มาตรา ๕๓ รายงานผลการตรวจของสารวัตรแรงงานให้ถือเป็นความลับของทางราชการ และห้ามมิให้เปิดเผย เว้นแต่จะเป็นการให้การต่อศาลหรือต่อทางราชการ

มาตรา ๕๔ เมื่อปรากฏว่านายจ้างฝ่าฝืนบทบัญญัติลักษณะนี้ สารวัตรแรงงานอาจให้คำเตือนให้นายจ้างได้ปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนเสียก่อนก็ได้

มาตรา ๕๕ ถ้านายจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องตามคำเตือนแล้ว ก็ให้ระงับการดำเนินคดี

ลักษณะ ๒

สหภาพแรงงานและสหพันธ์

หมวด ๑

การก่อตั้งสหภาพแรงงาน

มาตรา ๕๖ ลูกจ้างมีสิทธิก่อตั้งสหภาพแรงงานได้

สิทธิตั้งว่านี้ ข้าราชการประจำ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และพนักงานองค์การประจำการจะไม่มีได้

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้อยู่บังคับบัญชาหรือควบคุมลูกจ้างอื่นจะเข้าร่วมก่อตั้ง หรือเป็นสมาชิกในสหภาพแรงงานซึ่งลูกจ้างอื่นนั้น ก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

มาตรา ๕๖ ผู้มีสิทธิก่อตั้งสหภาพแรงงานตามมาตรา ๕๖ นั้น ต้องบรรลุนิติภาวะ และมีสัญชาติไทย

มาตรา ๕๘ สหภาพแรงงานต้องมีข้อบังคับและข้อจกทะเบียน

มาตรา ๕๙ ข้อบังคับต้องมีข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่ตั้งสำนักงานใหญ่
- (๒) วัตถุประสงค์
- (๓) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๔) การรับสมัคร เข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากสมาชิก
- (๕) กำหนดจำนวนเงินและวิธีชำระ เงินค่าสมัคร เป็นสมาชิกและ เงินค่าบำรุง
- (๖) อำนาจและหน้าที่และกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งของกรรมการอำนวยการ
- (๗) การเลือกตั้งและขอมกรรมการอำนวยการ และผู้แทนเข้าร่วมเจรจาต่อรอง
- (๘) การกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของสหภาพแรงงาน
- (๙) กำหนดเวลาและวิธีการเรียกประชุมใหญ่
- (๑๐) การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการพิจารณาในการนัดหยุดงานและวิธีการ

อนุมัติสัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง

- (๑๑) การจัดการเงินและทรัพย์สินอย่างอื่น
- (๑๒) การรักษาเงินและการทำบัญชี
- (๑๓) การตรวจและการชำระบัญชี
- (๑๔) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

มาตรา ๖๐ ในการขอจดทะเบียนสหภาพแรงงาน ต้องทำคำขอเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียน และลงลายมือชื่อผู้ก่อตั้งไม่ยกกว่าเจ็ดคน

คำขอจดทะเบียนต้องมีชื่อ อาชีพ หรือวิชาชีพ ที่อยู่และอายุของผู้ก่อตั้งทุกคนพร้อมทั้งแนบสำเนาข้อบังคับชั่วคราว ไปด้วยสามฉบับ

ข้อบังคับชั่วคราวต้องมีข้อความอย่างน้อยเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๙

มาตรา ๖๑ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอและเห็นว่าคำขอนั้นได้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แล้วก็ให้รับจดทะเบียน แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่าวัตถุประสงค์อาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบในแคว้นเมือง นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับจดทะเบียน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า คำขอที่โดยนิตินั้นไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งไปยังผู้นับค่าขอให้แก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง

การรับหรือไม่รับจดทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้นับค่าขอ ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอหรือนับแต่วันรับคำขอแก้ไขเพิ่มเติม ผู้นับค่าขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำแจ้ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้นับค่าขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี ผู้นับค่าขอมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๒๒ ให้สหภาพแรงงานที่จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

ให้นายทะเบียนทำใบสำคัญการจดทะเบียนมอบให้แก่สหภาพแรงงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันจดทะเบียน

มาตรา ๒๓ เมื่อใดที่จดทะเบียนสหภาพแรงงานแล้ว ให้ผู้ก่อตั้งสหภาพแรงงานเรียกประชุมใหญ่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันจดทะเบียน เพื่อ

- (๑) เลือกตั้งคณะกรรมการอำนวยการ
- (๒) พิจารณาข้อบังคับชั่วคราวเพื่อใช้เป็นข้อบังคับต่อไป

ให้นำสำเนาข้อบังคับและรายชื่อ ที่อยู่ อาชีพ และวิชาชีพของกรรมการอำนวยการไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่ประชุมใหญ่ลงมติ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนกรรมการอำนวยการ หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ ให้กรรมการอำนวยการนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติ และนำมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ วรรค ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

สมาชิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๒๕ ผู้นับค่าขอเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้นต้องเป็นลูกจ้างและป็นอยู่ตั้งแต่สิบหกปีขึ้นไปหรือบรรลุนิติภาวะแล้ว

มาตรา ๒๖ สมาชิกมีสิทธิขอให้สหภาพแรงงานดำเนินการใด ๆ ภายในกรอบแห่งกฎหมายเพื่อกำหนดคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงาน

มาตรา ๒๗ สมาชิกมีสิทธิเข้าร่วมในการประชุมของสหภาพแรงงาน และมีสิทธิเลือกตั้งกรรมการอำนวยการหรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอำนวยการ

มาตรา ๒๘ สมาชิกมีสิทธิขอตรวจดูทะเบียนสมาชิก เอกสารต่าง ๆ หรือสมุดบัญชีของสหภาพแรงงาน เจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานต้องให้ความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๙ สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยให้ออก หรือ
- (๔) เขาลักและต้องห้ามมิให้เป็นสมาชิกตามมาตรา ๕๖ วรรค ๓

หมวด ๓

สิทธิและหน้าที่ของสหภาพแรงงาน

มาตรา ๓๐ สหภาพแรงงานมีสิทธิเข้าร่วมเจรจาต่อรองและทำสัญญาการร่วมเจรจาต่อรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง

มาตรา ๓๑ สหภาพแรงงานมีสิทธิจัดกรและดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานและเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

มาตรา ๓๒ สหภาพแรงงานมีสิทธิเรียกเก็บเงินค่าสมัคร เป็นสมาชิก และเงินค่าบำรุงตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๓๓ สหภาพแรงงานอาจจัดตั้งบริการสหเทศเพื่อให้สมาชิกมาติดต่อในเรื่องกิจการงาน และให้คำปรึกษาหารือในปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงาน

มาตรา ๓๔ สหภาพแรงงานอาจจัดสรรเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการสวัสดิการของสมาชิก หรือเพื่อสาธารณประโยชน์

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้สหภาพแรงงานจ่ายเงินของสหภาพแรงงานนั้น หรือจ่ายเงินร่วมกับสหภาพแรงงาน นิติบุคคลอื่นหรือบุคคลใดเพื่อดำเนินกิจการทางการเมือง

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น การกีดกัน
ของลูกจ้าง กรรมการอำนวยการ อนุกรรมการ ผู้แทนเขารวมใจจากตรอง เจาหน้าที่
ของสหภาพแรงงาน หรือสหภาพแรงงาน ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่ในความผิดจะฟ้องร้องทาง
อาญาหรือทางแพ่งมิได้ กล่าวคือ

- (๑) เขารวมใจจากตรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเพื่อเรียกร้องสิทธิ
หรือผลประโยชน์ที่ควรได้
- (๒) หยุดงานหรือนักหยุดงาน
- (๓) ระเบียบการ จัดชวหรือสนับสนุนสมาชิกของสหภาพแรงงานเดียวกัน
หรือลูกจ้างในสถานที่ทำงานเดียวกัน ให้หยุดงานหรือนักหยุดงาน
- (๔) ชี้แจงหรือโฆษณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสหภาพแรงงาน
- (๕) จัดให้มีการประชุมสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือลูกจ้าง
- (๖) ชุมนุมหรือเข้าร่วมกันโดยสงบในการนัดหยุดงาน

หมวด ๕

วิธีดำเนินงานของสหภาพแรงงาน

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการประกอบด้วยประธานกรรมการ
และกรรมการอื่น ไม่น้อยกว่าสามคน เป็นผู้ดำเนินงานของสหภาพแรงงาน
คณะกรรมการอำนวยการ อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติกร
ตามวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานได้

มาตรา ๓๘ กรรมการอำนวยการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน
- (๒) มีสัญชาติไทย และ
- (๓) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

มาตรา ๓๙ กรรมการอำนวยการต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือผู้ไร้สติได้
สั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๘๐ ความเป็นกรรมการอำนวยการสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๗๕ หรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเกินกว่าสามปีขึ้นไป เว้นแต่ความผิดอันกระทำโดยประมาท

มาตรา ๘๑ ความเป็นอนุกรรมการสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการอำนวยการที่แต่งตั้งอนุกรรมการนั้นสิ้นสุดลง
- (๔) ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการอำนวยการวินิจฉัยให้ออก

มาตรา ๘๒ กิจการดังต่อไปนี้จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่

- (๑) ตรา หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (๒) คำวินิจฉัยการของสหภาพแรงงานอันเป็นผลกระทบทระเหือนส่วนได้

เสียของสมาชิกเป็นส่วนรวม

- (๓) เลือกตั้งหรือขอมติกรรมการอำนวยการและผู้แทนเข้าร่วมเจรจาต่อรอง
- (๔) กำหนดอำนาจของผู้แทนเข้าร่วมเจรจาต่อรอง
- (๕) จัดสรรเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการสวัสดิการของสมาชิกหรือเพื่อ

สาธารณประโยชน์

- (๖) เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและผู้ชำระบัญชี
- (๗) รับรองงบประมาณ รายงานประจำปี และงบดุล
- (๘) แต่งตั้งคณะกรรมการสังเกตผลงานซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเก้าคน
- (๙) ควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน
- (๑๐) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมในสหพันธ์ และ
- (๑๑) เลิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๘๓ คณะกรรมการอำนวยการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตาม
บของสหภาพแรงงาน

มาตรา ๘๔ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ลักษณะ ๑๕ ว่าด้วยค้ำเหน็บมาใช้บังคับแก่ความเกี่ยวพันในระหว่างสหภาพแรงงาน
กับกรรมการอำนวยการ และกับบุคคลภายนอกโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕ สหภาพแรงงานต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกเก็บไว้ใน
สำนักงาน พร้อมทั้งจะให้นายทะเบียน หรือผู้แทนนายทะเบียนตรวจดูได้ในระหว่าง
เวลาทำงานของสหภาพแรงงาน

รายละเอียดของทะเบียนสมาชิกให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๖ ให้นายทะเบียนหรือผู้แทนนายทะเบียนมีอำนาจเข้าไปใน
สำนักงานของสหภาพแรงงานเพื่อตรวจสอบบัญชีและทะเบียนสมาชิก กรรมการอำนวยการ
อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานต้องอำนวยความสะดวกและให้คำชี้แจง
ความสมควร

มาตรา ๘๗ สหภาพแรงงานต้องจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีทุกปี
สหภาพแรงงานต้องเสนอบัญชีพร้อมด้วยรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชี
ต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณา เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้รับรองแล้วให้ส่งสำเนาให้นาย
ทะเบียนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรอง

หมวด ๕

การควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน

มาตรา ๘๘ สหภาพแรงงานตั้งแต่สองสหภาพแรงงานขึ้นไป อาจควบ
เข้าด้วยกัน เมื่อมีมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิก
ทั้งหมดของแต่ละสหภาพแรงงาน

มาตรา ๘๙ ในการที่ควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน และเมื่อสหภาพ
แรงงานได้ควบเข้ากันแล้ว ให้นำบทบัญญัติลักษณะนี้ หมวด ๑ และหมวด ๒ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐ เมื่อสหภาพแรงงานใหม่ได้จัดทะเบียนแล้ว ให้แต่ละ
สหภาพแรงงานเดิมเป็นอันเลิก และให้ถอนการจดทะเบียนเสีย

มาตรา ๕๑ เมื่อสหภาพแรงงานใหม่ได้จดทะเบียนแล้ว สหภาพ
แรงงานนั้นย่อมได้ ไปทั้งสิทธิและความรับผิดชอบทั้งหลายของสหภาพแรงงานเดิม

สิทธิและหน้าที่และวิธีดำเนินการของสหภาพแรงงาน ให้นำบทบัญญัติ
ลักษณะที่ ๓ และหมวด ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

การเลิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๕๒ สหภาพแรงงานต้องเลิก

(๑) เมื่อมีมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง
ของสมาชิกทั้งหมดให้เลิก

(๒) เมื่อสหภาพแรงงานนั้นล้มละลาย

(๓) เมื่อนายทะเบียนชักข้อออกจากทะเบียน

มาตรา ๕๓ เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่า สหภาพแรงงานไม่ได้เป็น
ไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานขัดต่อความสงบเรียบร้อย
ของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง นายทะเบียนจะชักข้อ
สหภาพแรงงานนั้นออกเสียจากทะเบียนก็ได้ และแจ้งให้สหภาพแรงงานทราบ สหภาพ
แรงงานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่ออธิบดีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับ
คำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันรับ
อุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๕๔ เมื่อสหภาพแรงงานต้องเลิก ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้ง
ผู้ชำระบัญชี

เมื่อได้มีการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามวรรคก่อนแล้ว ถ้าปรากฏว่า
ผู้ชำระบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่สุจริต ให้นายทะเบียนแต่งตั้ง
ผู้ชำระบัญชีขึ้นใหม่

มาตรา ๕๕ ภายในสิบวันนับแต่วันที่สหภาพแรงงานต้องเลิก
ผู้ชำระบัญชีต้อง

(ไปรศพลึก)

(๑) จัดทำเป็นอิเล็กทรอนิกส์ภาพแรงงาน พร้อมทั้งระบุชื่อผู้ชำระบัญชี
ทุกคนไว้ด้วย

(๒) โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องถิ่นสองครั้ง เป็นอย่างน้อยว่า
สหภาพแรงงานได้เลิกแล้ว และให้เป็นผู้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี และ

(๓) แจกเป็นหนังสือลงทะเล ไปรษณีย์ไปยังเจ้าหนี้ซึ่งมีชื่อ
ปรากฏในสมุดบัญชีหรือเอกสารของสหภาพแรงงานนั้นว่าสหภาพแรงงานได้เลิกและ
ให้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา ๕๖ ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชียื่นต่อ
นายทะเบียนทุกสามเดือน แสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น
รายงานที่เปิดเผยแก่สมาชิกและให้เจ้าหนี้ตรวจดูได้ โดยไม่เสีย
ค่าธรรมเนียม

มาตรา ๕๗ เมื่อการชำระบัญชีเสร็จสิ้นลง ผู้ชำระบัญชีต้องทำ
รายงานการชำระบัญชีและการจัดการทรัพย์สิน แล้วให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อเสนอ
รายงานและชี้แจงต่อที่ประชุม

เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้รับรองรายงานนั้นแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้องนำ
รายงานการประชุมพร้อมทั้งสมุดบัญชีและเอกสารของสหภาพแรงงาน ไปมอบให้แก่
นายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุม

รายงานการประชุม สมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนได้เสีย
ตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๕๘ ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนแห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๗๓ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชี
ทั้งในส่วนจดทะเบียนทั้งในส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มาใช้แก่การชำระบัญชี
สหภาพแรงงาน โดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ เมื่อชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีสินทรัพย์เหลืออยู่จะแบ่ง
ให้แก่สมาชิกของสหภาพแรงงานไม่ได้ สินทรัพย์นั้นจะต้องโอนให้แก่บุคคลอื่น
ตามที่ได้ระบุในข้อบังคับของสหภาพแรงงาน หรือตามคำสั่งสหภาพแรงงานได้ตกลงใน
ที่ประชุมใหญ่ ถ้าในข้อบังคับหรือที่ประชุมใหญ่มิได้ระบุบุคคลใดให้เป็นผู้รับ สินทรัพย์
ที่เหลือนั้นให้ผู้ชำระบัญชีมอบแก่กรมประชาสงเคราะห์ เพื่อการสวัสดิการของลูกจ้าง

หมวด ๗

สหพันธ์

มาตรา ๑๐๐ ในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมในสหพันธ์ แต่ละสหภาพ
แรงงานจะต้องได้รับมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของ
สมาชิกทั้งหมด

สหพันธ์ต้องจดทะเบียน เมื่อได้จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นนิติบุคคล
ต่างหากจากแต่ละสหภาพแรงงานซึ่งได้รวมกันนั้น

มาตรา ๑๐๑ สหภาพแรงงานมีสิทธิที่จะส่งสมาชิกเป็นผู้แทนไป
ร่วมประชุมและเข้าค่าเป็นงานในกิจการของสหพันธ์

จำนวนผู้แทนของแต่ละสหภาพแรงงานให้กำหนดในข้อบังคับของ
สหพันธ์

มาตรา ๑๐๒ คณะกรรมการอำนวยการของสหพันธ์ให้ตั้ง
จากผู้แทนสหภาพแรงงานที่ส่งมาร่วมประชุมนั้น

มาตรา ๑๐๓ สหภาพแรงงานอาจขอให้สหพันธ์ส่งผู้แทนเข้าร่วม
เจรจาต่อรองอีกก็ได้

มาตรา ๑๐๔ ให้ว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้อันว่าด้วยสหภาพ
แรงงานมาใช้บังคับแก่สหพันธ์โดยอนุโลม

(ไปรคพลิก)

ลักษณะ ๓

ความสัมพันธ์แรงงาน

หมวด ๑

คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๑๐๕ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแรงงานสัมพันธ์ขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายนายจ้างสองคน ผู้แทนฝ่ายลูกจ้างสองคน และผู้แทนฝ่ายรัฐบาลสามคน ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เลือกตั้งผู้แทนฝ่ายรัฐบาลหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ

การแต่งตั้งตามวรรคก่อน และการออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๗ หรือมาตรา ๑๐๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๖ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ให้สหพันธ์สหภาพแรงงาน ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมในสหพันธ์และสมาคมนายจ้างมีสิทธิเสนอรายชื่อพร้อมด้วยคุณสมบัติของบุคคลที่สมควรเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งละไม่เกินสามคนต่อรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐๗ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อครบสองปีนับแต่วันแต่งตั้ง คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ออกนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการไปจนกว่าคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ผู้ที่ออกจากตำแหน่งตามวรรคก่อน อาจได้รับการแต่งตั้งอีกก็ได้

มาตรา ๑๐๘ ความเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์สิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก หรือ
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๐๙ การประชุมทุกคราวต้องมีกรรมการแรงงานสัมพันธ์มาประชุม ไม่น้อยกว่าสี่คนจึงเป็นองค์ประชุม

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

กรรมการแรงงานสัมพันธ์คนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากับ ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑๐ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อพิพาทแรงงาน
- (๒) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาการกระทำอันไม่เที่ยงธรรม
- (๓) จัดทำและพิมพ์รายงานประจำปีแสดงผลของการปฏิบัติงานในที่ประชานทราบ
- (๔) เสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์แรงงาน
- (๕) ตรวจสอบบังคับการประชุมและวางระเบียบการพิจารณาข้อพิพาทแรงงานของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๑๑๑ ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล, สุขาภิบาล องค์การของรัฐบาล ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและการปฏิบัติ รวมทั้งให้ส่งสำเนาหลักฐานหรือสำเนาเอกสารต่าง ๆ

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ

(๓) เข้าไปในสถานที่ของบุคคลใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเรื่องราวเกี่ยวกับข้อพิพาทแรงงานหรือการกระทำอันไม่เที่ยงธรรม และให้สีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหรือสิ่งของใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในการนี้บุคคลเช่นว่านั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร

ในกรณีที่เข้าไปในสถานที่ตามวรรคก่อน ถ้าไม่เป็นการเร่งด่วน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตของสถานที่ทราบล่วงหน้าในเวลาอันสมควร และต้องชี้แจงเหตุผล พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการบังคับ

หมวด ๒

การเข้าร่วมเจรจาต่อรอง

มาตรา ๑๑๒ สหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์มีสิทธิที่จะเข้าร่วมเจรจาต่อรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง ในการเข้าร่วมเจรจาต่อรองให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือและพยายามตกลงกันด้วยดี

มาตรา ๑๑๓ ในการเข้าร่วมเจรจาต่อรอง ให้ผู้แทนเข้าร่วมเจรจาต่อรองเป็นผู้มีอำนาจทำการแทนสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ได้

มาตรา ๑๑๔ สัญญาการร่วมเจรจาต่อรองต้องทำเป็นหนังสือ และอย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) สภาพการทำงาน
- (๒) การแก้ไขและระงับข้อพิพาทแรงงาน
- (๓) การขึ้นเรื่องร่วร้องทุกข์ของลูกจ้าง
- (๔) การศึกษาในสัญญาเมื่อเกิดปัญหาขึ้น
- (๕) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือค่ออายุสัญญา

เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้ตกลงเห็นชอบในสัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลผูกพันนายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่เข้าร่วมเจรจาต่อรอง หรือเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่เข้าร่วมในสหพันธ์ซึ่งร่วมเจรจาต่อรองนั้นทุกคน

หมวด ๓

การระงับข้อพิพาทแรงงาน

มาตรา ๑๑๕ เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น ให้คู่กรณีพยายามหาทางตกลงกัน โดยการเจรจาหรือตั้งอนุญาโตตุลาการหรือโดยวิธีอื่นใดก็ตามที่เห็นควร ถ้าหากไม่อาจตกลงกันได้ ให้คู่กรณีนำข้อพิพาทนั้นเสนอต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

เมื่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้พิจารณาแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบทันที

มาตรา ๑๑๖ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล
ขึ้นช่วยเหลือในการทบทองระดับข้อพิพาทแรงงานและในการปฏิบัติงานอื่นได้

มาตรา ๑๑๗ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์อาจแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ
คนหนึ่งหรือหลายคนขึ้น โดยความยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเพื่อวินิจฉัยและชี้ขาดข้อพิพาท
แรงงานได้

หมวด ๔

การนัดหยุดงานและการปิดงานงคจ้าง

มาตรา ๑๑๘ เมื่อพ้นกำหนดปีสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
ได้รับข้อพิพาทแรงงาน หรือเมื่อได้รับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แล้ว
สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้าง มีสิทธินัดหยุดงาน หรือปิดงานงค
จ้างได้ในเมื่อได้แจ้งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า
ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันนัดหยุดงานหรือปิดงานงคจ้าง

ในระหว่างเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน นายจ้างจะให้ลูกจ้างออกจากงาน
หรือรับลูกจ้างใหม่ หรือปิดงานงคจ้างไม่ได้ และสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์จะสั่งนัดหยุด
งานก็ไม่ได้

มาตรา ๑๑๙ ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม
หรือในระหว่างเวลาที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ
หรือในกรณีที่มีข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับกิจการสาธารณะ โภค หรือกิจการอื่นตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกา ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยและแจ้งให้คู่กรณีทราบภายใน
ปีสิบวัน นับแต่วันรับข้อพิพาท ให้สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้าง
มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับคำวินิจฉัย ให้รัฐมนตรีวินิจฉัย อุทธรณ์
และแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในสิบวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็น
ที่สุด สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้างต้องปฏิบัติตามและจะนัดหยุดงาน
หรือปิดงานงคจ้างโดยฝ่าฝืนคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีไม่ได้

หมวด ๕

การกระทำอันไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้นายจ้าง

(๑) กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงาน อยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือกำลังจะสมัคร เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๒) ให้ออกจากงานหรือเลิกจ้าง หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผล ให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ลูกจ้างได้ทำคำร้องหรือคำเนินการฟ้องร้องหรือเป็นพยาน หรือให้หลักฐานต่อศาลในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้ออกจากงานหรือเลิกจ้าง เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของ สหภาพแรงงาน หรือกำลังจะสมัครเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๔) มิให้ลูกจ้างเป็นหรือให้ออกจากสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือให้ หรือตกลงจะให้ เงินหรือทรัพย์สินแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงาน เพื่อมิให้ สมัครหรือรับสมัครลูกจ้างเป็นสมาชิก หรือเพื่อให้ออกจากสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๕) ชักขวางการดำเนินงานของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ หรือชักขวาง การใช้สิทธิของลูกจ้างในการ เป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน

(๖) เข้าแทรกแซงในการดำเนินงานของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ โดยไม่มีอำนาจ โดยชอบ

มาตรา ๑๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) บังคับหรือขู่เชิญโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ลูกจ้างต้องเป็น หรือ ต้องออกจากสมาชิกสหภาพแรงงาน

(๒) กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้นายจ้างฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๐

มาตรา ๑๒๒ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำอันไม่เที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๒๑ ให้ลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ แรงงานสัมพันธ์ ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยคำร้องและแจ้งให้ตุกรณีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้อง เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ แรงงานสัมพันธ์ ตุกรณีมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

ลักษณะ ๔

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๓ สมาคมใดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์
ในการทำงานของลูกจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำมาใช้เป็นการจดทะเบียนเป็นสหภาพ
แรงงานหรือสหพันธ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สมาคมใดที่จดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ตามวรรค
ก่อนแล้ว ให้นำสมาคมนั้นเลิกไปนับแต่วันจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์
และให้นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนสมาคมซึ่งขี้ออกจากทะเบียน

บรรดาทรัพย์สิน สิทธิและหน้าที่ของสมาคมดังกล่าว ให้ตกเป็นของ
สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์โดยไม่ต้องชำระบัญชี

ลักษณะ ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๔ โทษปรับสำหรับความผิดที่เกิดจากการที่นายจ้างใช้ลูกจ้าง
หลายคนทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ ในหมวดเดียวกันของส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓
หรือส่วนที่ ๔ แห่งลักษณะ ๑ ให้ปรับตามรายหัวของลูกจ้าง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดต้องค่าพิพาทจนถึงที่สุดให้ลงโทษปรับสำหรับความผิดใน
พระราชบัญญัตินี้มาแล้วมากระทำความผิดอย่างเดียวกันซ้ำขึ้นอีกภายในเวลาสิบสองเดือน ให้
ถือว่าผู้นั้นไม่ซื่อสัตย์ มีความผิดต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของโทษที่กฎหมาย
บัญญัติไว้สำหรับความผิดที่ทำครั้งหลัง

มาตรา ๑๒๖ นายจ้างใดไม่ยอมให้ลูกจ้างใช้สิทธิหยุดงานตามมาตรา ๘
วรรค ๑ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๒๗ นายจ้างใด

(๑) ใช้แรงงานหญิงอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรค ๑ มาตรา ๑๔ วรรค ๑ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖

(๒) ไม่ยอมให้หญิงซึ่งเป็นลูกจ้างหยุดงานตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือ

(๓) ใช้แรงงานเด็กอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรค ๑ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา ๑๒๘ นายจ้างใดจ่ายค่าจ้างอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ หรือ มาตรา ๒๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๒๙ นายจ้างใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ วรรค ๑ หรือวรรค ๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ วรรค ๑ หรือวรรค ๒ หรือมาตรา ๔๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใด

- (๑) ไม่ปฏิบัติตามคำเรียกของพนักงานพิจารณาค่าทดแทนตามมาตรา ๕๒ (๑)
- (๒) ชักขวางการกระทำของพนักงานพิจารณาค่าทดแทนตามมาตรา ๕๒ (๒)
- (๓) ไม่ยอมให้สารวัตรแรงงานเข้าไปในสถานที่ทำงาน ไม่อำนวยความสะดวก หรือไม่ให้ค่าจ้างแก่สารวัตรแรงงานตามมาตรา ๕๔ วรรค ๑ หรือ
- (๔) ไม่ยอมให้แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งอธิบดีได้อนุมัติ

เข้าไปในสถานที่ทำงานตามมาตรา ๕๑

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน โดยรู้หรือว่าสหภาพแรงงานนั้นยังไม่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ใดเป็นผู้ว่าจ้างของสหภาพแรงงานซึ่งยังไม่ได้จดทะเบียน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดใช้ชื่อมีอักษรไทยว่า "สหภาพแรงงาน" หรือ "สหพันธ์" ในป้ายชื่อ ดวงตรา จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจ โดยไม่ได้เป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ เว้นแต่เป็นการใช้ชื่อในการขอจดทะเบียนก่อตั้งสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๓ นายจ้างใดชักชวนหรือลักลอบไม่ยอมเจรจากับสหภาพ
แรงงาน หรือผู้แทนเข้าร่วมเจรจาคัดกรอง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๓๔ ผู้แทนเข้าร่วมเจรจาคัดกรองได้รับเงินหรือทรัพย์สินอย่าง
อื่นจากนายจ้างเพื่อกระทำการอันเป็นเหตุให้ลูกจ้างต้องเสียผลประโยชน์อันควรได้ มี
ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับ
ทั้งจำ

มาตรา ๑๓๕ กรรมการอำนวยการ ผู้แทนเข้าร่วมเจรจาคัดกรอง หรือ
เจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานใดบังคับให้นายจ้างให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเพื่อผล
ประโยชน์ของคนหรือผู้อื่นโดยทุจริต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๓๖ สหภาพแรงงานใดเป็นสมาชิกของสหพันธ์โดยไม่ได้จดทะเบียน
ตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินงานของสหพันธ์ที่ไม่ได้จดทะเบียน มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ก่อตั้งสหภาพแรงงานใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ หรือกรรมการ
อำนวยการของสหภาพแรงงานใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ มีความผิดต้องระวางโทษปรับวันละ
ไม่เกินห้าสิบบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนนั้น

มาตรา ๑๓๘ สหภาพแรงงานใดรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกโดยฝ่าฝืนมาตรา
๒๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(ไปรคพลิก)

มาตรา ๑๓๕ สหภาพแรงงานใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๔๕
หรือมาตรา ๔๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท
กรรมการอำนวยการใดรู้เห็นเป็นใจให้สหภาพแรงงานกระทำการ
ฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดไม่ยอมให้นายทะเบียนหรือผู้แทนนายทะเบียนเข้า
ไปในสำนักงาน ไม่อำนวยความสะดวก หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนหรือผู้แทน
นายทะเบียนตามมาตรา ๔๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดเป็นผู้ชำระบัญชีของสหภาพแรงงานไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกิน
ห้าสิบบาทตลอดเวลาที่ยังคงทำผิดนั้น

มาตรา ๑๔๒ เมื่อสหภาพแรงงานได้เลิกตามพระราชบัญญัตินี้
กรรมการอำนวยการหรืออนุกรรมการใดชักชวนการค่าเงินงานของผู้ชำระบัญชี
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดยังคงค่าเงินกิจการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์
ซึ่งได้เลิกไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ชำระบัญชีใดไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามมาตรา ๕๕
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ
ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำเรียกของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
หรือบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๑ (๒)
หรือชักชวนการกระทำของกรรมการแรงงานสัมพันธ์หรือบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะ
กรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๑ (๓) มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๖ ผู้ไต่ฝ่าฝ่ฝ่มาตรา ๑๑๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑๘
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับ
ทั้งจำ

มาตรา ๑๔๘ นายจ้างไต่ฝ่าฝ่ฝ่มาตรา ๑๒๐ มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๙ ผู้ไต่ฝ่าฝ่ฝ่มาตรา ๑๒๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๐ สภาคณะไต่ฝ่าฝ่ฝ่มาตรา ๑๒๓ มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท

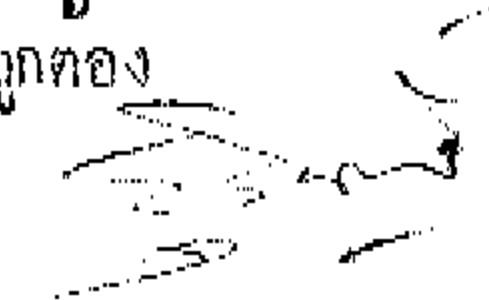
.....

.....

บัญชีกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม payable พระราชบัญญัติ

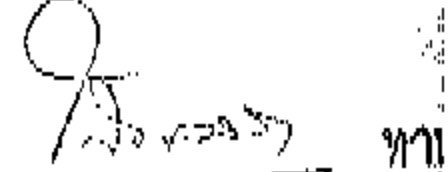
หมายเลข	รายการ	อัตรา
๑	ค่ากระดาษคำร้อง ฉบับละ	๒๕ สตางค์
๒	ค่าจดทะเบียนและออกใบสำคัญการจดทะเบียน ตั้งสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์	๒๕ บาท
๓	ค่าจดทะเบียนเลิกสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์	๕ บาท
๔	ค่าคำขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมในทะเบียน ตราวละ	๕ บาท
๕	ค่าขอตรวจดูเอกสารครั้งหนึ่งเรื่องละ	๑ บาท
๖	ค่าขอให้คัดเอกสาร (ก) คัดข้อความย่อคำละ (ข) คัดสำเนาซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองว่าเป็น สำเนาถูกต้อง ร้อยค่าแรก ร้อยค่าหลังหรือเศษของร้อย	๑๐ สตางค์ ๑ บาท ๕๐ สตางค์

สำเนาถูกต้อง

แทนกระทรวงการ

จ้างงศ์ ติง

ทา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญรัฐมนตรีได้

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอเสนอ
ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ร.บ. ๒๔...

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยแรงงาน

เหตุผล โดยที่ประเทศไทยได้พัฒนาการมาจนถึงบัดนี้ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม
และธุรกิจมีความเจริญมากขึ้น ถึงขั้นที่จะต้องมีการคุ้มครองแรงงานเพื่อประโยชน์ร่วมกัน และ
การประสานงานตลอดจนความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และโดยที่
ได้คำนึงถึงการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ
มาแต่แรกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงความสนใจของประเทศไทยต่อการใช้แรงงานอันเป็นปัจจัยสำคัญ
ในการเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการผลิตและบริโภค และโดยที่รัฐบาลนี้มีนโยบายส่งเสริมแรงงานเพื่อ
ประโยชน์ส่วนรวมในอันที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมความเป็นธรรมแห่งสังคมตามคัลลลง
แห่งระบอบเสรีประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรตรากฎหมายวางระเบียบการใช้แรงงานหรือ
สภาพการทำงาน รับรองสิทธิของลูกจ้างที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน การเจรจาต่อ
รองกับนายจ้าง ตลอดจนกำหนดวิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างกัน เพื่อให้เป็นมาตรฐานที่
จะเป็นหลักประกันสวัสดิภาพ อนามัย และความมั่นคงในการทำงานประกอบอาชีพ

ฉะนั้น เพื่อให้กฎหมายนี้ได้เป็นประโยชน์ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว และเพื่อให้การ
พิจารณาร่างกฎหมายนี้เป็นไปตามวิธีการประชาธิปไตย รัฐบาลจึงได้ปรึกษาหารือร่วมกันทั้ง
ฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ตลอดจนรับฟังมติมหาชน รวมทั้งได้อาศัยหลักการซึ่งองค์การการ
กรรมกรระหว่างประเทศได้ตราไว้เป็นมาตรฐาน กับบรรดากฎหมายว่าด้วยแรงงานที่กำลัง
ใช้อยู่ในนานาอารยประเทศ ประกอบการพิจารณากลับกรองให้เหมาะสมกับภาวะในประเทศไทย
ไทยด้วย ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจดำเนินไปโดยเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพ และทั้งนายจ้างและลูกจ้างต่างมีเมตตาธรรมต่อกัน

นอกจากนั้นเนื่องมาจากกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่สำคัญและเพียงที่จะมีกฎหมายชนิดนี้เป็นฉบับแรกในประเทศไทย เพราะฉะนั้นเพื่อความเข้าใจอันดีในการที่จะพิจารณา ณ ที่นี้ทางรัฐบาลจึงขอเสนอสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

โดยที่ประเทศไทยได้วิวัฒนาการมาจนถึงบัดนี้ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจ มีความเจริญมากขึ้นจนถึงขั้นที่จะต้องมีการคุ้มครองแรงงานเพื่อประโยชน์ร่วมกันและการประสานงานตลอดจนความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างซึ่งได้กล่าวมาแล้ว และโดยที่ใค้คำนึงถึงการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการกรรมระหว่างประเทศมาแต่แรกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงความสนใจของประเทศไทยต่อการใช้แรงงานอันเป็นปัจจัยสำคัญในการเศรษฐกิจทั้งในด้านการผลิตและบริโภค และโดยที่รัฐบาลนี้มีนโยบายส่งเสริมแรงงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในอันที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมความเป็นธรรมแห่งสังคมตามคตินิยมแห่งระบอบเสรีประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรตรากฎหมายวางระเบียบการใช้แรงงานซึ่งได้กล่าวเสนอไปแล้ว

อนึ่ง เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ผู้ร่างแล้ว และเพื่อให้การพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลจึงเสนอร่วมกันทั้งฝ่ายลูกจ้างและนายจ้าง ซึ่งในเรื่องนี้ก็ได้อ่านไปแล้วเกี่ยวกับเหตุผล

อนึ่ง การเสนอกฎหมายฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นการริเริ่มอันสำคัญยิ่งประการหนึ่งในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย กล่าวโดยเฉพาะ เป็นการแสดงให้เห็นความสนใจของรัฐบาลในอันที่จะคุ้มครองสงเคราะห์และเสริมสร้างความสมบูรณ์พูนสุขให้แก่ประชาชนทั้งมวลทั้งในด้านการสังคมและเศรษฐกิจ และคาดคะเนว่ากฎหมายฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

ก. ประโยชน์ทางฝ่ายลูกจ้าง

ในัจจุบันนี้ นอกจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งกล่าวถึงสัญญาจ้างโดยทั่ว ๆ ไป และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๔๘๒ ซึ่งควบคุมความปลอดภัย สุขภาพและ

อนามัยของลูกจ้างโดยปริยายแล้ว ก็แทนจะไม่มีกฎหมายอื่นคุ้มครองลูกจ้างในเรื่องสภาพ
การแรงงาน การให้แรงงาน ตลอดจนประโยชน์อันควรมีควรได้ของลูกจ้าง ฉะนั้น ตาม
กฎหมายฉบับนี้ ในประการแรกและสำคัญลูกจ้างจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องชั่วโมงทำงาน
ซึ่งโดยปกติจะทำงานเกินกว่าสี่ห้าชั่วโมง ชั่วโมงไม่ได้ และหากจะต้องทำงานเกินกำหนด
ดังกล่าว นายจ้างก็ต้องจ่ายค่าจ้างล่วงเวลาให้อีกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง หนึ่ง ในสถานที่ทำงาน
แห่งใดที่นายจ้างได้เคยจ่ายค่าจ้างล่วงเวลาในอัตราสูงกว่านั้นอยู่แล้วก็ให้เป็นไปตามนั้น

การหยุดเพื่อสุขภาพและอนามัยของลูกจ้างก็เป็นเรื่องสำคัญ ตามกฎหมายฉบับนี้
ลูกจ้างมีสิทธิที่จะได้หยุดหนึ่งวันต่อหนึ่งสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณีนิยม ๑๓ วันในปีหนึ่ง และ
วันหยุดพักผ่อนประจำปีอีก ๖ วัน สิทธิดังกล่าวนี้ ลูกจ้างส่วนใหญ่ในปัจจุบัณยังไม่ได้รับและเป็น
เรื่องที่ร้องทุกข์กันอยู่เสมอ ในกรณีเจ็บไข้ก็ยังลาหยุดรักษาตัวได้อีกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าปีละ
๓๐ วันโดยได้รับค่าจ้าง ถ้าเป็นหญิงก็ได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ กล่าวคือ ในประการแรก
กฎหมายห้ามมิให้หญิงต้องทำงานหนักอันอาจจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ห้ามมิให้ทำงานเกินกว่า
๕ ชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์ ทั้งห้ามมิให้ทำงานในเวลาวิกาล โดยเฉพาะหญิงที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘
ปีและยังมีได้ทำการสมรสจะเข้าทำงานในสถานเตนร่า ร้ายขายสุรามิได้ หนึ่ง นอกจากนี้จะมี
สิทธิหยุดงานเช่นเดียวกับลูกจ้างชายแล้ว ยังมีสิทธิที่จะได้หยุด ๓๐ วันก่อนคลอดอีก ๓๐ วัน
หลังคลอดโดยได้รับค่าจ้าง ๓๐ วัน หากยังมีได้หยุดพักรักษาตัวมาก่อน ทั้งยังหยุดงานได้อีก
๓๐ วัน หากยังไม่อาจทำงานได้เนื่องจากเจ็บป่วยอันเกิดขึ้นจากครรภ์คลอด

การใช้แรงงานเด็กก็ได้รับความคุ้มครองเพื่อสุขภาพและอนามัยอย่างสมบูรณ์ กล่าว
คือ เด็กอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี จะทำงานใด ๆ มิได้ สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๑๒ ปีขึ้นไปแต่ยังไม่
ถึง ๑๖ ปีนั้น ทำงานได้เฉพาะประเภทงานเบา งานประเภทอื่นนอกจากนั้นจะต้องได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน ทั้งกำหนดเวลาทำงานก็จะเกินวันละ ๖ ชั่วโมงหรือ
สี่ห้าชั่วโมง ชั่วโมงไม่ได้ งานหนักหรืองานอันอาจจะเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ
จะห้ามมิได้เสีย

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธน

๒/๕

อัตราค่าจ้างก็เป็นสิ่งซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้เพ่งเล็งถึงและได้สร้างหลักประกันให้ลูกจ้าง
ได้รับค่าจ้างเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิงหากทำงานอันมีลักษณะและภาวะอย่างเดียวกัน ใน
กรณีนายจ้างผิดนัดในการจ่ายค่าจ้าง กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้นายจ้างต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ
๑๕ แต่ต้องปรากฏว่านายจ้างจงใจผิดนัด กฎหมายก็บังคับให้จ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นให้แก่ลูกจ้าง
ร้อยละ ๑๕ ของเงินที่ค้างชำระทุกกระยะ ๗ วัน และในกรณีที่นายจ้างได้ให้ลูกจ้างออกจาก
งานและลูกจ้างมิได้กระทำผิดอย่างร้ายแรงหลังจากที่ได้ทำงานมาแล้วเกิน ๒ เดือน นายจ้าง
ต้องจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าให้ ๑ เดือน ซึ่งเป็นการบัญญัติเกินกว่าที่ประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์รับรองไว้แล้ว

อนึ่ง นายจ้างยังต้องจัดและรักษาอุปกรณ์กับเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อชำระค่าจ้าง
สุขภาพอันดีและความปลอดภัยของลูกจ้าง ทั้งยังต้องจัดเครื่องเวชภัณฑ์ ผู้พยาบาล แพทย์
เพื่อไว้ช่วยเหลือลูกจ้างเมื่อได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยในระหว่างทำงาน ประการสำคัญอีก
ประการหนึ่งที่ลูกจ้างได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ก็คือ ลูกจ้างมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่า
ทดแทนในกรณีที่ได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือตายเนื่องจากการทำงานตามที่โดยชอบ
ซึ่งเป็นบทบัญญัติใหม่ เพิ่มสิทธิให้แก่ลูกจ้างมากกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะ
ตามบทบัญญัตินี้ลูกจ้างย่อมมีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแม้จะเป็นกรณีอุบัติเหตุ หรือเหตุสุควิสัย
ทั้งยังให้นายจ้างจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามความจำเป็นเป็นส่วนหนึ่งต่างหากอีกด้วย

ในการรับรองสิทธิก่อตั้งและเข้าร่วมในสหภาพแรงงานตลอดจนสิทธิทำกรตอรอง
 นายจ้างนั้น ถือได้ว่าเป็นประการสำคัญยิ่งของลูกจ้าง ในปัจจุบันนี้แม้ลูกจ้างจะเข้าร่วมก่อตั้ง
 เป็นสมาคมขึ้นไ้ก็ตามประมวลดกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ตาม แต่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการ
 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนได้โดยสมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะขาดกฎหมายกำหนดสิทธิและหน้าที่ไว้
 โดยเฉพาะ ในการนี้กฎหมายฉบับนี้ไ้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งถึงสิทธิและหน้าที่ของลูกจ้างในอันที่จะ
 กระเป็ยสหภาพแรงงานที่จะเจรจาต่อรองและที่จับหนุ้แรงงาน เพื่อประท้วงและเรียกร้องความ
 บรรเทาจากนายจ้างหลังจากที่ไ้ปฏิบัติตามวิธีการที่กฎหมายไ้กำหนดไว้แล้ว

ข) ประโยชน์ทางฝ่ายนายจ้าง

เป็นข้อเท็จจริงและหลักการที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่า ประโยชน์ของนายจ้างและลูกจ้างนั้น
 สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ฉะนั้น ประโยชน์อันเกิดแก่ลูกจ้างตามกฎหมายฉบับนี้มีผลไปสู่นายจ้าง
 ด้วย กล่าวคือ ถ้าลูกจ้างมีสภาพและฐานะอยู่ดีกินดี มีสุขภาพและอนามัย ก็ย่อมมีประสิทธิภาพ
 ในการทำงาน ผลแห่งการผลิตและธุรกิจของนายจ้างก็จะสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว นอกจากนี้ กฎหมาย
 นี้ยังให้สิทธิแก่นายจ้างที่จะทำการต่อรองกับสหภาพแรงงาน หากทางประนีประนอมเพื่อรักษา
 ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ทั้งไ้สร้างหลักประกันให้นายจ้างที่จะให้กิจการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม
 และธุรกิจไ้ดำเนินไปโดยไม่หยุดชะงัก โดยห้ามการนัดหยุดงานก่อนที่จะมีการเจรจาตกลงกัน
 เพราะตามกฎหมายฉบับนี้ การนัดหยุดงานจะกระทำไ้แต่เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร และผ่าน
 การวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แล้ว

คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ๒ คน ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง
 ๒ คน และผู้แทนฝ่ายรัฐบาล ๓ คน และแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีนี้ เป็นตัวจักรกลในอันที่จะผสมผสาน
 ประโยชน์โดยทั่วไปของส่วนรวมและประโยชน์โดยเฉพาะของลูกจ้างและนายจ้าง โดยทำหน้าที่เป็น
 กลาง เพื่อให้ความสัมพันธ์และความเที่ยงธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายโดยสม่ำเสมออันเป็นแห่งความ
 บรรเทาในสังคม

ค) ประโยชน์ส่วนรวม

การประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ ไม่เพียงแต่จะให้ประโยชน์แก่ลูกจ้างและนายจ้าง เท่านั้น ประชาชนโดยทั่วไปก็ยังได้รับประโยชน์อีกด้วย ทั้งนี้ เพราะเมื่อปัจจัยในการผลิตทั้งสอง คือ ลูกจ้างและนายจ้าง ได้รับการปรับปรุงทั้งในด้านสุขภาพและอนามัย อีกทั้งกิจการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจดำเนินไปโดยเรียบร้อยมีประสิทธิภาพแล้วก็ย่อมจะพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดการเพิ่มพูนรายได้แก่ประเทศชาติ ซึ่งในที่สุดก็ย่อมตกทอดมาสู่ประชาชนโดยทั่วหน้ากันด้วย

อนึ่ง โดยที่รัฐบาลชุดปัจจุบันมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะดำเนินการทุกวิถีทาง ในอันที่จะให้ประเทศไทยบรรลุถึงซึ่งการเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ กฎหมายฉบับนี้จึง เป็นปัจจัย สำคัญประการหนึ่งที่จะสนับสนุนงานด้านนี้ โดยให้ประชาชนทุกคนได้รับความคุ้มครองในค่านิยม สวัสดิภาพและความปลอดภัย ทั้งมีส่วนร่วมในความสมบูรณ์สูงสุดด้วย ในประการสุดท้าย โดยที่ประเทศไทย ในฐานะสมาชิกดั้งเดิมขององค์การการกรรมกรระหว่างประเทศ ย่อมมีพันธกรณีที่จะพิจารณาวางระเบียบกฎเกณฑ์การใช้แรงงานให้ เป็นไปตามอนุสัญญาและข้อแนะนำขององค์การดังกล่าวเท่าที่ ได้พิจารณาเห็นว่าเหมาะสมแก่ภาวะของประเทศ ดังนั้น เมื่อได้มีการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้แล้ว ประเทศไทยก็ย่อมจะพิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาและข้อแนะนำบางฉบับขององค์การการกรรมกร ระหว่างประเทศต่อไปด้วย ขอพรระคุณ

๑๐.๑๕ น.

นาย เมธี จิราภรณ์ (สิทธิกร) : ความที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานฉบับนี้ เข้ามานั้น ในฐานะที่พวกข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็รู้สึกมีความยินดี ทั้งนี้โดยเหตุผล ๒ ประการ ประการแรกก็คือว่าแต่เดิมมาเราไม่มีกฎหมายฉบับนี้ ความจริงกฎหมายฉบับนี้ควรจะมีมานานแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อได้ขึ้นกันมาจึงจะทำความพอใจโดยทั่ว ๆ ไปให้แก่ทุก ๆ ฝ่าย และอีกประการหนึ่งก็คือว่า ในเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญในการ เศรษฐกิจ หุ้กพรรคทุกฝ่ายก็มีความสนใจ และเอาใจใส่ที่อยากจะให้มีกฎหมายฉบับนี้ออกไป แต่อย่างไรก็ตามเมื่อจะมีกฎหมายฉบับนี้

สัญญาแพนราชวร ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

โอมเวลา - ฉันทนา ๓/๓

พวกข้าพเจ้าก็มีความคิดเห็นว่า โทน ๆ จะมีกฎหมายฉบับนี้ก็ขอให้ตราขึ้นให้สมบูรณ์ที่สุดที่จะสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าจะออกกฎหมายเพียงเท่าที่มีความจำเป็นจะต้องออก หรือออกด้วยความจำเป็น หรือออกด้วยความผลักดันในบางสิ่งบางประการบางเหตุผล โดยมีเจตจำนงอันแท้จริงในการที่จะให้ความคุ้มครองแก่เหล่ากรรมกรแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่าอาจจะเสียเวลาเปล่า ซึ่งจะต้องมาทำการแก้ไขหรือปรับปรุงกันอยู่บ่อย ๆ ครั้ง ซึ่งเราไม่ค่อยมีโอกาสมากนัก ตามประธาน ๆ ที่เคารพ ข้าพเจ้าได้ตรวจดูร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยละเอียดถี่ถ้วนแล้ว และก่อนที่จะได้รับกฎหมายฉบับนี้ก็ได้พยายามสลับครีบท้วงในเรื่องความคิดเห็นของฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายกรรมกรว่ามีความสนใจมีความต้องการในร่างกฎหมายฉบับนี้มากน้อยเพียงใด ก็พยายามสลับครีบท้วงเรื่อยมา แต่รู้สึกเสียตายนเหมือนกันว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ไม่กล้าที่จะไปกล่าวภายในกิจการกรรมกรมากนัก ซึ่งเกรงว่าจะเป็นการเข้าใจผิดกันในทางอื่นว่าเพื่อประโยชน์ทางการเมืองหรืออย่างไร ในข้อเหล่านี้พวกข้าพเจ้าระมัดระวังอยู่ เพราะฉะนั้นข้อเท็จจริงใด ๆ ที่จะอธิบายในที่นี้ก็อาจจะคลาดเคลื่อนไปบ้างจากความต้องการของเหล่ากรรมกรก็เป็นได้ ท่านประธานฯ ที่เคารพ ข้าพเจ้าก็อยากจะอธิบายมีหลายข้อด้วยกัน ซึ่งอยากจะทำให้กฎหมายฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุดที่จะสมบูรณ์ได้ ประการหนึ่งที่เกี่ยวกับคือชื่อร่างพระราชบัญญัติข้าพเจ้าไม่เข้าใจว่ารัฐบาลจะใช้ชื่อกฎหมายอย่างไร เพียงใดในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งความจริงน่าจะใช้เสียโดยตรง คือพระราชบัญญัติพัฒนากรรมกร หรือพระราชบัญญัติกรรมกร หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองกรรมกร ระบุให้ชัดเจนไป เพราะกฎหมายฉบับนี้ออกมาก็เพื่อกรรมกร เป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นก็ควรจะได้ใช้ชื่อกฎหมายฉบับนี้ให้ตรงกับความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์อันแท้จริง นี้ไม่เลี้ยงใช้พระราชบัญญัติแรงงานอะไรต่าง ๆ ซึ่งคำว่า แรงงาน อันนี้มันมีความหมายกว้าง เกือบจะบุคคลแทบทุกประเภทเลยที่จะถือว่าใช้ใช้ทางแรงงาน แม้แต่คณะรัฐมนตรีนี้ก็รับใช้ทางแรงงานเหมือนกัน ซึ่งทำให้ความหมายมันกว้างทางออกไป ไม่เฉพาะเจาะจง ควรจะใช้ชื่อกฎหมายให้มันเหมาะสมกับเจตนารมณ์หรือความต้องการ คือควรจะใช้ชื่อกฎหมายใหม่คำว่า "กรรมกร" ในเรื่องเหล่านี้รัฐบาลมีความคิดเห็นอย่างไร

ใจในกฎหมายข้อนี้ แล้วประการที่ ๒ ในกฎหมายฉบับนี้มีข้าพเจ้าเห็นว่าเขียนบางสิ่งบาง-
 อย่างคลุมเครือไปมากในเรื่องการคุ้มครองกรรมกรหรือให้สิทธิแก่กรรมกร โดยมากเขียนรวบ-
 ละเอียดในเรื่องการรักษาประโยชน์ของกรรมกร เขียนไปเขียนมากโยนให้ว่าเป็นกฎกระทรวง
 เช่นตัวอย่างในมาตรา ๒๕ ในเรื่องว่าจะใช้เด็กทำงานในประเภทงานอย่างไรบ้าง ประเภท
 งานอย่างใดที่จะไม่ให้เด็กทำก็ให้ระบุไว้ในกฎกระทรวงหรือในมาตรา ๓๓ ว่าด้วยการไล่ออกงาน
 ออก เขียนในนี้ว่าถ้ากระทำความผิดอย่างร้ายแรงแล้วให้ไล่ออกได้ ความผิดประเภทใดบ้างที่
 จะไล่ออกได้ หรือร้ายแรงนั้นให้ปรากฏในกฎกระทรวง อย่างนี้เขียนกฎหมายคลุมเครือ กรรมกร
 ก็ไม่สามารถว่ากระทำอย่างใดเป็นผิดอันร้ายแรงที่นายจ้างจะไล่ออกได้ หรือในมาตรา ๔๔
 ในเรื่องแพทย์หรือหมอนหรือในการที่จะเตรียมหยุดยาวสำหรับปัจจุบันพยาบาล ในนี้ก็บอกไว้อีกว่า
 ให้ปรากฏในกฎกระทรวงว่างานประเภทใด โรงงานอุตสาหกรรมใด พาณิชยกรรมใดที่ควรจะ
 ไล่ออกมีแพทย์มีเครื่องมือเครื่องมือสิ่งหนึ่งประการใดบ้างนั้น ให้ระบุไว้ในกฎกระทรวง ยังมีอีก
 หลายมาตราเป็นในทำนองอย่างนั้น การเขียนกฎหมายอย่างนี้เป็นการเขียนอย่างคลุมเครือ เป็น
 กรมอบอำนาจให้แก่ฝ่ายรัฐที่สำหรับจะกำหนดกฎเกณฑ์ใด ๆ ขึ้นได้ ความจริงก็มีความจำเป็นอยู่
 บางที่บางสิ่งบางอย่างเราไม่สามารถจะบัญญัติได้โดยชัดแจ้ง แต่ในกฎหมายฉบับนี้เองก็มีหลาย
 มาตราที่แสดงชัดตัวอย่างไว้ให้เห็นว่ากรณีอย่างใดบ้างที่จะเข้าเกณฑ์ตามมาตรานี้ แล้วขอสุดท้าย
 กระบุมว่า นอกจากนี้แล้วก็อยู่ในกฎกระทรวง อย่างนี้ข้าพเจ้าพอใจ เป็นแนวทางไว้เหมือนกับพวก
 ข้าพเจ้าอธิบายกฎหมายอาญาเมื่อ ๒ - ๓ วันนี้เหมือนกัน อันไหนที่เป็นตัวอย่างที่จะชัดไว้เพื่อ
 เป็นคุณนิมิตของศาลก็ดี ของรัฐบาลก็ดี ควรจะเขียนไว้พอสมควร ถ้าไม่สามารถจะเขียนให้ยืดยาว
 มากกว่านั้นได้ก็ระบุในกฎกระทรวง อย่างนี้ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง

ซึ่งในกฎหมายฉบับนี้มีหลายตอนที่ปรากฏอย่างนั้นก็เป็นข้อเท็จจริง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา ๕๔ มาตรา ๓๓ / ๕๕ นี้แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าบัญญัติไว้โดยคลุมเครือ การบัญญัติไว้โดยคลุมเครือ อย่างนี้ก็ให้อำนาจของเจ้ากระทรวงที่จะออกกฎกระทรวงมา แต่ปัญหาว่าเจ้ากระทรวงหรือ คณะรัฐบาลที่มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่จะช่วยกรรมกรนี้ ข้าพเจ้าพูดง่าย ๆ ข้าพเจ้ายังไม่ ว่างใจว่าจะเขียนกฎกระทรวงอย่างไรให้เป็นประโยชน์ให้แก่ชายจ้างก็ได้ กรรมกรต้องเสีย สิทธิก็ได้ และอาจจะมองไปในแง่ที่ว่าอาจจะออกกฎกระทรวงไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่กรรมกร ก็ได้ แต่ก็ยังเป็นผลเสียหายแก่ชายจ้าง ในเมื่อเรื่องนายจ้างและลูกจ้างเป็นกรณีที่ต้องทำงานร่วม กันซึ่งสิ้นกับพันธมิตรกันซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่ เพราะฉะนั้นในข้อใดที่เราจะเขียนให้โดย ชัดแจ้งที่จะได้ป้องกันสิ้นกับพันธมิตรกันนี้เป็นเรื่องที่จะต้องเขียนให้ชัดเจนลงไป นี้ในเรื่องเหล่านี้ ข้าพเจ้าก็อยากจะขอซักถามรัฐบาลว่า เหตุใดจึงเขียนไว้ว่าต้องประกาศในกฎกระทรวงอย่างนั้น และเป็นสิ่งที่ควรจะเขียนได้ หากไม่เขียนไว้ มีความมุ่งหมายอย่างไร ด้วยเหตุผลประการใด

อีกประการหนึ่ง เรื่องการสไตรค์ ซึ่งข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่าอยู่ในมาตราใด อันนี้การเขียน กฎหมายฉบับนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่สัมพันธ์กับกฎหมายอาญาที่เราได้ตราขึ้นไปเมื่อวันสองวันนี้ กฎหมายอาญายังมีโทษทางอาญาในการที่จะลงโทษคือเหล่ากรรมกรหรือพวกแรงงานนี้ ในการที่ จะทำการสไตรค์ในเมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างหนึ่งอย่างใดไว้ แต่ในกฎหมายฉบับนี้ก็พยายาม ที่จะให้ชวยกันไว้ คู่ครองไว้ ในเรื่องเหล่านี้ก็เป็นปัญหากฎหมาย ซึ่งเมื่อเขานี้ก็พูดกันที่สภา กับ พวกหนังสือพิมพ์ ก็ขบคิดกันในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งถ้าพิจารณาโดยในแง่ที่ว่ามันควรจะเป็นไปได้อาจ จะเป็นได้ว่า กฎหมายนี้เป็นกฎหมายพิเศษ อาจจะยกเว้นกฎหมายประมวลอาญาซึ่งเป็นกฎหมาย ทั่ว ๆ ไปก็ได้ ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วก็ไปในเรื่องนี้ คณะรัฐบาลได้คำนึงถึงปัญหาในเรื่อง กฎหมายขัดกันมากน้อยเพียงไร ในเรื่องกฎหมายอาญากับกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวกับการสไตรค์ หรือการนัดหยุดงานหรือการปิดจ้างกจ้างงานอะไรต่าง ๆ พวกนี้เพียงใดอย่างไร แล้วยกจาก นั้นอีกปัญหาหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องค่าจ้างในมาตรา ๓๑ ในเรื่องค่าจ้างที่เขียนไว้ในกฎหมายฉบับนี้

ข้าพเจ้าก็สงสัยว่าความเขียนจะไม่ชัดเจนนัก เช่นในมาตรา ๓๑ ที่ว่าลูกจ้างที่ทำงานเกินกว่า สิบห้า ชั่วโมงตามมาตรา ๓ และหญิงที่ทำงานเกินวันละ ๘ ชั่วโมงหรือสิบห้า ชั่วโมงตามมาตรา ๓๑ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้น ได้รับอยู่ ทั้งนี้ เว้นแต่ นายจ้างใดตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าในอัตราสูงกว่านั้นอยู่แล้ว นี่ในเรื่อง เหล่านี้ อยากจะให้ชี้แจงเสียหน่อยในเรื่องว่าขอยกเว้นเหล่านี้ในข้อที่เท็จจริงมันเป็นรูปใดประการ ใด นี่ในเรื่องเกี่ยวกับค่าจ้าง นอกจากนั้นท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้ากับคุณเทียม ไชยมันท์ ได้เสนอกฎหมายเข้ามาฉบับหนึ่งซึ่งบรรจุอยู่ในระเบียบวาระของสภาในวันนี้วันพฤหัสบดี คือการที่จะ คุ้มครองหรือมีโทษทางอาญาแก่นายจ้างซึ่งล่อลวงแรงงานของกรรมกร ในเรื่องเหล่านี้ข้าพเจ้า ก็มีความประสงค์อยากจะได้เอามาพิจารณาร่วมกับกฎหมายฉบับนี้เสีย ปัญหาข้อแรงงานนั้น เป็นที่รับทราบกันอยู่ทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะการรับเหมาซึ่งนายจ้าง จ้างแล้วก็ทิ้งไปไม่จ่ายค่าแรง งานให้ ในเรื่องเหล่านี้เข้าใจว่ารัฐบาลจะได้รับร่างของสมาชิกฝ่ายค้านแล้ว จะขอความกรุณา ในเรื่องใดเพียงใดอย่างไรหรือไม่ที่จะได้มาร่วมการพิจารณากัน นอกจากข้าพเจ้าได้อภิปราย ในเรื่องเหล่านี้แล้ว ก็มีรายละเอียดอีกหลายประการ แต่โดยมากที่ล่อลวงซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะไป ขอแก้ไขชั้นกรรมาธิการ แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็มีเจตจำนงในการที่จะให้กฎหมายนี้สมบูรณ์ ที่สุดที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งรัฐบาลก็แถลงมาแล้วว่าได้พยายามให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างและคนกลางมาหารือไกล่เกลี่ยในการที่จะออกกฎหมายฉบับนี้ทุกฝ่ายทุกตอนกันอยู่ตลอดมา แต่ว่าการตกลงใจ ๆ การประนีประนอมใจ ๆ ที่ฝ่ายรัฐบาลทำขึ้นนั้นก็เรียกว่าทำอยู่ในวงฝ่ายบริหาร ในฐานะสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ที่จะ ออกกฎหมายนี้พิจารณากฎหมายนี้ ในเรื่องเหล่านี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกฝ่ายก็ ประสงค์ที่จะได้รู้เรื่องนี้โดยชัดเจน อยากจะให้ความคิดความเห็นร่วมมือกันอย่างที่สุด เพราะ ฉะนั้นใคร่เรียนว่าเฉพาะกฎหมายฉบับนี้ เป็นกรณีพิเศษได้ไหมภาพ ๖ นายกรัฐมนตรีที่จะให้ฝ่าย ค้านเข้าเป็นกรรมาธิการร่วมกับฝ่ายรัฐ อันนี้ข้าพเจ้าใคร่จะขอรองภาพ นายกรัฐมนตรี

เพราะท่านก็ได้แถลงแล้วว่า มีเจตจำนงที่จะใช้กฎหมายฉบับนี้ได้เห็นดีเห็นงามด้วยกันทุกฝ่าย
 ในเรื่องเหล่านี้ก็ใคร่ขอเรียนถามนายรัฐมนตรีไว้ ๓ ที่นี้ด้วย ในที่สุดนี้ท่านประธาน ว่าที่เคารพ
 ข้าพเจ้าก็ได้พบกับหัวหน้ากรรมการตอนเช้าบาง มาท่านก็ได้ปรารภคุยกันบ้างเล็กน้อย เขาก็บอก
 ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ทางฝ่ายกรรมการพอใจเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นไม่ถึง ๑๐๐
 เปอร์เซ็นต์ ในเรื่องเหล่านี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่จะจัดการอย่างไรอะไร ได้อย่างไร
 และมีบางคนเขายังแย้งกันว่าถ้ากรรมการเอา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์นายทุนจะเดือดร้อนกี่เปอร์เซ็นต์
 ไม่ใช่อย่างนั้น ไม่ใช่ปัญหาแบ่งกันอย่างนั้น นี้เขายกข้อเขาได้เพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น
 แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้ก็ขอจะฟังคำชี้แจงของท่านนายรัฐมนตรีในข้อข้องใจในข้อข้อง
 ในข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้อภิปรายมานี้เพื่อจะได้รับการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : คำที่ท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติฝ่ายค้านที่ได้เสนอไปเมื่อกี้ที่ได้พูดจบลงไปนี้ แต่ข้าพเจ้าได้พยายามตั้งใจจะฟัง แต่ท่านพูด
 ทัศนมาตรา ๑ แล้วก็ไปเรื่อย แล้วกลับมามาตรา ๒ ก็รู้สึกว่าจะลำบากหน่อย ถ้าตอบไม่หมดก็ขอประทาน
 โทษด้วย ~~ประการแรก~~

ประการแรก ท่านบอกว่าดูเหมือนที่ฝ่ายรัฐบาลนี้จะไม่มีความที่จะช่วยกรรมการในการ
 ออกกฎหมายฉบับนี้ว่าคงจะถูกบีบบังคับจึงออกกฎหมายฉบับนี้ ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอแสดงเรียน
 รัฐบาลนี้เป็นประจักษ์พยานที่ชัด การที่มีกฎหมายฉบับนี้รัฐบาลได้ช่วยเหลือให้ทางต่าง ๆ ได้มี
 การจัดตั้งสมาคมขึ้นแล้วตามประมวลแพ่งและพาณิชย์ และนอกจากนั้นไม่ใช่ว่ารัฐบาลได้ให้จัดตั้ง
 สมาคมขึ้นเท่านั้น รัฐบาลยังเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรของพรรคนี้นี้ให้ได้รับเงินอุดหนุน เช่นสมาคม
 กรรมการปีหนึ่งประมาณ ๒ แสน ท่านคงจะจำได้ในพระราชบัญญัติงบประมาณ นอกจากนั้นยังได้
 แบ่งเงินต่าง ๆ ไปช่วยเหลือสนับสนุนเกี่ยวกับสวัสดิภาพของกรรมการตลอดมา และก็เป็นวิธีการ
 หนึ่งซึ่งรัฐบาลได้ใช้ประโยชน์ในการที่ได้ร่วมกับบรรดากรรมการมาแต่จนกระทั่งถึงปีนี้นะ
 ันกรรมการนั้นก็ปรากฏว่าได้เรียนรู้อะไรหลายอย่างซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการที่จะใช้เพียงแต่

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

เขียน

๕/๒

ให้ความช่วยเหลือ โดยไม่มีกฎหมายสนับสนุนนั้น ไม่อาจจะบังประโยชน์สำเร็จ ถึงแม้ตาม
 ความตั้งใจที่รัฐบาลจะช่วยเหลือกรรมกรได้ ก็เพราะฉะนั้นทางรัฐบาลจึงได้ให้กรมประชา
 สงเคราะห์ได้ร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมา เพราะฉะนั้นในการเสนอกฎหมายฉบับนี้รัฐบาลนี้ไม่ได้
 บังคับประการใด ถ้าจะมีการป็นบังคับก็ด้วยศีลธรรม การที่อยากจะช่วยกรรมกรมาตั้งแต่ต้น
 นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ

ในประการที่สองนั้น เติมนเรกก็ได้ใช้ชื่อว่าร่างพระราชบัญญัติกรรมกร แต่ทว่าเมื่อเกี่ยว
 แก่การใช้ชื่อว่าพระราชบัญญัติกรรมกร แต่ในภายหลังคณะกรรมการได้พิจารณาถึงเห็นว่าควร
 จะใช้ชื่อว่าร่างพระราชบัญญัติแรงงาน เพราะเหตุว่าความสำคัญของกรรมกรที่ได้ทำงานหรือ
 คนทุกคนที่ได้ทำงานเขาถือว่าแรงงานนั้นเป็นของสำคัญมาก เพราะฉะนั้นในประเทศคอมมิวนิสต์
 เราจึงมีการพูดถึงแรงงาน ขยายแรงงานไม่ตายแรงงาน ในประเทศเสรีประชาธิปไตยโดยมาก
 ความสำคัญคือเกี่ยวกับแรงงาน เพราะฉะนั้นเราจึงไม่ใช้ชื่อของกรรมกร

ส่วนประการที่สาม เกี่ยวกับว่าการเขียนกฎหมายไม่ชัดเจน มีกฎกระทรวง ให้ไป
 ออกในกฎกระทรวงถกมฎีกามากมาย เขียนกฎหมายคลุมเครือ ในเรื่องนี้จะทำให้ทางการช่วย
 ให้เหลือกรรมกร ไม่ได้เป็นไปตามเจตนาที่สมบูรณ์

๑๓

ในเรื่องนี้ขอประทาน เสนอว่ากฎหมายพระราชบัญญัติแรงงานนี้ เป็นพระราชบัญญัติซึ่งเกี่ยวข้องกับ
 ประเด็นระดมตกลงกันทั้งฝ่ายนายจ้างและนายทุนมากกว่า และทางฝ่ายรัฐบาลก็เป็นคนก็ต่าง
 เพราะฉะนั้นจึงเป็นการผิดกับกฎหมายฉบับอื่น ๆ ถ้าหากว่าเราปล่อยโอกาสให้กำหนดไว้ในกฎ
 กระทรวงหรือในพระราชกฤษฎีกาแล้ว ทางรัฐบาลก็จะไม่มีโอกาสจะช่วยเหลือกรรมกรไ้มาก
 เราเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในการที่จะตรากฎกระทรวงนั้น เราก็จะกองปรึกษา
 ทารือกับทางกรรมกรอยู่ตลอดไป เพราะฉะนั้นเราก็จะได้ออกคิดแล้วถึงความต้องการของกรรมกร
 ทุก ๆ ระยะเวลาที่เราที่กำหนดเสียโดยเด็ดขาดในกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งเราไม่สามารถจะช่วย
 กรรมกรไ้กว้างขวาง นอกจากนั้นสำหรับการสไตรค์หรือการนัดหยุดงานนั้น ในเรื่องนี้ทาง
 รัฐบาลเองก็ไ้มีความสนใจเกรงว่ากฎหมายฉบับนี้เมื่อออกไปแล้ว เมื่อมีการสไตรค์ขึ้นตาม
 กฎหมายฉบับนี้จะไปขัดกับประมวลกฎหมายอาญา ที่ไ้ประกาศ ที่ไ้ตกลงกันในสภา ฯ ไปเมื่อ
 วานนี้ แต่ไ้ได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ว่ากฎหมายสองฉบับนี้มันต่างกัน สำหรับห้ามหยุดงานใน
 กฎหมายอาญานั้นเป็นเรื่องของเกี่ยวกับในการที่จะไปเปลี่ยนแปลงกฎหมาย เปลี่ยนแปลงรัฐบาล
 วมรัฐสภา รวมความว่าไปในเรื่องของการเมือง ถ้าไปทำเช่นนั้นก็เป็นการผิดกฎหมายประมวล
 กฎหมายลักษณะอาญา แต่ว่าสำหรับฉบับนี้ เป็นเรื่องของกรส่วนเอกชน หมายความว่ากรรมกรต้อง
 กรเรียนกร้องสิทธิของตนตามความเป็นธรรม มันก็ไม่ได้เกี่ยวกับการที่จะไปแก้กฎหมาย ไม่เกี่ยว
 กับการที่จะไปล้มล้างรัฐบาลประการใด เป็นการที่เขาร้องนายจ้าง พุทกับนายจ้าง ตกลง
 ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นการสไตรค์ตามกฎหมายพระราชบัญญัติแรงงาน
 จึงไม่เป็นการที่จะผิดกฎหมายลักษณะอาญาไปด้วย อีกอันหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องค่าจ้าง ในเรื่องค่าจ้าง
 นี้ไ้อยู่ในลักษณะ ๑ โดยตลอดแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่ากรที่ทนายจ้างมา เกี่ยวกับการทำงาน
 ่วงเวลานั้น ในเรื่องนี้ก็ไ้มีอยู่มากมาย คิดว่าทนายจ้างจะกรุณาไปพูดในคณะกรรมาธิการก็คง

จะได้อธิบายดีกว่าในที่นี้ ส่วนที่จะไขข้อข้องใจว่า จะอธิบายในที่นี้เพื่อใหญ่ฟังใครทราบนั้น
 ความจริงก็กฎหมายฉบับนี้ได้เรียนต่อท่านที่เคารพแล้วว่า ในเวลาที่เรารู้ร่างกฎหมายฉบับนี้
 เสร็จแล้วก็ได้มีการไปประชุมกับนายจ้าง ไปประชุมกับฝ่ายลูกจ้าง ไปประชุมกับกรรมการซึ่งในที่
 ต่าง ๆ มากมายก็รู้สึกว่าเป็นการที่ได้ผอมผันเข้าหากัน และก็เชื่อว่าส่วนมากของบรรดาผู้ที่ได้
 มีความสนใจในเรื่องนี้ก็คงทราบกฎหมายฉบับนี้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับค่าจ้างนั้นอยู่แล้ว นอกจากนั้น
 มีอีกข้อหนึ่งเกี่ยวกับการ โกงแรงงาน ซึ่งจะได้เสนอกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้มา บางที่ท่านผู้มีเกียรติ
 จะเสนอกฎหมายฉบับนี้มาเป็นการก่อนที่เราได้ลงมติใช้กฎหมายลักษณะอาญา และกฎหมายลักษณะ
 อาญา ประมวลกฎหมายลักษณะอาญามีอยู่แล้ว มาตรา ๓๔๐ ครีก็บอกอยู่แล้ว ผู้ใดหลอกลวง โกง
 แรงงานก็ไปผิดกฎหมายฉบับนั้น ท่านก็ทราบดีแล้วว่า ถึงแม้ว่าจะออกกฎหมายฉบับใด ๆ ไปก็
 ตามก็ไม่เว้น ถ้าใครไปทำนอกเหนือไปก็ไปผิดกฎหมายอาญาคงกันทั้งนั้น ซึ่งกฎหมายลักษณะอาญา
 เป็นกฎหมายสำคัญซึ่งท่านทราบแล้วว่ามันข่มขู่ไปทุกอย่างหมด แล้วในข้อ ๖ ที่ท่านบอกว่าจะให้
 คณะกรรมการ ตามนายกรัฐมนตรีนี่ว่าจะให้มีกรรมการของฝ่ายค้านเข้าไปได้หรือไม่ ในเรื่องนี้
 ก็อยากจะขอเรียนว่ากันตามหลัก กรรมมูฎารที่จะตั้งก็ต้องแล้วแต่ที่ประชุมของสภา ๆ นี้ ที่นี้นอกจาก
 นั้น ถ้าจะให้ฝ่ายค้านเข้าไปก็ขอประทานโทษเถิด เวลานี้ปรากฏว่าพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายค้าน
 มีถึง ๑๓ พรรค รัฐบาลมีพรรคหนึ่ง ที่ตามจดทะเบียนเหมือน ๑๔ พรรค แล้วรวมเป็น ๑๕ พรรค
 ด้วยกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะคิดให้ทุก ๆ พรรคเข้าไป ก็หมายความว่า ๑๔ พรรคด้วยกัน ฝ่ายค้าน
 นั้นก็ ๑๔ คน รัฐบาลมี ๑ คน กรรมการก็เต็มไปช่วยฝ่ายค้าน ก็ว่าฝ่ายค้านมีมากจริง ถือว่า
 ใหญ่รัฐบาล พรรครัฐบาลมีเสียงมาก เพราะฉะนั้นก็แล้วแต่ที่ประชุม

นายเหี่ยม ไชยพันธ์ (ตาก) : ผมได้พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับกรรมกรของ
 รัฐบาลที่เสนอมาแล้วก็รู้สึกว่ายังบกพร่อง และยังรู้สึกว่ารัฐบาลยังมองเจตนาของรัฐบาลว่ายังไม่ได้

มุ่งที่จะช่วยกรรมกรโดยทั่วไปโดยแท้จริง เพราะว่ากฎหมายกรรมกรนี้ช่วยเหลือกรรมกรซึ่ง
 คล้ายคลึงกันนี้ ผมที่เคยเสนอมาครั้งก่อนคราวหนึ่งแล้ว-รัฐบาลก็เสียงไม่รับหลักการ ซึ่งความ
 จริงก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันอยู่มาก ที่นี้โคโสนอเข้ามาอีกก็สงสัยว่าเป็นไปในทางองศาเสียง
 แล้วก็มาพิเคราะห์ดูในร่างกฎหมายที่รัฐบาลโคโสนอเข้ามานั้นก็ข้อบกพร่องที่บังและที่เห็นว่ายัง
 ไม่ค่อยมุ่งที่จะช่วยกรรมกรโดยทั่วไปอย่างแท้จริงอยู่หลายประการ ประการที่ ๑ สำหรับกรรมกร
 เชนอย่างมาตรา ๕ นี้ก็ระบุไว้แต่เพียงว่างานพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภท
 ใดบ้าง ซึ่งจะได้ใช้บังคับเกี่ยวกับกรรมกรนี้ก็ได้ประกาศในพระราชกฤษฎีกา อันนี้ก็สงสัยว่า
 รัฐบาลคงจะได้ประกาศเฉพาะกรรมกรบางประเภท ที่นี้อย่างกรรมกรอย่างพวกกองทางซึ่ง
 ทางรัฐบาลเป็นผู้ควบคุม เป็นผู้จ้างกรรมกรต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ เชนชลประทานบาง
 การทางบางที่มีจำนวนมากเป็นเรือนหมื่น รัฐบาลก็ยังไม่ค่อยคิดมุ่งที่จะช่วยเหลือ ข้าพเจ้าเข้าใจ
 ว่ารัฐบาลไม่คิดจะช่วยเหลือจริงจิง คือพวกนี้ไม่มีวันหยุด เชนเกี่ยวกับทำงานตลอด ๓๖ วัน
 ตลอดเดือน ถ้าวันไหนหยุดรัฐบาลก็ตัดค่าจ้าง ตลอดจนหน่วยงานเรื่องหมออะไรรัฐบาลไม่เห็น
 เริ่มค่าเป็นมาก่อนเลย น่าจะทำตัวอย่างให้เขาเห็น แล้วจึงมาออกมีกฎหมายอันนี้ ที่นี้ข้าพเจ้า
 อยากจะถามรัฐบาลว่า ท่านจะควบคุมไปถึงกรรมกรกองทางและชลประทานและ กรรมกรซึ่งรัฐบาล
 จ้างอยู่หรือไม่ คือจะให้วันหยุดต่าง ๆ ให้สิทธิตามกฎหมายนี้ด้วยหรือไม่ หรือจะไม่เอา ไม่
 ให้สิทธิเขา จะให้แต่เฉพาะกรรมกรบางอย่าง ซึ่งท่านต้องการ ซึ่งส่วนมากมีในกรุงเทพฯ นี้
 แล้วก็ข้าพเจ้าเป็นห่วงอีกประการหนึ่งก็คือว่า กฎหมายนี้รัฐบาลได้ร่างมาไม่รัดกุมและไม่มีการ
 ป้องกันการขู่ข่มขู่ของกรรมกรเพียงพด ข้าพเจ้าก็ยังเป็นห่วงอีกประการหนึ่งว่า เมื่อออกไปแล้ว
 กรรมกรจะประสบความขู่ข่ม เพราะกฎหมายนี้ไปใช้ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ปี พ.ศ.หน้า
 เพราะฉะนั้นระหว่างนี้นายจ้างก็มีสิทธิที่จะปลดลูกจ้างออกได้ก่อนที่จะใช้กฎหมายนี้ เพราะว่า
 กฎหมายนี้บางมาตราทำให้สิทธิเช่นหญิงมีครรภ์ก็ให้สิทธิลาได้เดือนหนึ่งและให้ลาต่อได้อีกเดือนหนึ่ง

สภาผู้แทนราษฎร ก.๐๕/๓๔๘๘ (สามัญ)

สุพงษ์ - จ่างค์ ก.๖/๘

ถึงสองเดือน และวันหยุดอื่นๆ ได้ตั้ง นายจ่างค์จ่างค์จ่างค์ให้ ที่นี้หากว่านายจ่างค์เล่นสกปรก
 ก็ว่าเกิดปลัดคนงานหญิงออก โทษเกรงว่าจะทำงานให้ไม่เต็มที่และจะต้องไปเสียค่าจ้างเวลา
 จ่างค์ในการตลอดบุตรอะไรก็อะไร ต้องเสียค่าจ้างเปล่าไปอีกเดือนสองเดือนอย่างนั้น ก็เกิดไม่
 จ่างค์คนงานหญิงขึ้นมาจะเกิดปลัดคนงานหญิงออกหมดในระหว่างนี้ก่อนไขกฎหมาย อันนี้รัฐบาลได้
 มีข้อป้องกันอย่างไรไว้บ้างหรือไม่ เพราะว่าในกฎหมายนี้ไม่มีข้อป้องกันเลย ไม่มีข้อป้องกันว่า
 ห้ามไม่ให้นายจ่างค์ปลัดคนงานหญิงหรือคนงานอื่น ๆ บางประเภทออกจากงานก่อนตั้งแต่มันเป็น
 คนไป นี่อันนี้ยังไม่มีการกำหนดเอาไว้ เพราะฉะนั้นนายจ่างค์เขาก็มีสิทธิที่จะปลัดได้ เมื่อเขามีสิทธิ
 ที่จะปลัดได้ แล้วรัฐบาลจะทำอย่างไร ตกลงว่าโรงงานบางแห่งเขาปลัดกันมากขึ้น รัฐบาลได้มี
 งานที่จะช่วยเหลือมีงานแก้ไขอย่างไรบ้างหรือไม่

อีกประการหนึ่ง ก็คือว่าจริงอยู่วันหยุดต่าง ๆ เหล่านี้ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย แต่ว่า
 รัฐบาลได้แก้ไขและป้องกันในเรื่องการอุตสาหกรรมของประเทศไทยไว้อย่างไรบ้าง เพราะ
 ว่าการอุตสาหกรรมของประเทศไทยเราก็คืออยู่ในสภาพที่ค่อนข้างจะล้มลุกคลุกคลาน เพราะว่า
 เราเป็นประเทศกสิกรรม การอุตสาหกรรมก็เพิ่งจะเริ่มตั้งตัว แต่ก็อยู่ในประเภทที่ล้มลุกคลุก
 คลาน เพราะเหตุว่าการอุตสาหกรรมของรัฐบาลหลายประเภทมาแล้วก็ตั้งมากล้มลุกคลุกคลานมา
 ก็ยังไม่เห็นเจริญรุ่งเรืองขึ้นไป เว้นแต่ประเภทผูกขาด นี้เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วถ้าหากว่าเกิด
 อุตสาหกรรมเกิดขาดทุน เกิดต้องปลดคนงานออกโดยต้องตัดรายจ่ายหรือเกิดต้องล้มเลิก
 เพราะค่าเงินกิจการอะไรต่อไปไม่ได้เหล่านี้ รัฐบาลควรมีทางป้องกันและวิธีป้องกันแก้ไขอย่าง
 ใดหรือไม่ ข้าพเจ้าอยากจะทราบอย่างนี้ เพื่อพิจารณาเห็นว่าสมควรที่จะรับหลักการหรือไม่ แต่
 ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยในส่วนใหญ่ที่จะช่วยเหลือกรรมกร เพราะจิตใจข้าพเจ้าก็มีอยู่เช่นนั้นแล้ว
 แต่ว่าเกรงว่ากฎหมายอันนี้รัฐบาลไม่ได้เตรียมรากฐานไว้เพียงพอที่จะช่วยเหลือทั้งสองฝ่าย
 การที่จะช่วยเหลือฝ่ายเดียวแล้วอีกฝ่ายหนึ่งล้มจมไปนั้น เมื่อเขาล้มจมไปแล้วคนงานก็ต้องออก
 จากงาน ก็ไม่มีงานทำ ซึ่งจะเป็นการเดือดร้อน อันนี้ก็ขอฟังการแก้ไขของรัฐบาลหรือการ
 เตรียมการอย่างใดไว้ม่าง

อีกประการหนึ่ง กฎหมายอันนี้ออกไปรัฐบาลได้ร่างมาอย่างบกพร่องบางประการ
 ซึ่งข้าพเจ้าอาจจะเข้าใจผิดหรืออาจจะบกพร่องจริง ๆ ก็ได้ คือว่าอาจจะใช้บังคับไม่ได้ผล
 ดังที่คาดหมายไว้ คือรัฐบาลได้ร่างออกมาว่านายจ้างกระทำการผิดแล้วก็ยังไม่ต้องรับโทษ คือ
 ว่าให้ส่งนายจ้างหรือวิศวกรที่จะไปตรวจตรานายจ้างหรือโรงงานต่าง ๆ เมื่อเห็นข้อบกพร่องแล้ว
 ให้มีสิทธิที่จะเขียนคำเตือนได้ เช่น เขาไม่สร้างส่วนออกกฎหมายไปแล้วเขาก็ไม่สร้างส่วน
 ทุกโรงงานก็มีสิทธิที่จะไม่ทำตามกฎหมายนี้ได้ทุกโรงงาน เช่นจะจ้างเด็กก็ได้ จะไม่ให้อาจารย์
 หญิงหรือไม่สร้างส่วนจะไม่จ้างหมอกก็ได้ มีสิทธิที่จะทำได้ จนกว่าสารวัตรจะได้ไปตรวจพบ
 เมื่อสารวัตรไปตรวจพบแล้วกฎหมายก็บอกว่าเขาอาจจะให้คำเตือน เมื่อให้คำเตือนไปแล้ว

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธน ๑๗/๑

ถ้าเขาปฏิบัติตามก็ถือว่าไม่มีผิด นี่ตามกฎหมายบัญญัติไว้ว่าอย่างนั้น ถ้าเช่นนั้นแล้วโรงงานบาง
 โรงงานกระทำผิดต่าง ๆ มากมาย ตำรวจไปตรวจเจอขึ้นก็จับไม่ได้ ถ้าขึ้นไปจับเขาก็ไม่
 คัดต่อสารวัตร ๆ ยังไม่ไต่เคื่อน กฎหมายก็ไม่ได้ลงโทษ เขาก็ไปติดต่อขอใบไต่เคื่อน
 จากสารวัตรเสีย สารวัตรก็ขอใบไต่เคื่อนให้ เมื่อออกใบไต่เคื่อนให้แล้วเขาก็ปฏิบัติ เช่นออกให้
 ทำภายในหนึ่งเคื่อน เขาก็ปฏิบัติตามภายในหนึ่งเคื่อน สิ่งไหนที่ตรวจพบเขาก็ปฏิบัติเสีย ยังไม่
 ตรวจพบยังไม่ส่งใบไต่เคื่อน เขาก็ไม่ทำเสีย อย่างนี้ก็ไม่ได้ผล ท่านคุมมามีอยู่ในกฎหมายนี้ ก็
 บอกว่าสารวัตรต้องไปเจอ ถ้าเจอแล้วส่งค่าเคื่อน แล้วถ้าเขาปฏิบัติตามก็ถือว่าไม่มีผิด เพราะ
 ฉะนั้นตำรวจไปจับก็จับไม่ได้ เพราะว่าเกรงสารวัตร อันนี้แหละจะเป็นช่องทางให้สารวัตรหา
 กินกับโรงงาน ถ้าหากว่านายจ้างติดต่อกับสารวัตรให้เงินพิเศษเรียกว่าให้ใบเสียบ้างอะไรบ้าง
 สารวัตรนั้นก็วิ่งไป แต่ว่าคนงานแย่นายจ้างก็มีทางหลีกเลี่ยงได้ อันนี้ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย
 เหมือนกัน ถ้าจะเอาผิดก็ผิดกันเสีย เมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็ผิดกันไปแล้วที่เดียว ไม่ต้องมา
 ให้หรือสารวัตรไปตรวจพบแล้วถึงจะสั่งเคื่อน ๆ ไปแล้วก็กำหนดเวลาให้ปฏิบัติ ถ้าอย่างนั้น
 ตำรวจไปจับอะไรไม่ได้เลย นี่เป็นข้อบกพร่องอย่างสำคัญของกฎหมายกรมกรที่ท่านร่างขึ้นมา
 ซึ่งให้ประโยชน์แก่นายจ้างอยู่มากเกินไป ให้เขาหลีกเลี่ยงเพราะเขาจะเสียเงิน เขาก็ยอม
 ไม่อยากจะทำ ที่นี้เกี่ยวกับการให้วันหยุดเขาในวันกรรมกรนี้ จริงอยู่ รัฐบาลก็ใจดีปฏิบัติ
 เขาก็หยุดกันอยู่แล้ว ซึ่งไม่ต้องเขียนกฎหมายเขาก็หยุดอยู่แล้วในวันกรรมกร วันเมย์เคย์ นี้
 รัฐบาลควรที่จะเขียนกฎหมายลงไปด้วยว่าในวันที่ ๑ พฤษภาคม คือวันเมย์เคย์ ที่เราให้สิทธิ
 เขาหยุดงานนี้ก็ให้สิทธิเขาได้ประชุมกันเสียด้วย แล้วแต่ให้เขามีเสรีภาพในการที่จะประชุม
 ใดด้วย ไม่ต้องไปขออนุญาตล่วงหน้าแล้วมา กว่าจะขออนุญาตประเดี๋ยวจะไม่ไหวบ้าง กว่าจะ
 ไม่ให้ก็เลยนัดประชุมไม่ค่อยได้บ้างอะไรบ้าง เมื่อนัดประชุมก็กลายเป็นต้องไปประชุมที่หน้า
 ที่ทำการของรัฐบาลบ้างอะไรบ้างเหล่านี้ เป็นการตัดเสรีภาพของเขาอยู่บ้าง เมื่อรัฐบาลจะ
 หนักให้เขาเต็มที่ได้เลย เมื่อเขาหยุดด้วยแล้วก็ให้เขาประชุมด้วยแล้วแต่ ให้เสรีภาพของเขา

นี้ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนั้น แล้วเกี่ยวกับการห้ามเด็กเข้าทำงาน นี่ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยบางอย่าง แต่ก็สงสัยว่าเมื่อเด็กบางคนที่ยากจนที่ต้องการทำงานบ้าง ซึ่งเขาเสร็จประถมศึกษาแล้ว เช่น พวกอายุ ๑๓ - ๑๔ ปี บางคนก็สำเร็จประถมศึกษาแล้ว ที่นี้รัฐบาลจะได้ช่วยเหลือเขาอย่างไรบ้าง เมื่อห้ามเขาทำงาน เราห้ามเขาอย่างหนึ่งแล้วเราจะต้องช่วยเหลือเขาอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ห้ามเฉย ๆ แล้วไม่หางานที่จะช่วยเหลือเขา เพราะฉะนั้นรัฐบาลได้มีงานที่จะช่วยเหลือพวกเด็กเหล่านี้ อย่างไม่รู้หรือไม่ นี่ข้าพเจ้าก็มีความเป็นห่วงอยู่อย่างนี้ เกรงว่ารัฐบาลจะไม่ได้กระทำรากฐานในเรื่องการช่วยเหลือกรรมกรไว้ให้เพียงพอ เมื่อกรรมกรได้รับความบีบคั้นจากนายจ้างก่อนที่จะออกกฎหมายนี้บางอันบางเหล่านี้ รัฐบาลจะไม่ได้ช่วยเหลือเขาได้เพียงพอ เพราะว่าสหภาพกรรมกร สหภาพกรรมกร สหพันธ์ของเรา ยังไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะบีบบังคับนายจ้างได้เหมือนอย่างบางประเทศเขา ตัวอย่างบางประเทศ นั้นรากฐานสหพันธ์สหภาพอะไรเขาแข็งแรงมั่นคง แล้วนายจ้างจะเอาเปรียบลูกจ้างไม่ได้ อันนี้ของเรา ยังไม่มีนี่คั้ง เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว เมื่อไม่มั่นคง รัฐบาลไม่ได้วางรากฐานไว้ให้คั้ง รัฐบาลออกกฎหมายนี้ไปก่อน ข้าพเจ้าเกรงว่าความเดือดร้อนจะอยู่กับกรรมกร ชักตัวอย่างกรรมกรหญิงอย่างนี้ ก่อนบังคับกฎหมายวันที่ ๑ ปีหน้านี้ นายจ้างเกิดเล่นสกปรกเกิดมาปลดออกไปเสีย ก็จะต้องเสียค่าจ้างในเรื่องออกลูกออกเต้าคั้งเดือนสองเดือน ที่รัฐบาลได้ป้องกันอย่างไร ข้าพเจ้าเชื่อว่ายังไม่มีอะไร ยังไม่ได้เตรียมโครงการไว้เลย นี่เป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงเป็นห่วง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอให้รัฐบาลช่วยเหลือให้ความกระจ่างในเรื่องนี้ด้วย และก็เกี่ยวกับเรื่องค่าจ้างตามที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงเมื่อคืนนี้ เรื่องกรรมกรซึ่งนายจ้างไม่จ่ายเงินให้ กฎหมายระบุไว้ว่าต้องคิดคอกเบี้ยให้ร้อยละ ๑๕ ค่อปี ที่นี้ข้าพเจ้าต้องการจะให้คลุมไปถึงทั่วประเทศเลยในงานกรรมกรทุกอย่าง เพราะว่าที่เป็นปรากฏข้อเท็จจริงอยู่ทั่ว ๆ ไปว่าในจังหวัดต่าง ๆ พวกบริษัทต่าง ๆ บาง พวกบริษัทอภิสิทธิ์บ้างอะไรบางหรือไปจ้างคนงานกรรมกรในท้องที่ต่างจังหวัดนั้นแล้วไม่จ่ายเงินให้ เช่นกรณีนี้ไปสร้างศาลที่จังหวัดตาก บริษัทสหวิศวกการโยธา รับ

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธน ๓/๔

เหมมา บริษัท ๕๖ รับช่วงคนงาน ค่างค่าแรงงานคนละ ๒ - ๓ ร้อยบาท ตั้ง ๔ - ๕ พันบาท
 และค่าอะไรต่ออะไรอีกตั้งหลายหมื่น ผลที่สุดเอากับใครไม่ได้ คนงานก็ตะแหงวากจุนหาเขา
 ถิ่นค่า ค่าจ้างก็ไม่ให้จนบัดนี้ ทวงก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้แบบนี้ ควรจะได้วางโทษลงโทษจำคุก
 ไว้น่า อันนี้เพียงแต่ลหุโทษปรับไม่กี่สิบบาท เขาจะไปกลัวอะไร อย่างที่ท่านนายกาแถลงข่าวเจ้า
 จึงใคร่ร่างกฎหมายควบคุมแรงงานกรมกร เข้าม่าว่าถ้าใคร เจตนาที่จะโกงค่าจ้างหรือจ้างแล้ว
 ไม่ให้ค่าจ้างโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรก็วางโทษจำคุกลงไป หรือปรับเป็นอัตราสูงลงไป แทนที่
 จะปรับอย่างลหุโทษอย่างที่ท่านนายกาแถลง อย่างนั้นเขาไม่กลัว นี่เป็นที่ทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะ
 ข่าวเจ้าแห่งเดียว ถึงจังหวัดอื่น ๆ การสร้างประปาที่กำแพงฯ การสร้างศาลากลางที่
 พิษณุโลกอะไรต่ออะไรทั่วไปหมด ไปจ้างเขาแล้วไม่จ่ายค่าจ้างแรงงานให้เขา บางแห่งก็หลาย
 หมื่น นี่เป็นความเดือดร้อนและรัฐบาลก็หาได้แก้ไขไม่ ข่าวเจ้าเองก็ใคร่องเรียนมาบ้างเหมือน
 กัน แต่หาได้รับผลไม่ ข่าวเจ้าจึงจำเป็นต้องเสนอกฎหมายเข้ามาด้วย เพราะฉะนั้นตามที่ท่าน
 นายกา แถลงว่าได้อาศัยอยู่ในกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๐ หรืออะไรนั้นข่าวเจ้าว่าโทษน้อยไป โทษ
 ลหุโทษเพียงปรับไม่กี่บาทไม่คุ้มกัน

นี้แหละข้าพเจ้าจึงขอให้รัฐบาลได้แถลงความจริงใจว่าจะตั้งใจช่วยเหลือกรรมกรอย่างแท้จริง
แล้วให้กลุ่มไม้ให้หมดตลอดจนกรรมกรกองทางด้วย

๑๖.๕๕ น.

นายสุวิช พิชรเศรษฐ (สมาชิกประเภท ๒) : ที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
แรงงานฉบับนี้เข้ามาสู่สภาเพื่อพิจารณานั้น โดยหลักการ เราจะเห็นได้ว่าเพื่อให้มีกฎหมายเกี่ยวกับ
แรงงานและในหลักการนั้นบรรดาสมาชิกฝ่ายค้านทั้ง ๒ ท่านผู้มีเกียรติที่อภิปรายนั้นไม่ได้คัดค้าน
ในเรื่องหลักการ เป็นแต่เพียงคำวินิจฉัยย่อยต่าง ๆ บางทีก็เกรงไปว่าจะเป็นอย่างนั้นจะเป็น
อย่างนี้ แล้วท่านสมาชิกคนที่เพิ่งนั่งลงสักครู่ก็อ้างว่ามีข้อบกพร่องในเรื่องโน้นเรื่องนี้ต่าง ๆ นั้น
ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเรียนให้ท่านได้ทราบว่า การที่ได้มีกฎหมายแรงงานเข้ามาสู่สภานั้นก็เนื่องจาก
ว่าประเทศไทยเรานี้ได้เป็นสมาชิกขององค์การกรรมกรสากล และได้มีการเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ
ซึ่งองค์การกรรมกรสากลนี้ได้มีมาหลายสิบปีแล้ว ที่นี้ขอให้ท่านดูในธรรมนูญขององค์การกรรมกร-
สากล ซึ่งกล่าวว่า การที่ได้จัดให้มีองค์การกรรมกรสากลนั้นก็เพื่อความเป็นธรรมของสังคมปรกา-
รหนึ่ง เพื่อสิทธิมนุษยชนประการหนึ่ง คือหมายความว่าเราไม่ต้องการที่จะให้บรรดาผู้ใช้แรงงาน
ในทางชนชั้นกรรมาชีพนี้ได้รับการกดขี่ข่มเหงโดยไม่เป็นธรรม เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องมีข้อตกลงระหว่าง
ชาติตั้งขึ้นเป็นองค์การกรรมกรสากลขึ้น และนอกจากนี้ในธรรมนูญขององค์การกรรมกรสากลยังได้กล่าว
ว่า ถ้าหากที่ใดเต็มไปด้วยความทุกข์ยากจะก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรง
ในที่ทุกแห่ง ก็เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลเสนอมาก็เพื่อที่จะให้เกิดผลดีขึ้นแก่บรรดาผู้ใช้แรงงานทั้งหลาย
นั่นเอง จึงได้กำหนดในหลักการว่าให้มีกฎหมายขึ้น ที่นี้สำหรับท่านสมาชิกฝ่ายค้านบางท่านบอกว่า
กฎหมายนี้จะมิใช่ประโยชน์เพียง ๓๐ , ๖๐ , ๘๐ เปอร์เซนต์อะไรต่าง ๆ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนให้
ที่ประชุมนี้ได้ทราบว่า แต่เดิมาเราไม่มีเลยในเรื่องการรับรองหรือคุ้มครองสิทธิ เรื่องค่าจ้าง-
แรงงานอะไรของกรรมกร ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายชนิดนี้ แต่เมื่อเราได้ริเริ่มมีกฎหมายชนิดนี้
ขึ้นแล้ว ก็หมายความว่ากฎหมายนั้นจะต้องวิวัฒนาการไปตามที่เราได้ปรากฏข้อเท็จจริงต่าง ๆ

และแก้ไข ก็เช่นเดียวกับองค์การกรรมกรโลก ก่อนที่จะมี *Labour Code* คือว่าประมวลของ
 แรงงานนี้ในปี ๑๙๓๕ มีเพียง ๕๒๔ มาตรา ครั้นมาถึง ค.ศ. ๑๙๕๑ มีเพิ่มขึ้นถึง ๑,๖๖๖ มาตรา
 เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างนี้มันจะค่อยวิวัฒนาการ เป็นไปตามหลักและตามข้อตกลงต่างๆ
 ที่เกิดขึ้น หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ซึ่งได้แก้ไข ทีนี้ขอให้ท่านได้ดูในกฎหมายฉบับนี้ เราได้วางไว้
 เป็นหลักประมวลไว้ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่นในลักษณะ ๑ ก็มีว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
 ในลักษณะ ๒ เรื่องเกี่ยวกับสภาพแรงงาน ลักษณะ ๓ ความสัมพันธ์ของกรรมการแรงงาน
 ลักษณะ ๔ บทเฉพาะกาล และลักษณะ ๕ เรื่องบทกำหนดโทษ ซึ่งเป็นหลักประมวล ก็หมายความว่า
 บริบูรณ์อยู่แล้ว ทีนี้ท่านสมาชิกบางท่านได้กล่าวบอกว่ากฎหมายบางอันโยนไปให้กฤษฎีกาบ้าง
 ไปให้กฏกระทรวงบ้างนั้น ท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้ชี้แจงแล้วว่าบาง เรื่องนั้นจะเขียนลงไปในกฎหมาย
 ฉบับนี้นั้นไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่นอย่างกฎหมายกรรมกรสากลนั้น ยกตัวอย่าง เช่นอย่างค่าจ้างอย่างนี้
 แล้วเขาจะเขียนบอกไปว่าค่าจ้างแสดงศักดิ์การต่าง ๆ นั้นจะให้ตั้งแต่เท่านั้นเท่านี้ เป็นอย่างต่ำ
 ก็เป็นแต่เพียงวางหลักไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็ไปเขียนไว้ในกฏกระทรวง หรือพระราชกฤษฎีกาต่างๆ
 นั้นว่าจะกำหนดอย่างไร การทำงานถ้าเกินกำหนดไปนั้นจะต้องใช้วิธีการอย่างไรให้เป็นไปตามหลัก
 สากล เมื่อมีอะไร เปลี่ยนแปลงแก้ไข เราก็แก้ไขกฏกระทรวงได้ง่ายกว่ามาแก้ไขกฎหมายหรือ
 เพิ่มเติมในกฎหมาย ทีนี้สำหรับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจังหวัดตากได้กล่าวขึ้นเมื่อสักครู่ที่ว่าในเรื่อง
 เกี่ยวกับการที่กรรมกรต่าง ๆ นั้นจะใช้ได้ทั่วไปไหม ใครขอเรียนให้ที่ประชุมนี้ทราบว่า นอกจาก
 ลักษณะ ๑ แล้ว ใช้ได้ทั่วไปหมด แต่ถาลักษณะ ๑ แล้วจะต้องประกาศในกฤษฎีกาเสียก่อน ลักษณะ
 อื่น ๆ นั้นเมื่อออกกฎหมายนี้ไปแล้วก็ใช้ได้หมด ใครจะตั้งสภาพแรงงานจะก่อตั้งอะไรต่าง ๆ ก็
 ได้รับรองสิทธิต่าง ๆ นี้ทั้งสิ้น ทีนี้นอกจากนี้แล้วสำหรับในเรื่องเกี่ยวกับการทำงานต่าง ๆ นั้น
 เราจะเห็นได้ว่า ยกตัวอย่าง เช่นอย่างในประเทศอินเดียกำหนดไว้ถึง ๖๐ ชั่วโมง เพราะอะไร
 เพราะเขามีกฎหมายว่าด้วยโรงงานอุตสาหกรรมของเขาแต่เดิมมา แล้วก็ค่อย ๆ ค่อย ๆ คลายไปสู่
 ชั้นที่ขึ้น ซึ่งต่อมาแก้ไขว่าไม่เกิน ๕๘ ชั่วโมง ในประเทศญี่ปุ่นแต่เดิมไม่เกิน ๕๘ ชั่วโมง เว้นแต่ว่า

อุตสาหกรรมสาวใหม่นั้นจะให้ไม่เกิน ๖๐ ชั่วโมงก็ได้ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นในแต่ละประเทศ
 นั้นไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นในประเทศไทยเรากำหนด ๔๔ ชั่วโมง นี้เข้าหลักขององค์การสากล
 เบียบที่เดียว แล้วทีนี้ขอเรียนต่อไปว่าในเรื่องที่ท่านฝ่ายค้าน เกรงไปว่ากฎหมายฉบับนี้จะเป็นเพียง
 หาเสียงกรรมกร เท่านั้น ไม่ใช่ กฎหมายฉบับนี้วางรากฐานในชั้นต้นสำหรับเรื่องเกี่ยวกับแรงงาน
 ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน ทีนี้ถ้าหากว่าวางรากฐานไปเช่นนี้ ท่านบอกว่าต้องการจะให้สมบูรณ ๑๐๐
 เปอร์เซนต์เต็ม สมบูรณไม่ได้ เพราะอะไร เพราะว่าในต่างประเทศซึ่งมารวมหลาย ๆ สิบประเทศ
 บางประเทศ เขาก็รับรองอย่างนั้น บางประเทศก็ยังไม่รับรองไว้ก่อน ไม่รับรองในเรื่องเกี่ยวกับกำหนด
 เวลาทำงาน นอกจากนี้มีการคุ้มครองค่าจ้าง มีการที่เรียกว่าประกันสังคม ประกันสังคมต่าง ๆ ก็
 เช่นว่าเวลาป่วยเจ็บ เวลาหญิงที่กำลังมีครรภ์ ผู้ที่ชราแล้ว นอกจากนี้ผู้ที่ไม่มีอาชีพคือหมายความ
 ว่าขาดการประกอบอาชีพหรือว่าผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวล้มตายลงไป จะมีการช่วยเหลือกันในด้าน
 สังคมอย่างไร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แหละซึ่งรัฐบาลก็ต้องไปจัดในเรื่องของกฎกระทรวงต่าง ๆ
 เพื่อให้มันได้รับผลสมบูรณยิ่งขึ้น ทีนี้ขอให้ท่านได้ดูต่อไปสำหรับในกฎหมายฉบับนี้ เขียนไว้เกือบจะ
 ตะเยือกแล้ว ยกตัวอย่างเช่นจะไปจ่ายเงินค่าจ้างในโรงเหล็กก็ได้ หรือสถานที่โรงมหรสพต่าง ๆ
 ก็ไม่ได้ เงินค่าจ้างนั้นจะต้องจ่ายเป็นเงินสด ถ้าเป็นเช็คแล้วกรรมกรผู้ที่เป็นลูกจ้างนั้นจะต้องให้
 ความเห็นชอบ สิ่งต่าง ๆ นี้ล้วนแต่มีอยู่แล้วในกฎหมายกรรมกรสากลทั้งสิ้น ข้าพเจ้าได้สนใจใน
 กฎหมายฉบับนี้ตั้งแต่ขึ้นอยู่ในการพิจารณาของรัฐบาลแล้ว ข้าพเจ้าได้ชี้แจงว่า ฉันทนกว่าเราจะ
 เพียงการริเริ่มเพื่อให้มีการรับรองคุ้มครองสิทธิในเรื่องเกี่ยวกับแรงงานแล้ว กฎหมายที่ออกมานี้
 คุ้มว่าสมบูรณ แต่ฉันทนกว่าเราจะให้มัน เป็นผลสมบูรณเต็ม ๑๐๐ เปอร์เซนต์อย่างที้องค์การกรรมกร
 สากล เขากำหนดแล้ว กฎหมายฉบับนี้ก็ยังไม่สมบูรณ ข้าพเจ้าเรียนอย่างนี้ แต่เมื่อเป็นข้อที่ตกลงกัน
 ได้ทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างว่าเราเป็น เวลาหัวเลี้ยวหัวต่อที่เราจะมาเริ่มให้มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิ
 ฟ้นนายจ้างและลูกจ้าง เช่นนี้ก็เป็นการสมควรอยู่ ก็อหม ใยความว่าอย่างท่านสมาชิกฝ่ายค้าน เกรงไป
 ฟ้นนายจ้างจะปลดกรรมกรต่าง ๆ ออกก่อนที่จะใช้กฎหมายฉบับนี้ ก็เมื่อปลดกรรมกรต่าง ๆ ออกไป

สัญญาแทนราษฎร ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

โอมเจลา - จันทนา

๔/๔

หมดแล้ว เวลาที่จะบรรจุเข้ามาใหม่ก็ของมาเขาในหลักการ ของกฎหมายฉบับนี้ในเวลาข้างหน้า
 เว้นไว้แต่ว่าเขาจะ เลิกงานอุตสาหกรรมของเขาเท่านั้น การที่เขาจะ เลิกงานอุตสาหกรรมของเขา
 จะให้รัฐบาลไปบังคับว่า ท่านอย่าเลิกทำ ไม่ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเขาจะเลิกโรงงานอุตสาหกรรม
 ของเขา เขาก็อาจจะปลดคนออก แต่หากว่าเขาไม่เลิกเขาจะหวังต่อไปจะจ้างคนใดถูกนั้น
 เป็นไปไม่ได้ เมื่อกฎหมายฉบับนี้ออกไปแล้วก็จะต้องมีเขาหลักเขาเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ที่นี้
 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องที่ท่านสมาชิกคนแรกได้อภิปรายในตอนแรกว่าใน เงินล่วง เวลาซึ่งคนทำงานเกิน
 กว่า ๔๘ ชั่วโมงไปแล้ว ส่วนที่เหลือนั้นให้จ่ายค่าจ้างเป็นหนึ่งเท่าครึ่งนั้นนะ แต่ถ้านายจ้างได้
 จ่ายเกินหนึ่ง เท่าครึ่งไปแล้วก็ไม่ไปใช้บังคับ คือหมายความอย่างนี้ ถ้าในโรงงานใดใช้คนทำงาน
 ล่วงเวลาก็จะต้องจ่าย เงินอีกหนึ่งเท่าครึ่งของเงินค่าจ้าง **คือหมายความว่าจะวันละ ๑๒ บาทก็จะ**
จ่ายเป็นวันละ ๑๘ บาท เพิ่มให้เขาจากอัตราธรรมดา แต่ถ้าโรงงานใดจ่ายเป็นวันละ ๒๔
 หรือ ๓๐ แล้ว ต้องคง ๒๔ และ ๓๐ นั้น จะลดลงมาจ่ายเท่าที่กฎหมายกำหนดนั้นไม่ได้ คือหมาย-
 หมายความว่าเคยจ่ายมาอย่างไรให้เป็นไปอย่างนั้นส่วนข้างมาก แต่ว่าจ่ายน้อยเกินกว่าหนึ่ง เท่าครึ่ง
 จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น เป็นหนึ่ง เท่าครึ่ง นี้เป็นการที่เรียกว่าให้รับรองให้สิทธิที่ฝ่ายแรงงานจะได้รับ
 เพิ่มขึ้น

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

เล็ก ก. ๕/๑

ที่มีในเรื่องกฎหมายที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านบอกว่าในเรื่องชื่อชื่อนั้นก็ตรงแล้ว คือว่าในองค์การ
 กรรมการสภาผู้แทนราษฎรใช้คำว่า เลเบอร์ โคด (Labour Code) ก็คือประมวลกฎหมาย
 แรงงานของเราใช้พระราชบัญญัติแรงงานก็ตรงอยู่แล้ว มีประมวลกฎหมายแรงงาน ข้อสำคัญใน
 นั้นก็มีเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน เช่นค่าจ้าง การหยุดงานอสังคัย โดยมีเงินค่าจ้าง
 ต่าง ๆ นั้น คือว่าหยุดงานแล้วก็ได้รับเงินค่าจ้าง แล้วมีการสวัสดิการมีอะไรต่าง ๆ ซึ่งสมบูรณ์อยู่
 ในกฎหมายฉบับนี้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านสมาชิกฝ่ายค้านมีความเจตนาที่จะต้องการให้
 กฎหมายนี้เกิดผลโดยสมบูรณ์ว่าเพื่อจะเป็นประโยชน์ทั้งทางฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ก็ท่านมีสิทธิ
 ที่จะเสนอขอแปรญัตติเป็นความคิดเห็นเข้าไปในที่คณะกรรมการ ถ้าความคิดเห็นของท่านที่
 เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง กรรมการนั้นก็จะต้องรับเอาความคิด
 เห็นของท่านอันนั้นมาแก้ไขกฎหมายอันนี้ให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นสำหรับหลักการแล้วก็ปรากฏว่า
 ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดที่จะคัดค้านในกฎหมายฉบับนี้ ก็มีแต่เพียงส่วนปลีกย่อยที่เราจะต้องไปพิจารณาแก้ไข
 กันในชั้นกรรมาธิการ ข้าพเจ้าจึงขอสนับสนุนหลักการแห่งกฎหมายแรงงานฉบับนี้.

ร้อยโท จารุบุตร เรื่องสุวรรณ (ขอนแก่น) : ความมุ่งหมายในการที่อยากจะให้
 มีร่างพระราชบัญญัติแรงงานขึ้นในประเทศไทยนั้น เราก็มีความคิดเห็นตรงกัน แต่ทว่าที่เรา
 จะทำกฎหมายให้ดีไม่ใช่เพียงใดหรือไม่นั้น แม้แต่เราได้สอบถามบรรดาหมุ่กรรมการแล้วก็เห็นว่า
 กฎหมายฉบับนี้ก็มีส่วนคืออยู่เพียง ๕๐ - ๖๐ เปอรเซ็นต์เท่านั้น เพราะฉะนั้นในฐานะที่เราเป็น
 ผู้แทนฝ่ายค้าน เราก็พยายามที่จะคัดค้าน เราพยายามที่จะให้ทางรัฐบาลซึ่ง—เป็นเจ้าของร่าง
 กฎหมายนี้ได้ชี้แจงแถลงนโยบายซึ่งประเด็นสำคัญในข้อข้องใจของเราหลายสิ่งหลายประการ
 เพราะถ้าหากว่าทางรัฐบาลไม่สามารถที่จะชี้แจงแสดงเหตุผลในหลักการข้อข้องใจของเราได้
 แล้ว เราก็จำเป็นต้องไปรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่อย่างไรก็ตามข้อปลัก
 บ่อยข้อประเด็นที่พวกเราสงสัยหรือว่าข้องใจนั้นก็ยังมีเรื่องซึ่งเกิดขึ้นจากทางฝ่ายกรรมากรเองซึ่ง
 ได้ให้ข้อคิดข้อสงสัยแก่พวกเรา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอรบกวนเวลาของสภาในการที่จะให้

สภาผู้แทนราษฎร ๐๕/๕๕ ส.

เล็ก ก. ๕/๒

ทางรัฐบาลนี้ได้แถลงชี้แจงข้อข้องใจพวกเราด้วย ประเด็นหนึ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยและสงสัยข้อใจนั้นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือมีในมาตรา ๕๖ บอกว่าลูกจ้างมีสิทธิก่อตั้งสหภาพแรงงานได้ แต่ทว่ามีเงื่อนไขข้อข้ออยู่ วรรค ๒ ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือควบคุมลูกจ้างอื่นจะเข้าร่วมก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกผ่านสหภาพแรงงานซึ่งลูกจ้างอื่นนั้นได้ก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้ นี่ข้าพเจ้าตั้งใจสงสัยว่าการที่ทางรัฐบาลร่างกฎหมายเงื่อนไขจำกัดสิทธิให้แก่ลูกจ้างอีกประเภทหนึ่งเช่นนี้ ท่านมีเหตุผลเพียงใด มีเหตุผลหนักแน่นอย่างไร นี่เป็นข้อสงสัยข้อใจของข้าพเจ้าเป็นประเด็นแรก เพราะว่าตามธรรมดาที่เป็นลูกจ้างได้ชื่อเป็นลูกจ้างด้วยกันแล้ว ควรอยู่ในข่ายบังคับแห่งกฎหมายนี้เสมอ เหมือนกันหมด นี่ประเด็นหนึ่งที่มีอีกประเด็นหนึ่งมาถึงปัญหาข้อปลีกย่อยก็ได้ แต่ทว่าเรื่องนี้เป็นที่ตั้งใจสงสัยของบรรดากรรณกรหญิงเป็นอันมาก คือในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ บอกว่า หญิงมีครรภ์ซึ่งได้นำใบตรวจของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งมาแสดง มีสิทธิหยุดงาน ๓๐ วันก่อนวันคลอด และ ๓๐ วันภายหลังวันคลอด ที่นี้ก็มีเงื่อนไขบอกอีกหากว่าเจ็บป่วย ถ้าหากว่าเจ็บป่วยแล้วก็มีสิทธิในการที่จะลาต่อเนื่องจากระยะที่ ๒ นั้นไปอีก ๓๐ วัน แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากเราได้พิจารณาเปรียบเทียบกับทางข้าราชการหญิงทั่ว ๆ ไป ข้าราชการหญิงเป็นชั้นเสมียนเป็นชั้นอะไรซึ่งก็มีรายได้มีอะไรต่าง ๆ ซึ่งไม่แตกต่างกับทางฝ่ายกรรณกรหญิงที่มีสิทธิในการที่จะลาคลอดได้ถึง ๓ เดือน ซึ่งเป็นสิทธิในการที่เขาจะลาได้ แต่ทว่าของเรานั้นให้เพียงแต่ ๒๐ วัน คือก่อนวันคลอดนั้น ๓๐ วันและหลังวันคลอด ๓๐ วัน เราจะมีปัญหาใหม่เหมือน ๆ กันไม่ได้หรือเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม ให้มันเสมอภาคกัน ที่นี้นอกจากนั้นยังมีอีกประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นข้อข้องใจสงสัยแก่ทางฝ่ายกรรณกรชาย คือเกี่ยวกับการลาประช คือการลาประชนั้นก็เป็นที่ข้องใจแก่บรรดากรรณกรหนุ่ม ๆ ซึ่งอยู่ในวัยที่ต้องบวชเป็นอย่างมาก แล้วก็ทางรัฐบาลนี้ก็ไม่ได้เขียนเงื่อนไขอะไรต่าง ๆ ซึ่งเป็นคามบังคับไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ท่านขอได้แถลงชี้แจงเพื่อความเข้าใจอันที่แก่บรรดากรรณกรทั้งหลายด้วย ที่นี้นอกจากนั้นมีประเด็นสำคัญอีกอันหนึ่ง

สภานุแทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

เล็ก ศ.๕/๓

ซึ่งข้าพเจ้าข้องใจมาก คือเกี่ยวกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น ๕๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ข้าพเจ้าอยากจะขอทราบว่าในการที่ท่าน ให้เงื่อนไขถึง ๕๐ วันนี้ ท่านมีความจำเป็นอย่างไรในการที่ท่านต้องขยายเวลาประกาศใช้ บังคับไปถึงขนาดนี้

ท่านจะบังคับใช้ทันทีหรือภายใน ๑ เดือนอย่างนี้ท่านจะรณระยะเวลามาได้เพียงไรหรือไม่ การ
 ที่ข้าพเจ้าสนใจสงสัยนี้ไม่ใช่ข้าพเจ้าไม่มีเหตุผล ข้าพเจ้าเคยได้อยู่สถานที่มาเป็นเวลานาน
 และได้เห็นกฎหมายพระราชบัญญัติหลายฉบับซึ่งประกาศใช้ออกไปแล้ว แต่ทำไมไม่บังคับใช้ เช่น
 ร่างพระราชบัญญัติโรงงานซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ประกาศใช้มาจนกระทั่งถึง
 ๕ - ๑๐ ปีแล้วนั้นก็ยังไม่ได้ประกาศและก็ยังไม่ได้บังคับใช้เป็นกิจจะลักษณะ เพราะฉะนั้นเป็น
 เรื่องที่ข้าพเจ้าหนักใจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประกาศกฎหมายฉบับนี้
 จะต้องอาศัยกฎกระทรวงจะต้องอาศัยอะไรหลายสิ่งหลายอย่าง แต่ข้าพเจ้าขอเรียนถามทาง
 รัฐบาลนี้ได้เตรียมกฎกระทรวงหรือกฎกระทรวงอะไรต่าง ๆ ซึ่งบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ไว้
 พร้อมเพ็ญใจหรือไม่ เพราะว่าถ้าท่านไม่พร้อมประกาศกฎหมายนี้ออกไปก็หมายความว่า เป็นหมิ่น
 กฎหมายนี้ก็ค้างคั้งอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าสงสัยของใจเป็นประเด็นสำคัญที่สุด
 ประการหนึ่ง ประเด็นสรุปสุดท้ายข้าพเจ้าขอเรียนถามทางนโยบายของรัฐบาลนี้ก็น่าจะเนื่องจาก
 ที่เราในฐานะเป็นผู้แทนราษฎร ฝ่ายค้านก็ไม่มีอำนาจในการที่จะเข้าไปพิจารณารายละเอียด
 ในขั้นกรรมาธิการ ของทางฝ่ายรัฐบาลได้ แต่อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าขอเรียนถามว่า พวกเรา
 แนวความคิดเห็นในการที่จะเสนอญัตติ เสนออะไร ไปเพื่อที่จะให้กฎหมายฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด แต่
 ถ้าการที่เราจะเสนอไปนั้นข้าพเจ้าขอเรียนถามนโยบายใหญ่ของรัฐบาลว่า รัฐบาลพร้อมที่ยอม
 ให้หรือแสดงทัศนะในข้อคิดเห็นของพวกข้าพเจ้าเพียงใดหรือไม่ ข้อคิดเห็นของพวกข้าพเจ้าเป็น
 ประเด็นสำคัญที่สุดประเด็นสุดท้าย คือเกี่ยวกับการขอแบ่งปันผลกำไร การขอแบ่งปันผลกำไร นี้
 ท้ากว่าพวกข้าพเจ้าซึ่งเป็นสมาชิกฝ่ายค้านนี้จะเสนอญัตติไปในขั้นกรรมาธิการและขอทราบ
 แนวความคิดเห็นของรัฐบาลนี้ว่ารัฐบาลนี้มีนโยบายจะมีความคิดเห็นสอดคล้องต้องกันกับพวกเราหรือไม่
 หนักใจในเรื่องการขอแบ่งผลกำไรในบริษัทหรือว่าในโรงงานอุตสาหกรรมหรือในอะไรต่าง ๆ
 ตาม ซึ่งเราอาจจะพิจารณาไปในแง่เกี่ยวกับเงินโบนัสก็คือ เงินแบ่งผลกำไรสุทธิอะไรต่าง ๆ

ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่รวมยอดประจำปีก็ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นผลดีต่อการอุตสาหกรรม การเกษตรกิจ
 ของประเทศชาติบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่า ๑. นอกจากจะทำให้กรรมกรทั้งหลาย
 มีรายได้พอเพียง หรือมีความหวังอนาคตรุ่งเรืองต่อไปข้างหน้าแล้ว กรรมกรทั้งหลายก็จะมี ความ
 ซนซนแข็ง ในการที่จะถือว่าการกิจการนั้น ๆ งานนั้น ๆ พวกตัวเองมีส่วนที่จะรับผิดชอบ มีส่วนที่จะ
 เป็นเจ้าของ มีส่วนที่จะมีส่วนรับส่วนแบ่งปันผลกำไรรายได้ ในลักษณะเช่นนี้ข้าพเจ้าอยากจะเรียน
 ตามทางรัฐบาลจากทางรัฐบาลมีแนวความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องเกี่ยวกับการที่ฝ่ายกรรมกรจะขอ
 แบ่งผลกำไรให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายฉบับนี้

นายสุวิชัย พันธุ์เกษมสรุ สมาชิกประเภทที่ ๒ : ข้าพเจ้าขอเรียนชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับ
 ทานสมาชิกฝ่ายค้านแห่งจังหวัดขอนแก่นซึ่งอภิปรายว่าสงสัยในมาตรา ๕๖ วรรคที่ ๒ ว่าทำไม
 เราถึงไม่ให้ นายจ้าง ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งสหภาพแรงงาน ก็หมายความว่าสำหรับวรรค ๒ นี้เราป้องกัน
 อิทธิพลของนายจ้างชั้นที่คุมอยู่เหนือลูกจ้าง ลูกจ้างอยู่เหนือของลูกจ้างนั้นอีกทีหนึ่ง ยกตัวอย่าง
 อย่างเช่นในรถไฟอย่างนี้ คนบางคนเป็นลูกจ้าง แต่มีอิทธิพลเหนือลูกจ้างใช้แรงงานต่าง ๆ นั้น
 บุคคลเหล่านี้จะเข้าไปก่อตั้งสหภาพแรงงานโดยจะไปใช้อิทธิพลในสหภาพแรงงานนั้นไม่ได้ เพราะ
 ไม่เป็นธรรม ถ้าหากว่า ลูกจ้างชนิดที่ห้ามไว้นี้จะไปเข้าสหภาพแรงงาน หั้นไปตั้งได้ ไม่มีข้อห้าม
 เป็นการป้องกันการที่จะใช้อิทธิพลไปครอบงำบรรดาลูกจ้างซึ่งก่อตั้งสหภาพแรงงานนั้นเอง สำหรับ
 มาตรา ๑๗ เกี่ยวกับหญิงมีครรภ์นั้น ในหลักขององค์การกรรมกรสากลให้ไว้ก่อนคลอด ๖ สัปดาห์
 หลังคลอด ๖ สัปดาห์ แต่ในขั้นนี้ในขั้นนี้เริ่มเราก็มาต่อรองกันว่าอย่างต่ำที่สุดจะให้ ๓๐ วันคือ
 ๘ สัปดาห์ แต่ว่าอาจจะตกลงให้เกินกว่านั้นได้ คือหมายความว่าเรามีนิมิต (*maternity*)
 ไว้คือถืออย่างต่ำที่สุดต้องให้เขา ๓๐ วันก่อนคลอดและหลังคลอด ๓๐ วัน สำหรับองค์การกรรมกร
 สากลนั้น ๖ สัปดาห์ก่อนคลอด และ ๖ สัปดาห์หลังคลอด ซึ่งในเรื่องเช่นนี้ถ้าหากคนนั้นทำงานมา
 นาน ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี ๔ ปี เขาอาจจะให้มากกว่า ๖ สัปดาห์หรือ ๑๐ สัปดาห์นั้นก็ทำได้

สำหรับในเรื่องเกี่ยวกับการลาป่วย สำหรับการทำงานนั้นก็หมายความว่า ไปทำงานให้ นายจ้าง
 ก็จ่ายแรงงานมาให้ แต่เมื่อไปลาป่วย ๓ - ๔ เดือนนี้ไม่ได้ทำงานเลย เราก็จะไปบังคับเขาจาก
 เขาด้วยเช่นนี้ก็ต้องคิดดู เกี่ยวกับนายจ้างก็จะบอกว่าจะเลือกเอาคนที่เคยป่วยแล้วทั้งนั้นเข้าไปทำ
 งาน ผลที่สุดคนที่ไม่เคยป่วยเรืบนมา ก็จะหางานทำไม่ได้ นี่เป็นวิธีการอย่างนี้ สำหรับข้อที่ ๔
 ที่ท่านบอกว่า ทำไมกฎหมายนี้จึงจะต้องประกาศใช้หลังจาก ๕๐ วันก็จะตั้งใหม่ เวลาเตรียมตัวเพื่อ
 รับงานอื่นนี้ ยกตัวอย่างเช่นการจัดตั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ สารวัตรแรงงานอะไรต่าง ๆ หรือกฎ
 กระทรวงอันไหนที่จะใช้ได้หรือไม่ได้ เพียงใดที่จะต้องแก้ไขกันเพิ่มขึ้นก็ต้องใหม่โอกาสเตรียมตัว
 เมื่อครบ ๕๐ วันแล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็พร้อมหมด และเวลานี้ชาวพม่าก็ทราบว่ากฎฎีกาก็มี กฎ
 กระทรวงต่าง ๆ ก็ดี เจ้าหน้าที่ก็ได้เตรียมไว้พร้อมแล้ว ทั้งนี้ในเรื่องข้อสุดท้ายที่ท่านบอกว่า
 อยากรจะเสนอทางรัฐบาลจะรับได้ไหม เสนอขอแบ่งผลกำไรในเรื่องการแบ่งผลกำไรนั้น เป็นเรื่อง
 ทุนส่วนบริษัท คือเรามีทุนไปลงกับเขา เมื่อมีกำไรขึ้นก็แบ่งผลกำไรมา แต่ทว่าหลักของกรรมกรทั่ว
 โลกได้ยึดว่า เลเบอร์ อีส น็อท คอมโมดิตี (Labour is not commodity) แรงงานนั้น
 ไม่ใช่สินค้าและไม่ใช่เงินทองอะไรที่จะเอาไป คือหมายความว่าแรงงานต่าง ๆ เขาไม่ถือเป็น
 สินค้า นี่เป็นหลักของมนุษยธรรม ถ้าหากว่าปล่อยให้ไปมีการแบ่งผลกำไรเข้า การใช้แรงงานนั้น
 อาจจะไปสมยอมเช่นสมมุติเขาให้ทำ ๔๕ ชั่วโมง ไปยอมรับทำ ๕๒ - ๖๐ ชั่วโมงโดยหวังจะเอา
 ผลกำไรอย่างนี้ มันเป็นการเสียหาย แล้วผลที่สุดเสียหายนั้นก็มาเกิดแก่กรรมกรหรือลูกจ้างนั่นเอง
 และสำหรับนายจ้างจะไปหากอะไรก็เมื่อจะแบ่งผลกำไร เขาก็แบ่งผลกำไรให้ ผลที่สุดงานต่าง ๆ
 นี้ก็เกินกำหนดเวลา สุขภาพก็เสีย ผลที่สุดก็เกิดความเสียหาย รัฐบาลก็ต้องไปรับผิดชอบในเมื่อ
 เกิดมีการป่วยเจ็บล้มตายอะไรลงไป มันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นในเรื่องเกี่ยวกับผลกำไรนั้นถ้า
 เห็นทางทุนส่วนบริษัทจะแบ่งผลกำไรนั้นดี แต่ถ้าในเรื่องเกี่ยวกับกรรมกรแล้วขออย่าได้ทำเลย
 เพราะผลสะท้อนนั้นจะทำให้บรรดาลูกจ้างทั้งหลายได้รับผลเสียหายในภายหลัง เพราะฉะนั้นสำหรับ

กฎหมายแรงงานที่ไต่แข็งสำหรับข้อของใจของท่านสมาชิกที่ไต่แข็งลงเมื่อสักครู่นี้ก็หวังว่าจะเป็นที่
เข้าใจแจ่มแจ้ง จึงขอเรียนยืนยันว่าทุกอย่างได้พร้อมอยู่แล้วทางฝ่ายรัฐบาล

นางสุณี เกลาน (นครสวรรค์) : ร่างพระราชบัญญัติกฎหมายฉบับนี้ เป็นหลักประกัน
ที่ดีของสังคมส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นจึงเป็นร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญมาก เป็นร่างพระราชบัญญัติที่
กำหนดสิทธิและหน้าที่ของลูกจ้างและนายจ้าง แต่ท่านประธาน ฯ ที่เคารพ สำหรับประเทศไทยเรานั้น
โดยข้อเท็จจริงแล้ว นายทุนใหญ่ นายจ้างใหญ่ คือรัฐบาล ท่านประธาน ฯ ที่เคารพ ประเทศเราขึ้น
ชื่อว่าเป็นเสรีประชาธิปไตย แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วก็คือมอง ๆ คอมมิวนิสต์นั่นเอง ท่านประธาน ฯ
เพราะว่าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นของรัฐบาลและกรรมกรลูกจ้างส่วนใหญ่ก็คือลูกจ้าง รัฐบาลตามองค์การ
ฯ ตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ตามโรงงานต่าง ๆ เป็นของรัฐบาลเป็นส่วนมาก เพราะ
ฉะนั้นจะแลเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้รัฐบาลได้ร่างมา ก็เพื่อที่จะเอาใจกรรมกรหรือเพื่ง
ก็เพื่อจะลวงตาชาวโลกเท่านั้นเองว่าประเทศไทยนี้เป็นประเทศอารยะและทางรัฐบาลมีความ
ห่วงใยต่อภาวะของกรรมกรหรือความเป็นอยู่ของกรรมกรจึงได้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา แต่แท้
ทั้งรัฐบาลเองมีได้พิจารณาหรือพยายามที่จะช่วยเหลือกรรมกรหรือว่าช่วยเหลือลูกจ้างอย่างแท้จริง
เลย จะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คำว่า "ลูกจ้าง" นั้น รัฐบาลหมายความว่าบุคคลซึ่งตกลง
ทำงานให้แก่ นายจ้าง เพื่อรับค่าจ้าง รัฐได้พูดไว้อย่างหละหลวมมาก ไม่ไต่แข็งแสดงให้เห็นชัดแจ้ง
หมายถึงใครกันแน่ คือบรรดาพวกที่ทำงานกับรัฐบาลตามองค์การต่าง ๆ ตามโรงงานของรัฐบาล เช่น
กิจการไฟฟ้า หรือว่าลูกจ้างกรมชลประทาน หรือว่าพนักงานองค์การรัฐพาณิชย์ หรือว่าพนักงานที่ทำ
งานในสลากรีนแบง ในธนาคารออมสิน เหล่านี้ ซึ่งก็ฉันก็ได้เรียนถามท่านผู้ใหญ่แล้วว่าไม่ได้รวมถึง
เพราะฉะนั้นจึงไม่ทราบว่าท่านได้รวมด้วยหรือไม่ นอกจากนั้นท่านประธาน ฯ คำว่า "ลูกจ้าง"
ที่ฉันก็ยังสงสัยว่า เช่นอย่างบรรดาข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำเป็นข้าราชการต้องถูก

โอนไปอยู่เขื่อนองค์การรัฐพาณิชย์ พวกข้าราชการทำงานที่ในองค์การรถไฟเหล่านี้เป็นกัน และ
 บรรดาพวกที่เป็นอินยี่เนีย พวกที่เป็นนายช่างเทคนิคเหล่านี้ หมายความว่ารวมอยู่ในคำว่า
 "ลูกจ้าง" หรือเปล่า หรือจะหมายความเฉพาะพวกที่เป็นกรรมการตามร่างพระราชบัญญัติแรงงาน
 ของในต่างประเทศนั้น ก็ฉันใดก็ศึกษาแล้ว เขาหมายความว่ารวมถึงบรรดาผู้ที่ใดทำงานหาเลี้ยงชีพ
 คือว่าไม่มีเงินเดือนยังชีพ พวกนั้นนับว่าเป็นประเภทลูกจ้างทั้งนั้น ไม่ใช่หมายความว่าต้อง
 เป็นกรรมการแบกหาม เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นเสมียนพนักงานหรือจะเป็นช่าง นายช่างอินยี่เนีย
 หรือจะเป็นพวกเทคนิคก็ต้องนับว่าเข้าข่ายในบรรดาลูกจ้างทั้งนั้น แต่รัฐบาลก็ไม่ได้ระบุเอาไว้ให้
 ละเอียดยก ท่านประธาน ฯ ที่เคารพ ก็ฉันเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ถือว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติ
 ที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องของระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพราะฉะนั้นหน้าที่ทาง
 รัฐบาลจะกำหนดไปให้แจ้งชัดว่าใครบ้างที่จะอยู่ในข่ายแห่งความคุ้มครองซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับ
 นี้ นอกจากนั้นท่านประธาน ฯ ที่เคารพ รัฐบาลยังมีข้อบกพร่องเป็นอันมาก ซึ่งเป็นสาระสำคัญของ
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในการที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการหรือลูกจ้าง คือไม่มีข้อที่ระบุ
 เอาไว้ว่า ลูกจ้างไม่มีข้อที่เห็นจำเป็นตนเอง คือว่าไม่ได้ระบุเอาไว้ว่าลูกจ้างเมื่อใดทำงานให้
 เป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว ถ้าหากว่ามีภาระเจ็บป่วยหรือว่าคงทุพพลภาพหรือชราทำงานไม่ได้
 แล้วก็มีสิทธิที่จะได้รับบำนาญจากทางฝ่ายนายจ้างไว้ อย่างใดบ้าง ในนี้ไม่ปรากฏว่ามีเลย ใน
 ต่างประเทศทางกฎหมายเขาได้บังคับเอาไว้ให้แน่ชัดที่เรียกว่าบุคคลที่ใดทำงานให้เป็นระยะเวลา
 อันสมควรก็จะได้รับบำนาญหรือบำเหน็จตามแต่กรณี แต่ในที่นี้ไม่มีเลยที่ทางรัฐบาลได้ร่างเอาไว้

อีกข้อหนึ่งก็คือเกี่ยวกับมาตรา ๓๕ ท่านประธานฯ มาตรา ๓๕ ว่าไว้นายจ้างไม่ต้องรับผิดชอบ
เงินค่าทดแทนในกรณีที่อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างเมาสุราของมีนเมาหรือยาเสพติดให้
โทษหรือว่า ข้อ ๒. อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างจงใจฝ่าฝืนคำสั่งของนายจ้างที่ชอบด้วย
กฎหมายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ท่านประธานฯ คิดฉันเลยมีความเห็นว่าการที่รัฐบาล
ร่างข้อนี้เอาไว้จะเป็นเหตุให้ทางฝ่ายนายจ้างโต้เถียงได้ว่าทางฝ่ายลูกจ้างนั้นได้เกิดอันตราย
ขึ้นเพราะความผิดของฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งในกรณีนี้ฉันเห็นว่า ไม่ว่าโดยกรณีใด ๆ ก็ควรจะให้ทาง
ฝ่ายลูกจ้างได้รับความคุ้มครองใดๆก็ตาม แต่จะเป็นเหตุเพราะความประมาทเลินเล่อของ
ฝ่ายลูกจ้าง ท่านประธานฯ ทุกคนต้องรักชีวิต ทุกคนต้องกลัวเจ็บ เพราะฉะนั้นทางรัฐบาลก็
ว่าควรจะให้ทางฝ่ายนายจ้างนี้ให้มีประกันกับทางบริษัทเกี่ยวกับความปลอดภัยของทางลูกจ้าง
เพราะฉะนั้นจึงน่าที่จะทำได้ ไม่น่าที่จะปล่อยให้มันเป็นช่องทางที่ทางฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง
จะมานั่งโต้เถียงกัน เพราะฉะนั้นจึงขอฝากเอาไว้ให้กับทางฝ่ายรัฐบาลได้พิจารณาในเรื่อง
เช่นนี้ ทางต่างประเทศนั้นทางนายจ้างเขามีประกันลูกจ้างเอาไว้ทั้งนั้น สำหรับการเกิดอึก
ฉิบเคนหรือว่าการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีมาตรา ๕๖ ก็อย่างที่ผมก็ฉันได้
เรียนเอาไว้แล้วมีเอาไว้ว่าเป็นข้าราชการประจำ พนักงานเทศบาล คือว่าไม่มีสิทธิในการที่
จะก่อตั้งสหภาพแรงงานได้ซึ่งที่ฉันได้เรียนไว้เมื่อกี้แล้วว่ารัฐบาลคือนายจ้างใหญ่ นายทุน
ใหญ่ของประเทศไทย เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ารัฐบาลจะจงใจมิให้ทางผู้ที่เป็นลูกจ้างหรือเป็น
ข้าราชการวิสามัญหรือเป็นลูกจ้างทางฝ่ายองค์การของรัฐพาณิชย์ของรัฐบาลไม่มีสิทธิจะได้รับความ
คุ้มครองตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว คิดฉันก็เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะไม่
มีผลที่สมบูรณ์สมดังเจตนารมณ์ของรัฐบาล จึงใคร่จะขอเสนอให้ทางรัฐบาลแก้ไข และทางรัฐบาล
จะมีความเห็นอย่างไร คิดฉันใคร่จะขอทราบด้วย

นายชัยวัฒน์ อินทรพันธุ์ (ลาพน) : ตามคำอภิปรายของท่านสมาชิกที่นั่งลงเมื่อกี้
นั้น ท่านก็ไม่ได้อ่านในหลักการ แต่ที่ท่านข้องใจในรายละเอียดต่าง ๆ เป็นอันว่าอยาก

จะทราบจากรัฐบาลว่าคำว่า "ลูกจ้าง" ในกฎหมายนั้นจะคุ้มครองถึงลูกจ้างของรัฐบาล ลูกจ้างของเทศบาลหรือไม่นั้น กระผมอยากจะกราบเรียนให้ท่านสมาชิกได้หายข้องใจว่าขอท่านได้โปรดดูในมาตรา ๓ นั้นเอง ใครคือลูกจ้าง มาตรา ๓ เขาบัญญัติไว้ชัดเจน บุคคลซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างใคร ๆ ก็ตาม ถ้าหากว่าเป็นเช่นนั้นก็เรียกว่าลูกจ้างซึ่งได้รับคุ้มครองตามพระราชบัญญัติแรงงานฉบับนี้ ส่วนนายจ้างคือใครนั้น ความหมายเขาได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓ เพราะฉะนั้นเชื่อว่าท่านผู้ความเมื่อได้เห็นท่านคงจะหายข้องใจ และนอกจากนั้นท่านได้คำนึงถึงเรื่องเหตุผลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๓๕ ซึ่งกฎหมายนี้บัญญัติไว้ว่า บัญญัติเกี่ยวกับกรณีในการจ่ายค่าทดแทนให้แก่ลูกจ้างที่ต้องได้ประสบอันตรายในมาตรา ๓๕ นี้ ถ้าหากว่าท่านจะได้พิจารณาโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นมาตราที่ยกเว้น นายจ้างที่จะไม่ถึงต้องจ่ายค่าทดแทนให้แก่ลูกจ้างในกรณีประการใดบ้าง ซึ่งกฎหมายนี้ได้แยกไว้เป็น ๔ ประการ ในมาตรา ๓๕ นั้น กระผมอยากจะใคร่เรียนให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ทราบไว้ด้วยว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะให้นายจ้างและลูกจ้างนั้นหันหน้าเข้าหากัน ไม่ใช่จะสร้างกฎหมายขึ้นมาเพื่อให้ลูกจ้างเป็นศัตรูกับนายจ้าง และเพื่อให้นายจ้างเป็นศัตรูกับลูกจ้าง เพราะฉะนั้นในรายละเอียดใด ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้นจึงบัญญัติไว้เพื่อให้ ออมชอม เข้าหากันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ถ้าหากว่าท่านต้องการให้กฎหมายนี้ให้แก่นายจ้างจนเกินไป ผลร้ายนั้นก็เกิดแก่ลูกจ้าง แต่ถ้าหากว่าให้แก่นายจ้างจนเกินไป ผลร้ายก็จะเกิดแก่นายจ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วผลกระทบกระเทือนไปถึงฐานะเศรษฐกิจของประเทศชาติ ซึ่งสถานก็เป็นห่วงอยู่ในรายละเอียดต่าง ๆ ถ้าหากว่าท่านจะพิจารณาให้ถี่ถ้วน รัฐบาลนี้ได้พยายามอย่างยิ่งที่จะให้คุณประโยชน์แก่ลูกจ้างในอันที่จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้หลายประการ ^{ด้วย} ทนาย นายกรัฐมนตรีได้กรุณาชี้แจงเมื่อได้เสนอหลักการต่อสภาแล้ว เป็นที่น่าพอใจที่จะได้รับประโยชน์อะไรจากกฎหมายที่รัฐบาลกรุณาเสนอมานี้บ้าง มีหลายประการ เป็นที่น่าพอใจในชั่วโมงทำงานและให้มีเวลาหยุดงาน ให้มีสิทธิได้รับค่าจ้างล่วงหน้า

และให้มีการหยุดเพื่อสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง เช่นในกรณีปกติ ก็หยุดโดยปกติ ในกรณีเจ็บป่วย ก็ให้หยุด ในกรณีหญิงมีครรภ์ก็ให้หยุด เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนั้นในคำนำสวัสดิการของกรมกร ของลูกจ้างแรงงาน กฎหมายนี้ก็ได้บัญญัติให้นายจ้าง บังคับให้นายจ้างต้องจัดสวัสดิการให้แก่ ลูกจ้าง ซึ่งถ้าหากว่าท่านจะดูโดยละเอียดแล้วท่านก็จะพบในระหว่างมาตราตั้งแต่มาตราเกี่ยวกับ แก่สวัสดิการของกรมกรอย่างนี้เป็นต้น ตั้งแต่มาตรา ๔๓ ถึงมาตรา ๕๕ เพราะฉะนั้น นอกจากนั้นกฎหมายนี้ยังให้สิทธิแก่กรมกรลูกจ้างแรงงาน ที่จะมีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ รวม ความแล้วว่ากฎหมายนี้นั้นให้สิทธิคุ้มครองแก่กรมกรและคุ้มครองนายจ้าง ให้เกิดความปรอง ดองซึ่งกันและกัน รัฐบาลนี้และโดยเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ไม่ต้องการที่จะสร้างบุคคลทั้ง สองประเภทนี้ให้เป็นศัตรูกัน อันจะเป็นผลกระทบกระเทือนถึงเศรษฐกิจของประเทศชาติ ในข้อ ที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านบางท่านได้ขบใจบอกว่ากรมกรบางคนกฎหมายนี้ไม่ได้คุ้มครองถึงกรมกร ลูกจ้างของกรมทางหลวงแผ่นดิน ลูกจ้างของเทศบาล ซึ่งต้องทำงานตลอดวันโดยไม่มีวันหยุดนั้น ผมอยากจะเรียนชี้แจงว่าไม่เป็นความจริง ความจริงก่อนที่รัฐบาลจะเสนอกฎหมายนี้เข้ามา รัฐบาลนี้ได้วางระเบียบไว้แล้ว สั่งการไปยังกรมทาง สั่งการไปยังส่วนราชการต่าง ๆ ว่า ถ้าหากว่ามีการใช้แรงงานลูกจ้างกรมกรในวันหยุดงานแล้ว ถ้าหากสั่งเขามาทำงานจะต้อง ให้ค่าแรงงานสองเท่า มีสิทธิเท่าข้าราชการ ถ้าหากว่าไม่ทำงานโดยวันหยุดปกติ แม้ไม่ได้ ทำงาน รัฐบาลนี้ก็วางระเบียบให้พึงต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างนั้นเป็นประจำอยู่ เพราะฉะนั้น หวังว่าสภานี้ก็คงจะหายข้องใจในพระราชบัญญัติฉบับนี้

นายสวัสดิ์ พึ่งคน (ขอนแก่น) : ร่างกฎหมายฉบับนี้แต่เดิมผมมีความข้องใจอยู่ หลายข้อหลายประการ แต่เมื่อได้ฟังข้อซักถามของบรรดาสมาชิกผู้มีเกียรติฝ่ายค้านและข้อ ชี้แจงของรัฐบาลและผู้นับสนุนรัฐบาลแล้วก็คลายความสงสัยไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมี อยู่หลายข้อหลายประการที่ผมสงสัย และคือได้มีการอภิปรายไปแล้วผมจะไม่ขออภิปรายซ้ำอีก ข้อที่กระผมจะอภิปรายต่อไปนี้เป็นเหตุผลนอกเหนือไปจากที่อภิปรายกันไปแล้ว คือหลักสำคัญ

สภานิติบัญญัติ ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธน

๑๒/๕

ของกฎหมายนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะหนึ่ง บรรดากรรมกรทั้งหลายหรือลูกจ้างจะได้รับผลประโยชน์
 จากกฎหมายฉบับนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะหนึ่ง คือว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน วันหยุดงาน วันพักผ่อน
 ตลอดทั้งค่าจ้างและค่าทดแทนอะไรเหล่านี้ขึ้นอยู่กับนี้หมด แต่ถ้าหากว่าเราได้ตรวจกันให้ถี่ถ้วน
 แล้วที่กรรมกรหรือลูกจ้างจะอยู่ในข่ายได้รับผลเกิดจากกฎหมายฉบับนี้ขึ้นอยู่กับมาตรา ๕
 มาตรา ๕ นี้ว่าพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทใดชนิดใดซึ่งอยู่ในบังคับลักษณะ
 หนึ่งแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้เราจะ
 อภิปรายไปสักเท่าไรก็ตาม คราบไตที่กฤษฎีกายังไม่ออกแล้ว หาเป็นที่มั่นใจแก่ลูกจ้างและ
 กรรมกรได้ไม่ว่าเขาจะได้รับผลจากกฎหมายฉบับนี้หรือไม่

บรรดากรรมกรหรือลูกจ้างที่นั่งฟังอยู่ ณ ที่นี้แน่ใจยังไม่ได้ว่าอยู่ในข่ายจะได้รับผลจากกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ อาจตกหล่นก็ได้ ท่านประธาน ฯ เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ไม่เป็นไม้ตายไปอยู่ที่มาตรา ๕ คือออกกฎหมายเสียก่อนว่า พหุวิชาชีพกรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจ ประเภทใด ขนาดใด กฎหมายนี้จะให้กรรมกรหรือลูกจ้างได้รับผลเพราะบ่งไว้ชัดว่าอยู่ในบังคับลักษณะ ๑ นี้ ทั้งหมดนี้จะต้องออกในกฎหมาย เพราะฉะนั้นในการที่รัฐบาลเสนอกฎหมายนี้เข้ามา จริง ทางรัฐบาลมีเจตจำนงเพื่อจะให้การคุ้มครองหรือการประกันอันแน่นอนแก่กรรมกรหรือลูกจ้าง เพื่อให้ลูกมีบริวารหรือคนที่เข้มแข็งจากนายจ้าง หรืออีกอย่างหนึ่งก็เพื่อจะรักษาประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายลูกจ้างและนายจ้าง ถ้าหากว่าการเสนอของทางฝ่ายรัฐบาลเป็นเจตนาที่บริสุทธิ์แล้ว กระผมก็ขอขอบคุณแทนบรรดากรรมกรทั้งหลาย แต่ว่าก็อย่าลืมว่า ไหน ๆ ท่านจะให้ประโยชน์แก่เขาแล้ว ท่านอย่าสงวนไว้ให้มากนัก ควรที่จะให้สถานใด ๆ ว่างกรรมกรหรือลูกจ้างประเภทใด ในโรงงานชนิดไหน ซึ่งมีขนาดใหญ่เล็กเพียงใด คนงานเท่าใด จะอยู่ในข่ายของการบังคับของกฎหมายฉบับนี้ เป็นสาระสำคัญซึ่งสถานใดควรจะได้รับสิทธิกฎหมายฉบับนี้มีมูลฐานมาจากความเดือดร้อนของฝ่ายกรรมกร เป็นส่วนมาก แล้วเราออกไปให้ดูว่าผลจะคุ้มครองกรรมกรได้หรือไม่ ถ้ากรรมกรนอกเหนือออกไป สมมติว่าท่านออกกฎหมายแล้ว ระบุลงไปต้องเป็นโรงงานอุตสาหกรรมชนิดนั้น หรือพหุวิชาชีพกรรมชนิดนั้นมีขนาดเท่านั้น มีคนงานเท่านั้น จึงจะอยู่ในข่ายบังคับนี้ แล้วกรรมกรนอกนั้นก็หมดหวังที่จะได้รับผลประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่พอใจเป็นอย่างมากในการที่รัฐบาลได้ขี้ก โด่สงวนสิทธิหรืออำนาจต่าง ๆ ไว้ในส่วนที่เป็นสำคัญเพื่อให้ไปออกเป็นกฎหมาย ไม่ให้สถานีรับรู้ นี่ประการสำคัญท่านประธาน ฯ แล้วในข้อต่อไปซึ่งเป็นข้อปลีกย่อย แต่ว่าเราได้พูดกันมาแล้ว ผมก็จะขอพูดเสียบ้างเกี่ยวกับการที่นายจ้างผิดนัด ตามบทบัญญัติในร่างนี้มีมากกว่าถ้านายจ้างผิดนัดก็ให้เสียค่าชดเชยร้อยละ ๑๕ ของนี้ กระผมใคร่จะขอฝากคณะกรรมการไต่สวนว่า ค่าชดเชยร้อยละ ๑๕ นั้นรู้สึกลูกจ้างจะไม่เดือดร้อน เพราะเดี๋ยวนี้ค่าของเงินหรือค่าชดเชยร้อยละ ๑๕ ตอนนี้มีเขาถือว่า เป็นค่าชดเชยที่ต่ำที่สุดแล้ว ไม่มีนายทุนคนไหนจะให้ออกได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้นอาจจะเห็นช่องทางให้นายจ้างผิดนัดเรื่อย ๆ เพราะว่า

๔๕

เป็นธรรมทั้งสองข้าง ไม่ใช่เราจะเอาแต่ข้างใดข้างหนึ่ง ฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่เป็นกฎหมาย
 ที่ชอบ เพราะฉะนั้นอยากจะขอวิงวอนต่อสถาบันให้หยุดยั้งความเป็นธรรม แลวนอกจากนี้ในรายละเอียด
 ก็ยังเห็นว่าไม่เป็นธรรมในระหว่างนายจ้างก็ดี ลูกจ้างก็ดี ควรไปพูดกันได้ ผมเห็นว่าประเด็นสำคัญ
 อยู่ในมาตรา ๓๒ เท่านั้น ในมาตรา ๓๒ ที่พูดว่าจะมีบทลงโทษให้มีแข่งขันด้วย ในบทแข่งขันก็มี
 อยู่แล้ว ไม่ต้องไปกลัว มีบทแข่งขันให้แล้ว คือมีทั้งปรับในทางแพ่ง ในชั้นเดิมร่างเดิมเราให้เพียง
 ๑๒ แต่ในที่สุดนายจ้างก็ใจนักเลงพอก็ให้ถึง ๑๕ ตามกฎหมายแห่งและพาณิชย์
 แลวนอกจากนั้นเมื่อไปพูดกันอีกที่โรงเรียนศรีอยุธยา ทางโน้นก็ยังร้องขอและยังยืนยัน ทางรัฐบาล
 ที่เป็นคนกลางก็เห็นใจ ก็จึงบอก โอ้ ถ้าอย่างนั้นจึงมาเพิ่มให้ในวรรค ๒ ให้ไปว่าถ้าปิดตัว
 หรือเจตนาจะทุจริตก็ให้เข้าไปในกฎหมายลักษณะอาญาซึ่งปรากฏชัดอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา
 มาตรา ๓๔๐ ครีแล้วว่าคุณคิดหลายคนที่กระทำความผิด ปิดตัวเจตนาจะหลีกเลี่ยง เป็นลักษณะ
 ที่ถือโทษลูกจ้างละก็มันก็จะโทษแรงกว่าที่คุณเคียด ๆ เสนอมาเสียด้วยซ้ำ มีทั้งปรับตั้ง ๒,๐๐๐
 บาท แล้วก็จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ก็อย่างนั้นผมถือว่าเป็นข้อประกันอยู่อย่างดีแล้ว เพราะฉะนั้น
 ไม่ต้องกลัว ลูกจ้างกลัวนายจ้างไม่จ่ายค่าแรงงาน นั้นเป็นความจริง เรามาแก้เรื่องเป็นความจริง
 กัน เราอย่าไปพูดเรื่องเหตุผลล็กย่อยให้มันกว้างไป รัฐบาลนี้ทราบเป็นอย่างดี ฟังเสียงทั้งสองฝ่าย
 เขาพอใจกันแล้วในเรื่องที่ว่าอะไรควร เป็นอะไร แต่ถ้าว่ามันจะเดือดร้อนมาก เราค่อยไปแก้กัน
 ทีหลัง เพราะถือว่ากฎหมายนี้เป็นกฎหมายใหญ่และเป็นแม่บทที่สำคัญ ก็เมื่อเป็นเช่นนั้น เราไปพูดกัน
 ออกจะเกินไปหรือมิฉะนั้นอ่านในรายละเอียดในประเด็นที่ว่าอ้างในกฎกระทรวงและกฎีกาก็
 เหมือนกัน นั้นเป็นความจริง เป็นอยู่มาก แล้วได้บอกแล้วรัฐบาลนี้ฟังทำตัวเป็นคนกลางให้ จะออก
 กฎกระทรวงก็ดีหรือกฎีกาก็ดี ฟังกระทำอยู่ในขอบเขตอันชอบธรรม และให้ความเป็นธรรมแก่
 ทุกฝ่ายและไม่เกินเงื่อนไขข้อบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามที่ให้ไว้ เช่นอ้างใน
 มาตรา ๕ บอกว่าให้เป็นไปตามลักษณะ ๑ เจ้าหน้าที่ที่พร้อมมูลอยู่แล้ว ท่านไม่ต้องห่วงใยอะไร
 ที่ท่านสงสัยเวลาท่านแปรญัตติท่านก็มาถามกรรมการก็ได้ เพราะในเรื่องกฎกระทรวงก็ดี

คำขุแทนราษฎร ๑๕/๒๔๕๕ (สามัญ)

โอมเจลา - ฉันทนา ๑๓/๕

กษัตริย์ก็ มีอยู่พร้อมแล้วละท่าน เพราะฉะนั้นประเด็นต่าง ๆ ที่พูดกันมาวันนี้จึงใคร่จะขอ
 ใจวอนว่าขอให้เถิดขอให้ความเป็นธรรม แล้วเราก็พูดกันว่าแต่ข้างเดียว อย่าให้ไกลไปเกินกว่า
 เหตุนี้ ก็ เมื่อเป็นเช่นนั้นหวังใจว่าท่านทั้งหลายคงจะเห็นของและคงรับหลักการแห่งร่างพระราช-
 บัญญัติฉบับนี้ และส่วนรายละเอียดต่าง ๆ นั้นไปแปรผู้คดีไต่ต่งที่มีหลายท่านได้กล่าวมาแล้ว

๕๗

นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ที่กระผมจะอภิปรายต่อไปนี้ กระผมจะไม่
 อภิปรายในข้อปลีกย่อยในมาตราต่าง ๆ ที่กระผมจะอภิปรายนั้นก็คือ มีข้อข้องใจอยู่ ว่าตาม
 นั้นคืออยู่ และเป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ^{๑๖๖} เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองกรรมกร
 แต่กระผมสงสัยเหลือเกินว่ารัฐบาลจะปฏิบัติไปได้ เพราะวาทฤษฎีนี้ได้ออกมาในสมัย
 เมื่อกำลังจะสิ้นอายุของ รัฐบาลชุดนี้ ความจริงถ้าหากว่าท่านมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นผลแก่
 กรรมกรจริง ๆ รัฐบาลนี้ก็ควรเป็นรัฐบาลเฉพาะชุดนี้มาเป็นเวลาถึง ๕ ปีแล้ว แล้วก็ต่อเนื่อง
 กับรัฐประหารมาก็เป็นเวลาถึง ๕ ปี พระราชบัญญัตินี้กรรมกรก็ได้รับความอดอยากทุกข์ยากมา
 เป็นเวลาร่วม ๑๑ ปี แต่ว่ารัฐบาลนี้ก็ยังไม่ทำรีที่จะออกกฎหมายนี้มาเลย เพิ่งจะมาพิจารณา
 เมื่อภายหลังเมื่อจวนจะสิ้นอายุรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งจะมีการเลือกตั้งครั้งใหญ่รัฐบาลก็ซึ่งที่จะออกกฎหมาย
 มาเพื่อจะหาเสียงในการเลือกตั้ง เอาเสียงกรรมกรไว้ เพราะว่าไม่เคยมีสมาชิกสภาผู้
 ราษฎรได้เสนอพระราชบัญญัติเกี่ยวกับกรรมกรนี้มาหลายฉบับแล้ว ก็เป็นอันว่าตกไป ๆ เทากับว่ารัฐบาล
 นั้นไม่เคยคำนึงถึงความทุกข์ยากของกรรมกรและลูกจ้างแรงงานประการใดเลย อย่างน้อยที่สุด
 ถ้าหากว่าท่านได้มองเห็นความอดอยากทุกข์ยากของกรรมกรและลูกจ้างแรงงานมาแล้ว ท่านก็
 ควรจะบอกว่าเป็นหลักการดี แต่ว่าควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง รัฐบาลนี้ขอรับไปพิจารณา
 อย่างนี้ก็จะเห็นว่าสนใจแก่กรรมกรอยู่บ้าง แต่ที่ตกไป ๆ ก็บอกว่าไม่มีความจำเป็นอะไรเลย
 ที่จะช่วยกรรมกร ครั้นเมื่อจวนจะ^{๑๖๖}เวลาเลือกตั้งแล้ว ท่านก็เสนอกฎหมายนี้ออกมาทั้ง ๆ ที่
 หลักการนั้นก็เหมือนที่สมาชิกสภาผู้ราษฎรได้เสนอมานั่นเอง แล้วท่านเชื่อมั่นว่าที่ออกกฎหมายไปนี้
 ท่านจะช่วยได้ตามกฎหมายนี้ กระผมสงสัยว่ารัฐบาลนั้นจะทำได้ เป็นแต่เพียงว่าเสนอมา ๆ
 แล้วรัฐบาลเสนอกฎหมายมาหลายอย่างแล้วก็ทำไม่ได้ บางอย่างนั้นมันอาจจะ เป็นภัยแก่กรรมกร
 แก่ลูกจ้างแรงงานเสียด้วยซ้ำ เช่นเป็นต้นว่าไปกำหนดให้ทำงานเวลาเท่านั้นเท่านั้น กำหนด
 ค่าจ้างอย่างนั้นอย่างนี้ กำหนดสิทธิอย่างนั้นอย่างนี้ของนายจ้างอย่างนี้ ที่เป็นการกำหนดไว้
 ข้างเจาก็ชอบเหมือนกัน แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อกำหนดไว้ เช่นนี้พวกนายจ้างโรงงานต่าง ๆ

สภาผู้แทนราษฎร ๑๘/๕๕ ส.

เลิก ค. ๑๔/๒

เช่นโรงเดี่ยวโรงสี่อะไรเช่นนี้เป็นต้น เมื่อเขาถูกตัดผลประโยชน์ ถูกให้สิทธิถูกจ้างไปมาก
เช่นนี้แล้ว เขาก็พยายามจะตัดลูกจ้างนั้นออกไป อย่างนี้ก็เกิดความเดือดร้อนขึ้น บางทีก็เลิก
ล้มโรงงานไปเสีย ท่านทราบไหมว่าเวลานี้อุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ของประเทศเวลานั้น เช่น
โรงเดี่ยวโรงสี่ก็ล้มไปแล้วเป็นอันมากไปหลายโรงแล้ว แล้วรัฐบาลได้ช่วยอะไรบ้างแก่
กรรมกรที่ล้มไปนั้น เช่นกรรมกรโรงเดี่ยวบอมเบย์เบอร์มาล้มไป รัฐบาลได้ช่วยอย่างไร ได้
ทำอะไรบ้าง ได้มีโครงการอะไรช่วยเหลือกรรมกรนั้น แล้วเมื่อท่านออกกฎหมายนี้ไปแล้ว
นายทุนเหล่านั้นเกิดมาล้มเลิกกิจการไปเสีย.....

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ (พิจิตร) : กระผมได้ฟังคำอภิปรายของท่านผู้มีเกียรติ
ที่กำลังพูดอยู่นี้ไม่ได้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้เลย ไปเอาเรื่องเอาราวที่ไหนมาพูดก็ไม่รู้
จึงอยากจะขอประทานเสนอท่านประธานได้โปรดเรียบเรียงเตือนท่านผู้ในด้วย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ก็อย่าง ๆ คอยฟังเขา ผมเองก็ได้ฟังอยู่ตลอดเหมือน
กัน ก็เป็นเหตุผลอันหนึ่งซึ่งเขาชี้แจงว่า คือว่าพระราชบัญญัตินี้มีบทรับรองอยู่มาก ก็ไปในฐานะ
ที่คัดค้าน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเขาพูดได้ แล้วก็รู้สึกว่ามีถ้อยคำอะไรที่จะไปกระทบกระทั่ง
เสียคดีอะไร เพราะฉะนั้นควรพยายามฟังเขาดูบ้าง เชิญได้

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ท่านประธานพูดชอบมากครับ กระผมคิดว่า
ที่กระผมพูดไปนั้นอยู่ในประเด็นที่เกี่ยว คือกฎหมายนี้มันออกไปแล้วมันจะทำให้กรรมกรเดือด
ร้อน มันจะเป็นภัย แล้วผมคิดว่ากฎหมายนั้นที่จะออกกฎหมายอะไรไปโดยไม่คำนึงถึงเหตุการณ์
โดยมิได้มีการเตรียมการอะไรไว้ล่วงหน้าเช่นนี้ แทนที่จะเป็นประโยชน์ กลับจะเป็นโทษแก่ผู้
ซึ่งอยู่ในข่ายกฎหมาย

๔๗

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายนี้คือกรรมกรนั้นท่านได้เตรียมโครงการอะไรไว้บ้าง ถ้าหากว่า
 นายทุนเขาล้มเลิกกิจการ ของเขาหรือเขาตัดลูกจ้างของเขาออกไป อย่างนี้ท่านได้มีโครงการอะไร
 ไว้บ้างนี้เป็นประเด็นใหญ่ซึ่งกรรมกรไม่กลัวอะไร เพียงแต่ว่า สันสกฏหมายนี้มาแล้วแต่จิตใจ
 ตบ่าเพิ่งดีใจ มันจะเป็นภัยหรืออาจจะเป็นบาปพิฆ หรืออาจจะเป็นหลุมพรางที่ล่อกรรมกรนั้นให้ไป
 ตกหลุม เช่นเดียวกับชาวประมงชุกหลุมล่อปลาฉนั้น ท่านคำนึงไหมว่ารัฐบาลนี้ได้เคยทำอะไรมา
 แล้ว พวกเราตกหลุมมาแล้วหลายอย่าง ยกตัวอย่างท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้เสนอกฎหมายฉบับนี้
 หลังจากที่ท่านไปทัศนารอบโลกมาแล้วโดยใช้งบประมาณแผ่นดินรวม ๑๐ ล้านนั้น กลับมาสิ่งที่ท่าน
 ให้นำมาให้แก่ประชาชนอันแรก อันแรกพอลงจากสนามบินก็คือให้พระราชกรักรเราจะได้เป็นประ
 ชาติไปโดยกันบ้าง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นี่ ๆ คุณทิม ๆ มันไปไกลเสียแล้วละคุณ ขอโทษ ขอให้อยู่
 อยู่ในเรื่องเถอะคุณ มันออกไปนอกเรื่องแล้ว

นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ครับ นี่เหตุผล กำลังจะเข้าเรื่องครับ คืออย่างนี้
 ครับ ผมเกรงว่ากฎหมายนี้มันจะเป็นหลุมพรางล่อกรรมกรให้ตกหลุม มันเป็นอย่างนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : อ่างว่ามันไม่เข้าตรงกับเรื่องนี้ ขอให้อยู่ในเรื่องเถอะคุณ

นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : คือว่ากระผมได้เห็นว่าหลายสิ่งหลายอย่างที่จะเป็น
 ประโยชน์แก่กรรมกร อาจจะเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลหรือแก่นายทุน ผมจะพูดในเรื่องมันก็ต้องมี
 ประเด็นบ้าง แม้แต่คุณจะไปขอขาสีกันหา ขายกเอาแม่น้ำทั้งห้า เขามาหลอมน้ำ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมเตือนเท่านั้น ขอให้อยู่ในเรื่อง ระวังอย่าให้ประธานา
 ไปโต้กับสมาชิกผู้ใด เพราะฉะนั้นขอเตือนว่าขอระวังให้อยู่ในเรื่อง

นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ผมก็ยังไม่ถึงห้าแม่น้ำ เพิ่งจะไปแม่น้ำเดียว ยังไม่
 ถึงท่านก็มาห้ามเสียแล้ว มันเป็นอย่างนี้ คืออย่างนี้ผมเกรงว่ามันจะเป็นอย่างที่ท่านนายกรัฐมนตรี
 ได้เอาอะไร ๆ มาให้แก่เรา อย่างเป็นต้นว่าพอลกลับมาถึงท่านร้องบอกให้เปิดไฮด์ปาร์ก แล้ว
 ก็เปิดไฮด์ปาร์กเรื่อยไปอะไร สนับสนุน บางทีไปแจกเอาอะไร ๆ มา เอามาปฏิบัติตามอย่างนี้

พอประชาชนจะเป็นประชาธิปไตยกับบ้าง อ้าวจับกบฏ กบฏอกข้าว กบฏอะไรอีก...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นี่ในกรรมกรเดอะคุณ เพราะฉะนั้นถ้าคุณขึ้นพูดเรื่องอื่น
นอกไป ผมจะไม่ให้คุณพูด

นายทิม กุริพันธ์ (อุบลราชธานี) : คืออย่างนี้คืออยู่ในประเด็น ผมเกรงว่าพระราช
บัญญัตินี้ กรรมกรจะเป็นอย่างนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอให้ฟังคำตักเตือนของประเทศ อย่าไปออกนอกเรื่อง
ไฮด์ปาร์กอะไร ไปนอกเรื่องทั้งนั้น

นายทิม กุริพันธ์ (อุบลราชธานี) : คือมันเป็นประเด็น มันตัวอย่าง มันก็ยกกันมาบ้าง
คือหูกพระราชบัญญัติ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละคุณ เพราะฉะนั้นขอให้พูดอยู่ในเรื่อง ผมขอเตือน
คุณอีกครั้งหนึ่ง

นายทิม กุริพันธ์ (อุบลราชธานี) : ครับ คือเกรงว่าจะเป็นอย่างไฮด์ปาร์ก หรือไม่
อย่างนั้นอย่างกฎหมาย อ้าวผมตัวอย่างกฎหมาย อย่างกฎหมายพรรคการเมืองที่ท่านออกมา
ก็หวังให้ประชารัฐมีสิทธิมีเสียงแสดงความคิดเห็น สนธิสัญญาของชน แนวนโยบายของชนใช่หรือไม่
ครับเมื่อเราจดทะเบียนพรรคการเมืองไปแล้ว แสดงความคิดเห็นชัดเจนในนโยบายชัดเจนอย่าง
นี้ ท่านที่ว่าข้าพเจ้าเป็นกบฏอย่างนี้เป็นต้นว่าพวกเราไม่มีนโยบายตรงข้ามก็เป็นกบฏมันอย่าง
นั้น อย่างนี้แล้วกฎหมายกรรมกรท่านทราบไหม มันอาจจะเป็นอย่างนั้นเข้าไปโดนช่วยอย่างนี้บ้าง
พอข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างในมาตรา ๑ มาตราไหนข้าพเจ้าก็ไม่ต้องอ้างละ เพราะว่ามีอยู่อย่างนี้
ในการแต่งตั้งกรรมการสหพันธ์ อย่างนี้มีอยู่ว่า เมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้งอะไรกันตั้งกรรมการใหม่
ฝ่ายลูกจ้าง ๒ คน ฝ่ายนายทุน ๒ คน อย่างนี้ไปแล้วครั้งหนึ่ง แล้วรัฐบาลอีก ๓ คน มันเป็น
อย่างนี้ กฎหมายนี้ออกมาเพื่อนายทุนและรัฐบาลเท่านั้น นายทุนกับรัฐบาลรวมกันแล้ว
ลูกจ้างก็แป๊ะเอื้ไปตามเคย มันเป็นอย่างนี้ รัฐบาลนี้อาจจะหมุนไปอย่างใดก็ได้ มันเป็นอย่างนี้
ผมถึงว่ากฎหมายนี้แทนที่จะเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้างนั้นอาจจะเป็นภัยอันร้ายแรงแก่ลูกจ้างไปได้

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๑๕ ส.

เขียน

๑๕/๓

จะยังความเคียดแค้นกันแสนสาหัสมาสู่กรรมการหรือพวกที่ไต่แรงงานก็ได้ เพราะฉะนั้นกระผม
 เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ยังมีหลักการที่บกพร่อง หรือถ้าว่ากันก็ไม่ควรจะมาเสนอในสมัยเมื่อท่าน
 จะหมดอายุการเป็นรัฐบาล เอาเรื่องไว้เสนอเมื่อเข้ามาเป็นรัฐบาลชุดใหม่แล้วจะงวมมากที่เดียว
 ข้างนี้

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ (ราชบุรี) : ท่านประธาน ฯ ที่เคารพและท่าน
 สมาชิกผู้เฝ้าบริติ ข้าพเจ้าได้ฟังคำอภิปรายของฝ่ายค้านมานานก็เหมือนดูการ เล่นสลับฉากกันพอ
 หลิน ฯ ก็เป็นที่ประจักษ์อยู่แล้ว เพราะว่าวันนี้พวกกรรมกรมากใคร ๆ เขาก็รู้ว่าสมศักดิ์ ฯ นี้เป็น
 ทรายนอกจน ไม่รู้ว่าใครมากจนช่วยทั้งนั้น กรรมกรยากจนก็ช่วย นายทุนที่ยากจนจะล้มละลาย
 ช่วยเพื่อค้ำไว้ไม่ให้ล้มละลายจะได้ช่วยกรรมกรต่อไป นี่เป็นลักษณะวิถีทางของประชาธิปไตย
 ที่ต้องมีสนับสนุนและมีความ ข้าพเจ้าจะฝากกลางลงไปให้ เห็นเป็นประจักษ์พยานว่าสถาบันอันนี้ เป็น
 สถาบันสูงสุด ไม่ใช่ความผูกพันหรือสักแต่ความเป็นฝ่ายค้านกันคะบึงคะบันไม่มีเหตุผล หรือที่เรียกว่า
 กบองที่ว่าเขาก็ว่าค้านไปในลักษณะฝ่ายค้านนั่นเอง ตามที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
 ท่ออย่างปีศาจแล้วก็กรรมกรทั้งหลายซึ่งได้ตั้งอกตั้งใจมาฟังคงจะได้ยินกับหูและซาบซึ่งอยู่แล้วความ
 หมาย ฯ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวมานั้นพูดง่าย ๆ รวยรักให้เข้าประเค้นแล้วก็แยกแยะให้กรรมกร
 หมาย ก่อนนั้นเราไม่มีกฎหมายนี้ขึ้นมา เรารู้สึกอย่างไรบ้าง เวลาที่รัฐบาลได้หยิบยกปัญหาต่าง ๆ
 ท่ออมชอมกัน คือว่ารายชื่อก็คือถูก รัฐบาลก็เหมือนพ่อแม่ นี่แหละบ้านเมืองจะมีความผาสุกอยู่ด้วย
 ไม่ใช่ว่ามีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องรวมกันไป ถ้ากฎหมายฉบับนี้ออกมาวันนี้ได้อะไรบ้าง หยิบยกฐานะ
 ท่อแปดพันประการ แต่เป็นของแน่ถ้าจะเอาให้ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็ไม่ได้ แม้แต่เปลี่ยนแปลง
 ท่อการปกครองมาเป็นประชาธิปไตย ๒๔ ปี เรายังจะต้องมีสมาชิกประเภท ๒ นั้นอยู่ เวลาที่ได้สิทธิ
 ท่อต่าง ๆ ถ้าเป็นกรรมกรหญิงก่อนออกถูก ก็ได้เดือนหนึ่ง หลังออกถูกก็ได้เดือนหนึ่ง หรือว่ามีวันหยุด
 ะไร ๆ ท่ออะไรหยิบยกปัญหาและที่สมควร เข้าไว้ในกฎกระทรวงนั้น ท่านจอมพลคนนี้ก็ได้อัดลงให้
 ท่อขึ้นใจแล้ว แต่พวกฝ่ายค้านนั้นพยายามเสแสร้งแกล้งกล่าวให้ท่านบิดเบือนไปจากความจริง
 เพราะเหตุว่าการที่ออกไว้ในกฎกระทรวงนั้นก็เพื่ออะไร เพื่อต้องการดูสถานการณ์ว่าต่อไปจะเป็น
 ะไร เวลาที่พูดง่าย ๆ กรรมกรเมืองไทยยังไม่ใช่เป็นปัญหาใหญ่นัก เราเพิ่งเริ่มเท่านั้นเอง มี
 กรรมกรเท่าไร เรายังไม่ถึงแก่ออกตายเหมือนในต่างประเทศหรือก หนาวตาย แบนดินไหว น้ำท่วม

๕๕

โอ้ วิชาความรู้อารามพวกเรายัง พยายาม ๆ ว่ายังไม่ใช่งอง
 ครักหัวใจมาพูด เรามันเป็นพุทธศาสนา นี่เราก็กเห็นและนา
 อะไรเท่าไรนัก ลมลูกกลูกกลานกัน มีแต่ว่าคอยพุงเสียด
 เราเป็นคนใจ เราถึงใช้แรงงาน คือได้รับการศึกษาน้อย
 ก็มีการคิดคอกเบี้ยให้ การที่คิดคอกเบี้ย ที่ผ่านบ้านพูดว่า ทำไมคิดร้อยละ ๑๕ น้อยเกินไป ตาม
 ประมวลกฎหมายแพ่ง ยังคิดให้ร้อยละ ๗ ครั้งต่อปี เรามีมนุษยธรรมบ้าง เขาไม่คิดดอกเบี้ยแรงงาน
 กฎหมายให้เต็มทีเลย เรียบกว่าร้อยละ ๑๕ บาท ๕๒๕ อย่างนี้ ซึ่งละบาทต่อเดือนเต็มตามอัตรา
 ของกฎหมายแล้ว อย่างนี้ เราก็คงจะภูมิใจ แล้วที่นี้ก็ไม่เห็นทางอื่นใดที่จะค้านต่อไป ก็ได้แต่
 ว่าอาจจะเป็นอย่างนั้น คงจะเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่ได้ออกจะเป็นอย่างนั้น หรือท่าน เห็นว่าถ้าออก
 จะเป็นอย่างนี้ ตกลงรัฐบาลไม่ต้องทำอะไร นี่จะได้เป็นประจักษ์พยานในระบอบประชาธิปไตยใน
 การหาเสียง เราอย่าให้ใครจูงจมูกไปเล่นง่าย ๆ เวลานี้มันดัดจริตกัน มันอลเวงกัน
 ชาวเขาจะหยิบยกตัวอย่างให้ท่านเห็นง่าย ๆ แต่ว่าต้องขอประทานอภัยก่อน เพราะการเมืองนั้น
 ไม่มีผู้หญิง ไม่มีพ่อ ไม่มีลูก เราทำเพื่อชาติ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นี้คุณสมศักดิ์ ฯ ระวังเดิคน่า อย่าให้มันออกไป
 นอกเรื่อง พูดแต่ในเรื่องพระราชบัญญัติแรงงานนี่เดี๋ยง อย่าออกไปนอกเรื่องเลย

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ได้ ๆ ครับ เมื่อสนใจนะ คือยกตัว
 อย่าง ชาวเขาจะหยิบยกให้ให้เห็นจริง ๆ ที่เดียว ที่นี้เมื่อท่านประธาน ฯ ห้ามก็รักษามารยาทไว้
 ประชาชนก็น่าจะเข้าใจแล้วว่า รัฐบาลนี้ไต่พยายามขจัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนอย่างไร
 แล้วเรากรรมกรก็ได้หยิบยกปัญหาเหล่านั้น นี่คือสิทธิของเราได้เห็นมาเห็นไหลขึ้นมาอีก ทำไม มัน
 ก็ต้องเลื่อนขึ้นไปทีละชั้น ๆ ซึ่งท่านก็บอกแล้ว ถ้าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปมีอะไรผันแปรไป ก็
 จะได้เชิญท่านมาประชุมร่วมกับคณะกรรมาธิการฝ่ายกระทรวงมหาดไทย มันก็เป็นที่น่าชื่นชมยินดี

งานอะไรต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ความจริงเราไม่มีความจำเป็นอันใดเลยที่จะต้องมาตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นมา ท่านผู้เป็นประธาน ฯ เพราะว่าสิทธิเหล่านี้มีในรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ถ้าหากรัฐบาลนี้มีใจกว้างพอเป็นเสรีประชาธิปไตยอันแท้จริงแล้ว เราให้สิทธิเขา อย่างกฎหมายอาญามาใช้แก่เขาเท่านั้นก็พอที่จะเป็นสิทธิแก่กรรมกรหรือลูกจ้างที่จะใช้สิทธิในการหยุดงานด้วยความสงบหรือการดำเนินการเจรจาอะไรต่าง ๆ และยิ่งกว่านั้นพอ ฯ นายกรัฐมนตรี ท่านได้รับอนุญาตว่าเราไม่มีสมาคมกรรมกร กับเสรีแรงงานอะไรขึ้นมาซึ่งควบคุมกรรมกรอยู่แล้ว ผลการดำเนินการมาของทั้งสองสมาคมประกอบด้วยทางผู้ใหญ่ทางรัฐบาลก็ดี ทางผู้ใหญ่ผู้มีเกียรติในสังคมก็ดี ได้เป็นผู้ช่วยเหลือให้มีการเจรจาระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างซึ่งเป็นผลให้การเรียบร้อยในวงงานนั้นเกิดขึ้นก็เห็นประจักษ์แจ้งแล้วว่าการกฎหมายนี้ไม่มีความจำเป็น นี่เป็นประการที่สอง และยิ่งไปกว่านั้นในปัญหาเรื่องความจำเป็นของกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่ามันไม่มีความจำเป็นในประเทศไทย เพราะว่าเราควรใช้เรียกว่าสมาคมหรือองค์การทางกรรมกรเข้าดำเนินการซึ่งจะได้ประโยชน์มากกว่าการออกมาเป็นกฎหมาย เพราะว่าถ้ากฎหมายฉบับนี้ได้มีการใช้ไปอย่างแท้จริงแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อโดยสุจริตใจว่าจะต้องมีการต่อสู้ระหว่างชนชั้นขึ้น คือแน่นอนนายจ้างก็ไม่ยอม ซึ่งเขาจะเสียประโยชน์ไป อย่างที่ข้าพเจ้ากราบเรียนแล้วว่าไม่มีมาตราใดเลยที่คุ้มครองนายจ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็เห็นใจรัฐบาลเหมือนกันในการที่พยายามออกกฎหมายฉบับนี้มา อาจจะเกิดความคับข้อง ฯ ในทางการเมืองก็ดี หรือจะเกิดจากรัฐบาลอาจจะมีสายตาคับขันไกลก็ได้ที่จะเห็นว่าในอนาคตเรื่องของกรรมกรนี้จะเป็นเรื่องใหญ่เรื่องหนึ่ง แต่โดยข้อเท็จจริงสำหรับประเทศไทย เราเพิ่งริเริ่มในการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเมืองไทยมีที่แห่งที่เป็นของคนไทยโดยแท้จริง เว้นแต่ของรัฐบาลและองค์การของรัฐบาล แล้วท่านผู้เป็นประธาน ฯ มีอุตสาหกรรมอันใดบ้างที่มีลูกจ้างอยู่ในมือถึง ๔๐ - ๕๐ คน ซึ่งเป็นของเอกชนมีไม่ถึง ๑๐ เปอร์เซนต์ในเมืองไทย และโดยเฉพาะการต่อสู้ระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างขณะนี้ ถ้าหากเราพิจารณาโดยข้อ

เท็จจริงแล้วไม่ใช่เกิดจากถูกจ้างกระทำเลย เป็นผลเพราะนายจ้างบุงให้ถูกจ้างกระทำเพื่อ
ผลประโยชน์ของนายจ้างเอง ท่านผู้เป็นประธาน ฯ อย่างเรื่องโรงงานต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว
นายจ้างต้องการประโยชน์อาทิ เช่นอย่างราคาของไม่สอดคล้องกับท้องตลาดก็เกล้งให้กรรมกรก่อความ
ปั่นป่วนขึ้นมาเพื่อเรียกร้องสิทธิจากรัฐบาล ผลทั้งหลายเหล่านี้และไม่ใช่กรรมกรที่อื่นเฉพาะ
กรรมกรประเทศไทย ๒๐ ล้านคนกระหนกระเหื่อนหมด และโดยเฉพาะกฎหมายฉบับนี้ทาง
รัฐบาลได้เสนอขึ้นมาให้สิทธิแก่กรรมกร คือถูกจ้างนี้มากมายหลายประการ อาทิการหยุดต่างก็เป็น
สิทธิซึ่งแท้จริงแล้วทั้งหมดนี้มีอยู่ด้วยศีลธรรม มันไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายเข้ามาบังคับ ท่านผู้เป็น
ประธาน ฯ ถ้าท่านบังคับด้วยกฎหมาย ข้าพเจ้าจะให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งจังหวัดพระนคร คือ
ขอประธานโทษาจารย์ประพันธ์ ฯ ท่านเป็นผู้จัดการโรงภาพยนตร์ ขณะนี้โรงภาพยนตร์ทำงานที่
ชั่วโมง ๑๒ ชั่วโมง ผู้ชายตัว คนเก็บตัว ซึ่งเป็นถูกจ้างเหมือนกัน

ท่านจำเป็นตองตั้งสองยัดขึ้นมา เมื่อตั้งสองยัดท่านมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมา เมื่อมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นทางโรงพยาบาลทำอย่างไร ก็ต้องเพิ่มค่าดู จริงอยู่ภาพยนต์เป็นของลึกลับเซอร์ (Luxury) คือของฟุ่มเฟือยไม่จำเป็น แต่นั่นแหละเราปฏิเสธไม่ได้ว่าในขณะนี้เราใช้หย่อนใจกันด้วยภาพยนต์ เมื่อประชาชนตองจ่ายค่าดูภาพยนต์สูงขึ้นก็ยอมจูงเอาเศรษฐกิจสูงขึ้นไปด้วยเป็นเงาคามตัว นี่ท่านตองไม่เพียงข้าพเจ้า

และอีกประการหนึ่ง พระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยนั้น เพราะเป็นการนอก จากที่จะไม่ช่วยชุกรรรมกรอย่างแท้จริงแล้ว คือลูกจ้าง จะเป็นการรอนสิทธิ ถ้าท่านดูในมาตรา ที่เรากำหนดไว้ในกฎที่จะไม่ให้เด็กหญิงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ทำงานในสถานเตนรับหรือ คามารเือก่าง ๆ อันนี้ก็เป็นหลักความเป็นจริง ท่านประธานฯ ขอเท็จจริงแล้วในแง่วัฒนธรรม เราไม่ปรารถนาให้ผู้หญิงซึ่งไม่รู้จักรองตัวเองเข้าไปดำเนินการในสถานที่มีสิ่งยั่วยวนต่าง ๆ อันเป็นอันตรายต่อเพศหญิง นี่ข้าพเจ้าเห็นด้วยเป็นหลักวัฒนธรรมหรือศีลธรรม แต่ท่านทราบไหม ว่าเรอได้ใช้เด็กเล็ก ๆ ซึ่งไปคุ้มกันกวาดเรือนตอนเช้าก่อนเวลางานของคามารเือก่าง ก่อน เวลางานของสถานทีเตนรับก็ตี เราควรจะทำอะไร แต่กฎหมายนี้ก็ศีลธรรมเสียสิ้นท่านไม่ได้ บัญญัติเลยว่าเข้าไปไม่ได้นอกเวลาที่มีการเตนรับหรือการชายเหล่า ท่านห้ามเลยโดยตรง ไม่ให้เข้าไปในสถานทีเตนรับ อย่างนี้กฎหมายนี้ช่วยกรรมกรหรือทำลายกรรมกร ท่านผู้เป็น ประธานฯ ข้าพเจ้าทราบว่าข้าพเจ้าค้านกฎหมายนี้อาจจะกระทบกระเทือนทางฝ่ายกรรมกร แต่ข้าพเจ้าถือว่าข้าพเจ้าทำงานโดยบริสุทธิ์ใจ เพราะข้าพเจ้าไม่มีอคติมอบหมายใด ๆ ใน สถานทีที่ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนราษฎร เลือกตั้งจากประชาชน จริงอยู่การเป็นประชาชนนั้นไม่ใช่ กรรมกรอย่างเดียว นายจ้างก็เป็นประชาชนคนหนึ่งเหมือนกัน อย่างที่ข้าพเจ้าเคยมาเรียน มาแล้วว่าการกรรมกร เมืองไทยนั้นโดยแท้จริงแล้วมีไม่กี่เปอร์เซ็นต์ที่เป็นกรรมกรสำหรับเอกชน ถ้าหากว่าท่านออกกฎหมายฉบับนี้มา ผลจะเกิดครึ้นอย่างไร ท่านผู้เป็นประธานฯ ข้าพเจ้า ยกตัวอย่างที่อเมริกาทั้งทรูแมน รัฐบาลทรูแมนเมื่อ ๔ - ๕ ปีก่อนโน้น กรรมกรสไตร์ค

๑๕

สภายุแทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธรรม ๖๓/๒

รัฐบาลทำอะไรได้ใหม่ สงทหารเข้ามาทำไม่ได้ สุดท้ายทรูแมนนี่เองต้องออกกฎหมายยับยั้ง
 ไซใหม่ ในสิทธิของประธานาธิบดี กฎหมายกรรมกรที่อเมริกาก็ใช้ไม่ได้และวิธีดำเนินงาน
 กฎหมายกรรมกรนั้นเท่าที่ข้าพเจ้าสอบสวนคำเนิการมา เขาไม่ได้ออกมาทางรัฐบาลโดยตรง
 เขามีเทรคยูเนียน (*trade union*) ขึ้นมาก่อน เขาคำเนิการเป็นสมาคมสหมาสขึ้นมา
 ก่อนรัฐบาลให้ความคุ้มครองภายหลัง แต่เมืองไทยมีกี่แห่ง มีแต่ละแห่งก็อยู่ภายใต้ความคุ้มครอง
 ของรัฐบาลแล้วทั้งนั้น อย่างเสรีแรงงานก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าอยู่ในความคุ้มครองของรัฐบาล
 สมาคมกรรมกรไทยท่านนายกาเป็นอุปถัมภ์ อย่างนี้ปฏิเสธไม่ได้ แล้วเมืองไทยท่านจะตั้ง
 สมาคมขึ้นมาไปจดทะเบียนต่อตำรวจเขา ไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐเข้าควบคุมท่านก็ไม่ไถ่จก มัน
 ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาแก่กรรมกรบ้างใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราทราบดีแล้วฐานะเศรษฐกิจ
 ค่าครองชีพเราสูงมาก ความปรารถนาของประชาชนทั้งประเทศนั้นไม่ได้หมายถึงกฎหมาย
 กรรมกรนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านก็เป็นกรรมกรเหมือนกัน ข้าพเจ้าว่าท่านไม่ต้องการอย่างนี้
 มากไปกว่าให้ค่าครองชีพท่านดีขึ้น ให้ท่านมีรายได้สมดุลกับรายจ่ายของท่าน ให้ท่านมีหลัก
 ประกันในความเป็นอยู่ของท่าน แต่การทั้งนี้และทั้งนั้นอยู่ในสวัสดิภาพของสังคมซึ่งรัฐบาลนี้เอง
 เคยเสนอพระราชบัญญัติประกันสังคมขึ้นมาแล้วซึ่งขอที่จะเอากฎหมายอันนั้นมาใช้หรือขยาย
 หลักการกฎหมายนั้นออกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าว่าเป็นการเหมาะสมมากกว่า ท่านจะได้
 รางหลักกฎหมายกันนี้แค่กรุงเทพฯ เท่านั้นหรือประเทศไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ ท่านอยู่เป็นประธานา
 เรามี่ ๗๑ จังหวัด ชาวภาคไม่ใช่กรรมกร และผลร้ายที่จะเกิดแก่กรรมกรตามหลักการของ
 กฎหมายฉบับนี้จะมีอะไร ข้าพเจ้าจะวาดภาพให้ฟัง คือนี้ไปกรรมกรหรือลูกจ้างคนใดทำงาน
 กับนายจ้าง เขาจะมีสัญญาว่าจ้างกับท่านเป็นพิเศษ ท่านจะไม่มีการคิดตัวเลย จะเอากฎหมาย
 แห่งมาใช้กับท่าน อย่างท่านจะมีครรรค์ ออกกฎหมายนี้ให้หยุดได้ ๖๐ วัน องค์การหรือสถานที่
 เอกชนซึ่งคำเนิการอุตสาหกรรมก็หรือการค้าใหญ่ ๆ ก็คือ เขาจะออกข้อบังคับกับท่านไว้ว่า
 ไม่รับหญิงมีครรรค์หรือแต่งงานแล้ว เมื่อแต่งงานแล้วต้องออกไป ซึ่งเราเคยใช้ครั้งหนึ่งที่อมลีน

ก็เคยใช้ อย่างนี้จะได้ประโยชน์กับกรรมกรใหม่ท่านผู้เป็นประธานฯ เมื่อมีแรงกดดันมีแรงกดดัน
เข้ามาตอบ ท่านยิ่งออกไปช่วยกรรมกรเท่าไรนายจ้างก็กดหัวไปเท่านั้น ข้าพเจ้าที่ไม่เห็นด้วย
ที่ข้าพเจ้ากราบเรียนแล้วว่าที่ไม่เห็นด้วยนี้ไม่ใช่หวังเกียรติที่จะไม่ให้รัฐบาลนี้ส่งเสริมกรรมกร
ข้าพเจ้ากราบเรียนแล้ว ข้าพเจ้าเคยเป็นทั้งลูกจ้างและเคยเป็นทั้งนายจ้างมา ยอมรับว่าตลอด
ทั้งสองฝ่ายได้ดี แต่ว่ากฎหมายนี้ออกมา ขอประทานโทษ อาจจะพูดอย่างคุณติมา ก็ว่าได้ออกมา
เพียงชั่วระยะหนึ่งในระยะที่การเลือกตั้งเกิดขึ้นก็เป็นได้ ข้าพเจ้าก็ไม่แน่ใจว่าจะว่านัก ข้าพเจ้า
มีเหตุผลอีกหลายประการ ท่านผู้เป็นประธานฯ ท่านต้องเข้าใจเสียก่อน....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณได้อภิปรายมา ๑๕ นาทีแล้ว ยังมีคนอื่นต้องการพูด
อีกมาก เพราะฉะนั้นขอให้รวบรัด เหมิให้เวลาคุณอีก ๓ นาที

นายอารีย์ ต้นดีเวชกุล (นครราชสีมา) : คือข้าพเจ้าพยายามรวบรัด คืออย่างนี้
ท่านผู้เป็นประธาน ท่านทราบว่าคนไทยเราเวลาทำงานเท่าที่กำหนดไว้ ๘ ชั่วโมงนี้ แท้จริง
เท่ากันกี่ชั่วโมง ข้าพเจ้าไม่ต้องการประณามหรือว่าคนไทยด้วยกันเอง เพราะข้าพเจ้าก็เป็นคน
ไทยคนหนึ่ง ท่านทำกันจริง ๆ หรือเปล่า ๘ ชั่วโมงตลอดวัน นี้เราเล่นกันบ้าง คุณแต่ข้าราชการ
ไปสูบบุหรี่บ้าง ออกไปกินไอเสียเสียบ้าง ห้างร้านไปคุหนั่งจนกระทั่งมีการไปจับกุมที่หน้าโรงหนัง
เป็นต้น นี่คือคนไทยที่ทำงาน เราพยายามที่จะต่อสู้กับการค้าของต่างชาติเพื่อให้เศรษฐกิจเรา
คงที่ เราต้องควบคุมแรงงาน การควบคุมแรงงานนี้ไม่หมายความว่าบังคับให้ทำงานมาก แต่
ควบคุมการทำงานด้วย ท่านผู้เป็นประธานฯ ขณะนี้เราเศรษฐกิจการค้าเรากำลังอยู่ในมือใคร
สินค้าต่างชาติจากของญี่ปุ่น ของเมืองจีนเข้ามาตีตลาดเรา เพราะราคาทุนเราสูงใช้ใหม่ เมื่อ
ราคาทุนสูง นอกจากวัตถุดิบเราจะสูงแล้วแรงงานแล้ว แรงงานที่สูงด้วยหรือเปล่า ท่านผู้เป็น
ประธานฯ นอกจากที่ข้าพเจ้าได้ประณามกราบเรียนมานี้เป็นการที่ไม่เห็นด้วยแล้ว ยังมีอีก
ประเด็นหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าต้องเรียนต่อรัฐบาลให้ความเสียขวัญว่ารัฐบาลได้คำนึงถึงและได้นึกถึง
บ้างใหม่กว่าวิธีการที่จะดำเนินการ โดยการออกกฎหมายนี้ก็วิธีการที่จะส่งเสริมให้สมาคม
แรงงานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนี้ให้ใกล้ชิดสมบูรณัมจะเป็นผลอันไหนดีกว่ากัน ข้าพเจ้ากราบเรียน

๒๐

แล้วว่าข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกฎหมายฉบับนี้ โดยที่กฎหมายฉบับนี้โดยชื่อเท็จจริงตามทัศนะของข้าพเจ้าแล้วไม่ได้ให้ประโยชน์แก่กรรมกรเลยแม้แต่น้อย พวกข้าพเจ้าได้เสนอกฎหมายมาฉบับหนึ่งซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือกรรมกร รัฐบาลก็ไม่ได้เอามารวม กลับนำมาเข้าวันพฤหัสบดีนี้ นี่ก็แสดงให้เห็นชัดว่าเป็นการขวางซึ่งโอกาสซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นจะให้ข้าพเจ้าเห็นคล้อยกับรัฐบาลนั้นย่อมเป็นไปได้ นี่เป็นประการหนึ่ง

อีกประเด็นหนึ่ง คือผู้แทนฝ่ายค้าน ขอประทานโทษ คือคุณจารุบุตร เรื่องสุวรรณ ได้พูดอยู่แล้ว ซึ่งว่าการที่จะให้แบ่งปันส่วนกำไรให้แก่คนงานบ้างก็ยังไม่มีการตกลง ถ้าหากว่าท่านช่วยกรรมกรจริง ๆ คือในปัญหาการให้โบนัส เกี่ยวกับท่านจะเข้าใจผิดไปว่าแบ่งปันส่วนนี้เท่าไรก็ได้ ทำไมไม่กำหนดคอยว่าเพิ่มขึ้นมาให้แน่ชัดว่าจะได้อย่างไร ทั้งหมดเท่าที่ข้าพเจ้าอภิปรายมานี้ ข้าพเจ้าขอเรียนย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าข้าพเจ้าถือด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยืนยันว่าข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติฉบับนี้

จอมพล ป. พิบูลสงคราม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : ข้าพเจ้าได้ฟังทางฝ่ายค้านได้เสนอเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้มาหลายข้อ ข้าพเจ้าอยากจะขอเสนออย่างนี้ เมื่อสรุปแล้วก็หมายความว่าฝ่ายที่เป็นฝ่ายค้านนั้นก็ไม่มี ความปรารถนาที่จะเสนอให้ออกกฎหมายฉบับนี้โดยปริยาย คือว่าบางคนนั้นก็พูดว่าหลักการนั้นรับไว้ให้ออก แต่ว่าเหตุผลผูกเสียอีกหนึ่งชั่วโมง เมื่อสรุปแล้วคือไม่ให้ออก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็นอกว่าสรุปแล้วฝ่ายค้านก็ไม่ต้องการให้กฎหมายนี้ออก ต่อไปนั้นคือว่ากฎหมายฉบับนี้ท่านได้กล่าวบอกว่ารัฐบาลนี้ออกมาเพื่อการหาเสียงในการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าอยากจะขอชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจว่ารัฐบาลนี้ไม่จำเป็นจะต้องเอากฎหมายฉบับนี้มาหาเสียงในการเลือกตั้งหรอก ท่านก็นิ่งเห็นอยู่ สภานี้ก็เต็มไปหมดคือว่าพรรคเสรีนิยมนั่งคิลาทั้งนั้น และจะต้องไปหาเสียงอะไรกันอีก และในการหาเสียงข้าพเจ้าไม่เคยเลย รัฐบาลนี้เคยบอกใหม่ว่าพรรคนี้หาเสียงไม่ต้องไปค้าคนอื่นเขา ไม่ต้องไปออกกฎหมาย

ใหม่ กฎหมายออกมากกว่าจะเห็นผลอีกนาน ข้าพเจ้ายกกว่ารัฐบาลนี้ทำถนน สร้างน้ำ สร้างไฟ
สร้างอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ มันแหละไปหาเสียง พรรคข้าพเจ้าถึงได้หาเสียง เพราะฉะนั้นใน
การที่จะบอกว่าออกกฎหมายนี้หาเสียงก็ไม่มีความจริงอะไร และนอกจากนั้นถ้าจะหาเสียงกับ
พวกกรรมกร ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าพูดอย่างนั้นไม่ต้องเสนอกฎหมายนี้ ข้าพเจ้าเป็นรัฐบาล ข้าพเจ้า
มีเงิน เงินสังคมนสงเคราะห์ข้าพเจ้านิ่งประมาณหาเงินมาแยะ ข้าพเจ้าไปเรียกกรรมกรมา
เอา เอาไป พรรคนั้นเอาไป สมาคมนั้นเอาไป ท่านไม่มีโอกาสจะได้มีส่วนบุญในการที่จะ
พิจารณากฎหมายฉบับนี้ ข้าพเจ้าทำได้ดีกว่าอย่างที่คำแนะนำ เพราะฉะนั้นพรรคนี้ รัฐบาลนี้ไม่
อยากจะเอาคนเดียว

อยากจะบอกว่าเรามาพร้อมกัน เพราะฉะนั้นจึงได้เสนอเป็นรูปกฎหมายขึ้นมา เพราะฉะนั้นมันไม่ใช่
 เรื่องหาเสียงอะไร แล้วก็นอกจากนั้นในเรื่องหาเสียงของรัฐบาลนี้ ขาพี่เขาก็ยกแล้ว ท่านเอง
 ฝ่ายค้านก็บอกว่า มีสมาคมฯ รมทไทยขาพี่เขาก็สนับสนุนอยู่ สมาคมเสรีแรงงาน แล้วนอกจากนั้น
 ยังมีคณะของกรรมกรอีกเยอะแยะ กรรมกรรถไฟ กรรมกรของรัฐบาล เหล่านี้ รัฐบาลโดยกระ-
 ทรวงการคลัง เองก็ได้ออกระเบียบแบบแผนไปแล้ว โหลาได้ โทหยุดได้ ออกลูกก็หยุดได้ เกือบจะ
 ครบถ้วน บางทีจะดีกว่ากฎหมายฉบับนี้ กรรมกรของรัฐบาลน่าจะได้อำนาจแล้ว นอกจากนั้นยังมี
 เวลาออกก็มีอำนาจ มีค่าทดแทนให้ สำหรับฝ่ายของรัฐน่าจะได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นที่เรามาออกนี้ก็
 เพื่อปรารถนาอันหนึ่ง คือหมายความว่าต้องการจะตั้งระบบการอันหนึ่งให้มีความปร ณีปร ณี
 ระหว่างรัฐบาล ระหว่างนายจ้าง ระหว่างลูกจ้าง ทำไมมันต้องเกิดความจำเป็ม ก็เพราะเหตุว่า
 จะเป็นโดยทางตรง จะเป็นโดยทางอ้อม จะเป็นโดยสุจริตหรือไม่สุจริตก็ตาม เหตุการณ์อันหนึ่ง
 มันเกิดขึ้นในเมืองไทย คือหมายความว่ามีการหยุดงานกัน บอมเบย์เบอร์มาหยุดงาน เพราะว่า
 เจ้าของหรือนายจ้างเขามิดไป นอกจากนั้นก็มีการโรงงานทอผ้า โรงงานอื่น ๆ อีกที่ไ้หยุด
 งานกันไป แล้วที่ท่านบอก ไปดูลูกกรรมกร ก็บอกว่าเวลานี้กรรมกรหรืออุตสาหกรรมของเมืองไทย
 มี ๑๐ คน ๒๐ คน ท่านเห็นไหมว่า กรรมกรโรงงานทอผ้าที่บางซ่งตั้งสี่ห้าร้อยตั้งแปดร้อยคน
 จำนวนหลายร้อยเกือบตั้งพันคน มันจำนวนรวมเข้าไปเกือบตั้งพันคนแล้วก็มีกันอย่างนี้ แล้วเมื่อมี
 เกิดขึ้นในการที่จะพิจารณาปร ณีปร ณีเราก็ไม่มีหลักการอะไร นอกจากวิ่งไปบ้านขาพี่ที่
 ซิดลมบ้าง แท้มาหาที่ทำเนียบบ้าง อะไรบ้าง เราก็ไม่มีกฎหมายอะไร นอกจาก *Gentleman*
Agreement กัน เพราะฉะนั้นเราจึงคิด รัฐบาลขอว่า ควรที่จะมีหลักฐานไว้ หลักฐาน
 กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่ทำสำหรับนายทุน แล้วก็ไม่ใช่ทำสำหรับกรรมกร ไม่ใช่ทำสำหรับรัฐบาล ทำ
 เป็นส่วนรวมของประเทศชาติ เพราะเหตุว่าความสงบเรียบร้อยเกิดขึ้นโดยที่การหยุดงานไม่มี-
 การดี ไม่มีการรวมเรกัน มันก็ทั้งสองฝ่าย โรงงานถ้าเปิดทำงานนายจ้างก็ไ้ผลกำไรเกิดขึ้นมา
 ลูกจ้างก็ไ้ค่าจ้าง รัฐบาลก็ไ้ค่าภาษีอากร บ้านเมืองมีความเจริญขึ้น มันไ้ด้วยกันอย่างนี้

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ที่ออกมา แต่เดิมมันมีการหยุดงาน หยุดงานนี้มีหยุดกันมา
 ได้ตั้งแต่ครั้งราชาธิปไตย โทน ๆ ก็หยุดกันมาได้ เมื่อครั้งนายสุข ๗ รดรางหยุดงาน กรรมกร
 เขาก็หยุดได้ เขาไม่มีความพอใจเกี่ยวกับนายจ้าง เขาก็หยุดได้ และนอกจากนั้นที่แล้ว ๆ มากกว่า
 นั้นก็กรรมกรบอกว่าเกิดความไม่พอใจขึ้นมากกับนายจ้าง พวกนี้เขาก็ไม่หยุดงานได้ แล้วก็พากันไป
 ที่ไหนไปที่มีขอความเป็นธรรม เขาก็ทำได้ นี่นี่ตรงนี้ก็คำว่า "หยุดงาน" เกิดว่าให้กรรมกรหยุด
 ขาด เจ้ายังรู้สึกว่าจะฝ่ายลูกจ้างนั้นขาดทุนด้วยซ้ำไป กฎหมายฉบับนี้ช่วยนายจ้าง หลักอันสำคัญ
 คือหมายความว่าแต่ก่อนหยุดงานนะหยุดเมื่อไรก็หยุดได้ แต่ต่อไปนี้เวลาจะหยุดงานแล้วจะต้องบอก
 นายจ้าง เขาก่อน จะต้องไปประชุมสหพันธ์แรงงาน จะต้องมีความตกลงมีระเบียบระบอบตามวิธีการ
 ในนี้มากมาย ต้องบอก ไม่บอกเขาหยุดก็ไม่ได้ ในเรื่องนี้เป็นการช่วยนายทุน ไม่ใช่ช่วยเอะอะก็
 กรรมกรหยุดงาน เดิมเอะอะก็หยุดได้ แต่ต่อไปนี้หยุดไม่ได้ต้องบอกเขาก่อน ๒๐ วัน ต้องไปตกลง
 ต้องไปประชุม ต้องมีกรรมการ ไปต่อรองกัน เหล่านี้เป็นต้น เป็นเวลาตั้งเกือบเดือน ๆ เพราะ
 ฉะนั้นมันไม่ไห้การหยุดงานเป็นอุปสรรคหันหลังกลับ นี่ก็ประการหนึ่ง เป็นการช่วยนายทุนและก็
 เวลาเดียวกันก็เป็นการช่วยลูกจ้างด้วย เพราะเหตุว่าอาจที่จะมีใคร เขามาบอกว่า เอาหยุดงาน
 สักก็เลยไม่ต้องได้ค่าจ้าง ถ้าทำโดยเวลาใจเย็น ให้มันผ่านไป ๑๐ วัน ๒๐ วัน ต่อรองกัน มีกรรม
 การดังนี้ตามกฎหมายนี้ การหยุดงานนั้นก็จะมีน้อยขึ้น แล้วก็หยุดกันด้วยเหตุด้วยผล แล้วก็มิทาง
 ประนีประนอม มีหลักฐาน มีกฎหมายให้อ่านจ มันก็เป็นการที่ช่วยทุก ๆ ทาง แล้วนอกจากนั้นสำหรับ
 ในฝ่ายกรรมกรนั้นเอง เมื่อก่อนนี้ที่เขาก่อการสไตรค์ ขาด เจ้าเป็นคนเห็นด้วยที่กรรมกรจำนวนตั้งพัน ๆ
 ที่ได้ออกการหยุดงาน อย่างโรงงานทอผ้า เพราะว่าเด็กผู้หญิงบางคนทำงาน ๑๒ ชั่วโมงแล้วใช้เท้า
 ๑๕ ชั่วโมง หยุดกินข้าวกลางวัน ๑๐ นาที ๓๐ นาที ผู้หญิงที่ออกลูกมีท้องต้องไปทำงาน โดยไม่มีอะไร
 -เลย ซึ่งในสิ่งเหล่านี้พวกเราก็ควรที่จะมีเมตตาธรรมบ้างก่อนบรรดาผู้ซึ่งมีเป็นน้อยหย่น้อย เขา
 ต้องใช้แรงงานของเขาคือพวกลูกจ้าง เพราะฉะนั้นรัฐบาลโดยกรมประชาสงเคราะห์ซึ่งได้ศึกษา
 กฎหมายฉบับนี้ ไม่ใช่เขียนขึ้นมาเป็นหลักการว่าจะโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง เปลา ทำมานานแล้ว แต่ว่า

กฎหมายนั้น เป็นกฎหมายหลัก เป็นกฎหมายใหญ่ ไปตามเจ้าหน้า^{ที่}คุม ทำมาตั้ง ๒ ปีมาแล้ว ครั้น
 กฎหมายฉบับนี้ ทำมาแล้ว ก็ประชุมกันว่าไม่เอา ก็แก้กันมา ในที่สุดนี้จนไปเอาพวกฝรั่งมังค้ำชาว-
 ต่างประเทศ เขามาซึ่ง เขามาช่วยเรา พวกเอ็กซ์พอร์ตมา เขามาร่างอย่างนี้ เพราะฉะนั้นใน
 ลักษณะ ๑ จะเห็นได้ว่า ๑. คือไปนี้กรรมกร ^{จะไม่}ทำงานตั้งวันละ ๑๕ ชั่วโมงอย่าง
 แรกก่อน เด็กผู้หญิงอย่างโรงงานทอผ้าและปั่นด้ายนั้นก็ ^{จะไม่}ได้ของขึ้นอยู่ ๑๒ ชั่วโมง ๑๕ ชั่วโมง
 ขึ้นอยู่จนเทาขาว ขึ้นอยู่จนขาดันเขาไปทุกวัน ทำไมมันเป็นอย่างนั้น แล้วอย่างนี้ท่านจะไม่สงสาร
 ไม่ช่วย เราก็คงช่วยด้วยเหตุด้วยผล แล้วนายจ้างซึ่งเขามาประชุมเอง เขาก็บอกว่าดี ทางหลัก
 ทางตำราของฝ่ายรัฐบาลเองก็บอกว่าดี เพราะฉะนั้นเรากำหนดไว้บอกว่าทำงานวันหนึ่งไม่เกิน
 ๘ ชั่วโมง เพราะฉะนั้นอาทิตย์หนึ่งก็เป็น ๔๘ ชั่วโมง เราก็มียาตรฐานไว้แล้วเราบอกอย่างมก
 นะ ๔๘ ชั่วโมง ถ้าในที่ใดอย่างในต่างประเทศเวลานี้เขาทำกัน ๓๖ ชั่วโมง อาทิตย์หนึ่งเขาทำ
 นั้นก็เป็นเรื่องของลัทธิการเมือง เพราะเหตุว่าอย่างลัทธิคอมมิวนิสต์นี้เขา *Free Labour*
 บังคับทำเอามาก็ไม่ตรงเป็นรายได้ของกรรมกร เพราะฉะนั้นรัฐจะขาดทุนหรือไม่ขาดทุน เขาก็ไม่รู้
 เขาตกลงไปได้ นี้เราก็มีหลักฐาน คือไปนี้เมื่อออกแล้วละก็กรรมกรจะไม่ยอมมาขึ้นอย่างเด็กผู้หญิง
 อายุ ๑๕ - ๑๖ ไม่ยอมมาขึ้นวันละ ๑๕ ชั่วโมงอีก หมดเรื่องกันไปก็ การสไตรคก็ไม่มี
 ประการที่สอง กรรมกร เวลาทำงานเรื่องค่าจ้างเหล่านี้เป็นต้น มันก็เป็นปัญหาว่าได้มากได้น้อย
 ซึ่งเขาเห็น เป็นปัญหาที่ไต่ถามการหยุดงานมา บางโรงงานก็ให้ทำงานวันหนึ่งได้เท่านั้น ได้เท่านั้น
 มากบ้างน้อยบ้าง แล้วในที่สุดก็อวาก็เป็นปัญหาซึ่งพอกันหรือไม่พอกัน ที่นี้ในนี้มันก็เลยแปลว่ามีการ
 คัดกรองกันขึ้น มีกำหนดให้ แล้วนอกจากนั้นค่าจ้าง ^{ที่}เวลาที่ไม่เกินเวลา เมื่อก่อนนี้เกินเวลาที่ชั่วโมง
 ก็ตามเถอะ เขาใจว่ากรรมกรก็ได้เหมือนอย่างเดียวกัน ที่นี้เราก็เห็นว่าคนทำงานเหนื่อยมากก็ต้อง
 ให้เขามาก มันก็ต้องกำหนดลงไปให้ได้เงินเพิ่มขึ้นในเวลาที่ทำงานมาก แล้วนอกจากนั้นเวลาเจ็บ
 เวลาป่วยค่าทดแทน มีอีกเรื่องหนึ่งก็คือว่าเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพของกรรมกร กรรมกรบางคนที่อยู่
 ก็ไม่มี ซึ่งจำเป็นจะต้องมีที่อยู่ ที่กินข้าวก็ไม่มี น้ำก็ไม่มี ^{ก็}ไม่มีอะไร ไร ๆ ไม่มีทั้งนั้นแหละ -

บางแห่ง พี่เขาเจาก็ต้องว่า เพราะว่าความจริงที่นายทุนบางแห่งเขาทำอย่างนั้น ที่นี้เราจะ
 ไม่ช่วยกรรมกรหรือ เราก็ต้องช่วย คนทำงานมันเห็นว่ามันก็ต้องให้มีที่ดิน ชาว ใหมที่อยู่บาง ให้อ
 นำให้กิน ให้มีหยุดยาวเวลาเจ็บเวลาไข้ เพราะฉะนั้นในลักษณะ ๑ ท่านจะเห็นได้ ท่านบอกว่า
 พระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ช่วยกรรมกรอะไรเลย ขอเชิญในลักษณะ ๑ ท่านจะเห็นว่ามิใช่ เป็นการ
 ช่วยทุก ๆ อย่างสำหรับทั้งกรรมกรและสำหรับนายทุนมากมาย นี่กำหนดเวลาทำงานเมื่อก่อนนี้ก็มี
 นี้เรากำหนดให้ วันหยุด วันพักผ่อน และวันพักรักษาตัว เมื่อก่อนนี้ก็มีบ้าง ไม่มีบ้าง กว่าจะใช้หญิง
 คือเด็กเล็กอะไร เหล่านี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นพระราชบัญญัติฉบับนี้ล้วนแต่ทำ ประการที่ ๑.
 ก็ทำให้มีสถาบัน เกี่ยวกับการที่จะประนีประนอมต่อรองกัน ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง แล้วก็ให้มี
 รัฐบาล เป็นคนกลางที่จะคอยตัดสิน เมื่อมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกรณีใด ๆ หลักสำคัญก็คือว่า
 อันนี้คือเราป้องกันที่จะมีการที่ประนีประนอมกันขึ้น เพราะฉะนั้นปัญหาอะไรมันก็จะเสร็จเรื่องไป
 เพราะอันนี้ นี้เราก็มีแน่นอน กรรมกรไม่ต้องไปวิ่งหาอธิบดีกรมประธาสงเคราะห์ ไม่ต้องไปหา
 ผู้แทน ไม่ต้องไปหานายก ฯ เขาทำของเขาเอง ในประการที่ ๒. เวลาทำงานซึ่งเคื่อก่อน
 กันอยู่ในภาคก่อนมันก็จะหนักไป ในประการที่ ๓. เวลาหยุดพักผ่อนเมื่อก่อนนี้ทางรัฐบาลให้
 กรรมกรอย่างหนึ่ง ทางไหนให้อย่างหนึ่ง คอไปมันก็เป็นระเบียบเดียวกัน คอไปนั้นค่าทดแทน
 การเจ็บไข้เหล่านี้ผมคิดว่าเป็นการดี ที่นี้สำหรับการที่จะลงโทษ ท่านอาจจะบอกว่าเรื่องนี้เป็นการ
 ลงโทษแก่นายจ้าง คือว่าการลงโทษเหล่านี้ผมเห็นว่าเป็นขั้นต้น เพราะฉะนั้นเราก็ลงโทษเอาแต่
 เพียงเขา ๆ กันหน่อยหนึ่ง เราไม่จำเป็นจะต้องเอาไปใส่คุกใส่ตารางกัน นอกจากชี้คำสั่งของ
 เจ้าพนักงาน

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าสำหรับร่างพระราชบัญญัติแรงงานก็เห็นสมควร รัฐบาลก็ยังไม่ยืนยัน แล้วฝ่ายค้านคงไม่เอาความเดิม

นายเผด็จ จีราภรณ์ (พิจิตร) : อยากจะขอปรับความเข้าใจกับ ขบวนการ นายกรัฐมนตรีสักหน่อยในเรื่องฝ่ายค้านฝ่ายรัฐบาลในกฎหมายฉบับนี้.....

นายแคว้น นรปที (ขอนแก่น) : คนที่พูดมาแล้วท่านให้พูดซ้ำอีก บุคคลที่ยังไม่ได้พูดท่านไม่ได้ชี้แจงเลยนี่ประการแรก ประการที่สองท่านไม่แบ่งเฉลี่ยให้พูดความพรรคการเมืองซึ่งเราปกครองในระบอบพรรคการเมืองแล้ว ท่านประธานทำไม่ถูก.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ เข้าใจแล้ว ขอให้ท่านนั่งเฉยๆ ข้าพเจ้าทำตามข้อบังคับ แล้วไม่มีโทษ

นายเผด็จ จีราภรณ์ (พิจิตร) : ความจริงกฎหมายฉบับนี้ท่านนายกอุบายมาซึ่งแรงเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเพื่อให้กรรมกรเข้าใจผิดฝ่ายค้านนั้น ก็เห็นจะพอฟังกันอยู่เมื่อตะกี้แล้ว ซึ่งความจริงกฎหมายฉบับนี้ส่วนใหญ่ก็มีความเห็นสอดคล้องต่อกันในเรื่องที่ว่าควรจะมีกฎหมายขึ้น แต่ว่าจะมีโดยสมบูรณ์ขนาดไหนเพียงใดนั้นก็ขึ้นช้อดกเถียงกันในปัญหา ความจริงท่านนายกรัฐมนตรีก็มาออกตัวว่าท่านไม่ได้ประสงค์ที่จะหาเสียง แต่การพูดว่าไม่หาเสียงนั้นแหละหาเสียง ไม่มีข่าวจากท่านผู้หญิงนั้นแหละเป็นข่าว.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะพอละเอียด อย่างนั้นคิดว่าท่าน ท่านก็ตอบพอกันที่ละเอียด เพราะฉะนั้นเอาในเรื่องของคุณ

นายเผด็จ จีราภรณ์ (พิจิตร) : เพราะฉะนั้นในเรื่องกฎหมายฉบับนี้ขอเท็จจริงเป็นอย่างไรขอให้ฟังกัน อย่าไปใส่ร้ายป้ายสีกันอะไรกันเลย และโตกันไปฝ่ายค้านที่เขาทั้งหลายโตไปมากเท่าไร เราก็ยังขาดทุนเท่านั้น เพราะเราพูดได้ ๑๕ นาที ท่านนายกพูดตั้ง ๓๐ นาที นี่สู้ไม่ไหวในสภาฯ เพราะฉะนั้นให้ข้อสังเกตไว้ ไม่อภิปรายซ้ำละคุณแคว้น เพื่อให้โอกาส สวัสดิ์

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : ท่านประธานที่เคารพ ได้อภิปรายมาเป็นเวลานานและเป็นที่เข้าใจอยู่แล้ว กระผมขอประทานเสนอลงมติ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง
มีสมาชิกรับรอง

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอแสดงความผิดของทานอีกครั้งหนึ่ง ทานชี้ชี้กันสองครั้งซึ่งไม่สมควร ประการที่สองทานควรเฉลียวพูด.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นั้นมันกระตุก เรื่องกระตุกที่ห้ามไม่ให้ถามซ้ำ มีกระตุกหนึ่งคราวหนึ่งไม่ให้เกิน ๒ คน แต่การอภิปรายไม่มีเลย-ที่ต้องซ้ำ ซ้ำไปหรือซ้ำใน ไม่โทษพเจ้าเห็นเขาตีกันอยู่พเจ้าก็ให้เขาพูด เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องต่อเนื่องกัน มา เพราะฉะนั้นเวลาที่มีผู้เสนอให้ปิดอภิปรายลงมติแล้ว ถ้าหากว่าท่านต้องการก็ขอเปิดอภิปรายได้.

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ถึงแม้ว่าข้อบังคับไม่มี ท่านก็ต้องปิดมารยาทของประธาน...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ๆ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านพูดเฉพาะเรื่อง เฉพาะทาน.....

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ในโอกาสต่อไปให้ท่านฟังสังวรณในมารยาทไว้.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอ ท่าน ขอให้ท่านนิ่ง ข้าพเจ้าขอตั้งเตือนท่านนะ ข้าพเจ้าเป็นประธานที่นี่ ข้าพเจ้าทำหน้าที่ในฐานะที่ว่ารักษาความเรียบร้อยและระเบียบข้อที่ประชุมนี้ เพราะฉะนั้นขอเตือนท่าน

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : โอกาสต่อไป ข้าพเจ้าก็หมายมั่นปั้นมือว่าจะพูด คู่ต่อสู้ใครรับร่างนี้มาประมาณสักหลายวันตั้งแต่วันที่รับร่าง จึงเป็นที่ผิดหวังของข้าพเจ้ามาก ท่านประธานฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่างพระราชบัญญัติการกรมนี่ มันยังมีสิ่งซึ่ง

จะคงอภิปรายกันอีกมากมาย ข้าพเจ้าลุกขึ้นมาในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าก็เป็นได้แต่เพียงผู้ซึ่งประทับ
 เหนือที่นั่น คราวนี้ข้าพเจ้าจะชี้ประเด็นว่าอย่างไรถึงสมควร ชี้ประเด็นที่ยังไม่ได้มีการอภิปราย
 กับในข้อแรก ประเด็นก่อนให้ข้าพเจ้าพูดสักนิดก่อนว่า ในประเด็นข้อที่สามนั้นเรายังไม่ได้มีการ
 พูด ได้มีสมาชิกถกกันว่าถึงว่ากรรมกรเป็นเครื่องมือของนายจ้าง ความจริงกรรมกรมีความคิด
 ความอ่านของตนโดยอิสระ ไม่เป็นเครื่องมือของใคร นอกจากเป็นเครื่องมือของความอดอยาก
 หิวโหย ขอให้ท่านผู้มีเกียรติได้ทราบไว้ วันนี้เป็นวันสำคัญเรามาระลึกถึงกรรมกรทุกคน คือความ
 สำคัญของผู้ใช้แรงงาน พระที่นั่งนี้สำเร็จด้วยน้ำมือของบุคคลชั้นผู้ใช้แรงงาน ขอให้เราระลึก
 ว่าอย่างนั้น ขอเชิญท่านผู้มีเกียรติ....

ประธานสภานุแทนราษฎร : ขอให้พูดในประเด็นเฉพาะคุณ ยังมีอะไร ๆ ที่จะพูดกัน
 ต่อไป

นายแคว่น นรปติ (ขอนแก่น) : ท่านประธานทุกประการที่ ๒ ข้าพเจ้าขอเรียน
 ว่ากฎหมายฉบับนั้นนั้น รัฐบาลชยักอำนาจไว้ ยังไม่มีใครพูดถึง เช่นเป็นต้นว่าในมาตรา ๔
 อย่างนี้ ห้ามไม่ให้ใช้กฎหมายฉบับนี้ในประกาศกฎอัยการศึก ประกาศสงคราม อย่างนี้ยังไม่มี
 ใครพูดถึง ก็ถ้าหากว่านายจ้างถือโอกาสเอาเปรียบชุกเหลือลูกจ้างในเวลานั้นท่านจะทำอย่าง
 ไร ไม่มีใครพูดถึงเลย

เพราะฉะนั้นควรที่จะ^{ทว}รู้ได้แล้ว-พระราชบัญญัติฉบับนี้ข้าพเจ้าเชื่อในพี่น้องกรรมกรว่ารักชาติไม่ยิ่งย่อน
 เวลาสมาชิกสภาผู้^{ทว}มีเกียรติซึ่งนั่งอยู่ ณ ที่นี้ ข้าพเจ้าเชื่ออย่างนั้น ส่วนการควรหรือไม่ควรแก้ไข
 เขาจะเป็นผู้วินิจฉัยด้วยตนเอง ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ ในยุคไหนสมัยไหนก็ตามกรรมกรไม่เคย
 นำประเทศไปสู่ล้มจมและนิพพาน ข้าพเจ้าขอเรียนอย่างนี้ ท่านประธาน ฯ กฎหมายฉบับนี้โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งมาตรา ๕ นี้ควรจะตัดออกได้แล้ว เพราะถ้าหากว่านายจ้างใช้เวลาใช้โอกาสสถานการณ์
 ถูกเงินสงครามนี้กดขี่ขูดรีดเขา

ขุนวิเทศกรรมการ (เพชรบุรี) : จะให้ชี้ประเด็นหรือจะอภิปรายนี้...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละข้าพเจ้าคอยฟังอยู่แล้ว

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าจะชี้ประเด็นท่านประธาน ฯ กฎาวจะถูกเงิน
 บางสิ่งเช่นทางภาคเหนือทางภาคใต้ประกาศมาแล้วครั้งสงครามมาแล้ว เดือนนี้รัฐบาลก็ยังไม่ได้อ
 ประกาศเลิก กรรมกรจะทำอย่างไร นอกจากเป็นเครื่องมือของความอดอยากทิวโหยกต่อไป ...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ เป็นอันว่าพอแล้วท่าน

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ประเด็นที่ ๒ ข้าพเจ้าจะชี้ประเด็นท่านประธาน ฯ
 ในข้อที่ว่าเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ รัฐบาลเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ เป็นต้นว่าสารวัตร
 เร่งงานก็ดี กรรมการสหพันธ์แรงงานก็ดีเหล่านี้รัฐบาลเป็นผู้แต่งตั้ง ในเมื่อรัฐบาลแต่งตั้งขึ้นแล้ว
 เสียกรรมกรก็ยอมแพ้ กรรมการเหล่านั้นก็ยอมมีความคิดเห็นโน้มเอียงไปในทางฝ่ายรัฐบาลเกือบ
 เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ว่าได้ ในเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วกรรมกรจะหาที่พึ่งได้ที่ไหน-ท่าน ในข้อนี้เรายังไม่
 มีการอภิปรายกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เข้าใจแล้ว มีอะไรอีกบ้างท่านว่าชี้ไป

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : คราวนี้ข้าพเจ้าขอแสดงความเข้าใจกับท่านสักนิด
 ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเข้าไปสู่ประเด็น ท่านคงให้ข้าพเจ้าพูดสักนิด นอกเหนือประเด็น นิดเดียวไม่มาก.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอให้ชี้ประเด็น คือว่าท่านมีสิทธิที่จะขอเปิดอภิปรายต่อไปได้
 เพราะฉะนั้นขอให้ชี้ประเด็นตามข้อบังคับ

WV

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ในกรณีที่ว่านี้ไม่มีการอภิปราย เช่นว่านายจ้างปิดงาน
 งดจ้างหรือเลิกกิจการนั้นโดยไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง ลูกจ้างจะทำได้ประการใดได้เล่า ลูกจ้างนี้
 จะได้ค่าบำเหน็จบำนาญหรือค่าทดแทนประการใดบ้างหรือไม่ ข้าพเจ้ายกตัวอย่าง เช่นคอมเบย์เบอร์-
 ๒ ในกฎหมายนี้ไม่มีเลขที่ท่านประธาน ฯ ข้าพเจ้าขอเรียน แล้วอีกประการหนึ่งแม้แต่ในประเทศ
 อังกฤษ เขาก็ยังมีกรรมการสหพันธ์แรงงานนั้นจะรับผิดชอบต่อกรรมกรสถานใดในเวลาว่างงานยัง
 ไม่ได้อภิปรายกัน แต่ว่าในเมื่อเวลาว่างงานไปนายก็ว่างงานไป นายก็จะมีสิทธิที่จะอดตายได้เหมือน
 กัน นี่มันเป็นอย่างนั้น ท่านประธาน ฯ ยังไม่มีการอภิปรายกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : รัฐบาลยังไม่รับผิดชอบต่อการว่างงานของกรรมกร
 ข้าพเจ้าอยากจะให้พูดเรื่องนี้ ท่านประธาน ฯ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ค่อยไปท่าน เอาประเด็นอื่นต่อไป

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ท่านหักข้าพเจ้ามากเกินไป ข้าพเจ้าก็เตรียมมาก
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าลืมไปหน่อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านจะเปิดอภิปรายต่อไปไหม เสนอมาที่ท่าน

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ค่อยที่ท่านประธาน ฯ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเสนอมาซิ.....

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ขอเสนอให้มีการเปิดอภิปรายต่อไป เพราะเป็นร่าง
 กฎหมายสำคัญ ประชาชนก็รอฟังอยู่

มีสมาชิกรับรองไม่ครบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้รับรองมี ๑ คนไม่พอท่าน มีคนเคี้ยวเท่านั้น มีผู้เสนอเปิด
 อภิปรายแล้ว และมีผู้เสนอเปิดอภิปราย แต่ผู้รับรองไม่พอ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอให้ประชุม
 วินิจฉัยว่า สมควรจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรรับหลักการ
 ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

เขียน

๒๐/๓

มีสมาชิกยกมือ ๑๑๒ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย คือไม่รับหลักการ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้

ส่งคณะกรรมการวิสามัญหรือสามัญ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : ส่งคณะกรรมการวิสามัญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลเสนอกรรมาธิการวิสามัญ จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็น

อย่างอื่น

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติ

ส่งกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : จำนวน ๑๗ นาย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลขอเสนอ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอเสนอ ๔

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

สุพรรณบุรี - จักรังค์

ก.๒๑/๑

~~จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอเสนอ~~

จำนวน ๑๓ นาย

~~ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลเสนอเท่าไร~~

~~จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอ~~

นาย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลขอเสนอจำนวน ๑๓ นาย เป็นของรัฐบาล

๘ นาย เป็นของสมาชิก ๕ จะมีท่านผู้ใดมีความเห็น เป็นอย่างอื่นหรือไม่

นายเทียม ไชยนันท์ (ตาก) : เมื่อก่อนสมาชิกฝ่ายค้านผู้หนึ่งก็อยากจะให้

ฝ่ายค้านได้เข้าไปร่วมด้วย ถึงไม่เต็ม ๑๓ พรรค ขอเพียงแต่ ๒ - ๓ คนก็ยังนับว่าทาง

รัฐบาลมีใจอันกว้างขวางดี รัฐบาลจะยอม....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คิดว่าจะไปขอรัฐบาล ไม่ถูกหรอก เป็นเรื่องของที่

ประชุม ท่านยกมือเถิด จะได้ให้ท่านเสนอ แต่ว่าจะให้เขาเอาหรือไม่เอา เขาเห็นด้วยหรือไม่

นั่น ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถทราบได้ เพราะฉะนั้นท่านจะไปกะเกณฑ์รัฐบาลท่านไม่ถูกหรอก เอาละ

ท่าน นั่งเถอะ มันไม่ต้องหรอก มันไม่ได้หรอกท่าน รัฐบาลบอกว่าแบ่ง ๆ ละมันเป็นเรื่องของที่

ประชุมนี้ท่าน รัฐบาลขอเสนอกรรมการ ๑๓ นาย เป็นของรัฐบาล ๘ นาย ว่าอย่างไรคุณทิม ฯ

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : เมื่อก่อนรัฐบาลขอเสนอ ๑๓ นาย เข้าใจว่า

รัฐบาลได้เตรียมตัวมา ๑๓ นาย แล้วถ้าเผื่อให้ฝ่ายค้านบ้าง ก็ขอเสนอให้เป็น ๑๕ นาย เอาอีก

๒ นายเป็นฝ่ายค้านบ้าง

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลขอเสนอ ๑๓ นาย มีอีกท่านผู้หนึ่งขอเสนอ

๑๕ นาย เพราะฉะนั้นนี่เป็นอย่าง ก็ขอให้ประชุมวินิจฉัยว่าจะเอาเท่าไร ว่าอย่างไรคุณเทียม ฯ

กฤษฎีกา ๐๕/๒๔๔๔ (สามัญ)

สุพงศ์ - จ่างรงค์ ๑.๒๕/๒๐

นายเพ็ญ ไชยพันธ์ (ตาด) : คือกระผมว่า ไม่ต้องให้ประชุมวินิจฉัย คือ
ถามท่านนายกรัฐมนตรีว่าท่านจะให้หรือไม่เท่านี้ ถ้าท่านไม่ให้ไม่เอาละ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีสมาชิกขอเสนอ ๐๔ นาย เพราะฉะนั้นก็จะให้
ประชุมวินิจฉัยว่าจะเอาเท่าไรจำนวนกรรมการนี้ ท่านผู้ใดเห็นควรว่าคณะกรรมการให้
จำนวน ๐๔ นาย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นควรว่าให้จำนวน ๐๗ นาย โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนมากแล้วท่าน ต่างกันมาก เพราะฉะนั้นกรรมการ
การมีจำนวน ๐๗ นาย แล้วรัฐบาลขอเสนอ ๔ อีกส่วน ๓ นายเป็นของสมาชิก ถ้าหากว่าที่
ประชุมไม่เห็นเป็นอย่างอื่นก็ถือว่าอนุมัติ ของรัฐบาล ๔ นาย ของสมาชิก ๓ นาย รัฐบาลเสนอได้

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : ขอพูดสัก ๕ คำ

ถือว่าที่ท่านประธาน ฯ บอกว่า ที่มีท่านสมาชิกมาขอให้เพิ่มเติมในกรรมการ ทำไม่ได้
เสียใจ เพราะเหตุว่าแล้วแต่ที่ประชุม แต่ว่าอย่างไรก็ตามในการที่ฝ่ายบ้านจะมาร่วมเกี่ยวกับ
การพิจารณากฎหมายนี้มีอีกแยะ ตามวิธีทางรัฐธรรมนูญ ไปแปรญัตติ เมื่อแปรญัตติ ท่านมาสงวนพูด
ในสภา ฯ และก็พูดอีกแยะ เพราะว่าเขามีอยู่เรียบร้อย ขอประธานโทษด้วย ๔ นายรัฐบาล

- ขอเสนอ ดังนี้ ๑. จอมพลอากาศ พัน รณนากาศ ฤทธาคนี ๒. นายปกรณ อังสุสิงห์
๓. นายมาดัย หุระนันท์ ๔. นายหยุด แสงอุทัย ๕. นายทองหล่อ ภูษะนิศย์ ๖. นายสังข์
พัฒน์ในทัญ ๗. นายประมวณ สุตะบุตร ๘. นายอุทัย วิเศษสมิต

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

สุวงศ์ - จำรงค์

๓.๒๑/๓

นายสุวิชัย พันธเศรษฐ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายฉวย
วิโรจน์ศิริ ไครเห็นควายไปครันบรอง

มีสมาชิกรับรอง

นายเนิ่น เกษสุวรรณ (กระบี่) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสุวิชัย พันธเศรษฐ

มีสมาชิกรับรอง

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเสนอ คุณเผด็จ จิราภรณ์

มีสมาชิกรับรอง

นายทองสืบ ฤกษ์มาร์ค (ประจวบคีรีขันธ์) : ข้าพเจ้าขอเสนอ พันเอก ชวง

ชวงศักดิ์สงคราม

มีสมาชิกรับรอง

นายเทพ เกตุพันธ์ (อุตรดิตถ์) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายจิตตะเสน ไชยาคำ

มีสมาชิกรับรอง

นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์ (ลำพูน) : ข้าพเจ้าขอเสนอ หลวงอรรรถพรพิศาล

มีสมาชิกรับรอง

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเสนอ บุคคลภายนอก เป็นหัวหน้า

พรรคการเมือง ชื่อว่า นายประกอบ ไตลักษณะได้ หัวหน้าพรรคกรรมกร เป็นกรรมาชิการ่วม
ควายคู่หนึ่ง

มีสมาชิกรับรอง

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ (พิจิตร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ คุณชัยวัฒน์ อินทะพันธ์

มีสมาชิกรับรอง

ขุนวิเทศคุณการ (เพชรบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายเผด็จ คิวะทัต

นายประสพ ไชยะโท (ยะลา) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายประพัฒน์ วรรณะสาร
มีสมาชิกรับรอง

นายพันธ์ อินทวงศ์ (นครพนม) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสุรพงศ์ ศรีรัตน์
มีสมาชิกรับรอง

นายเพทาย อมาตยกุล (พระนครศรีอยุธยา) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นิกการ เสนอชื่อ
มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอปิดแล้ว คุณจะขอเสนอเปิดต่อไปหรือไม่
นายทิม ภูมิพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ขอเสนอให้เปิดต่อไป
มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอปิดการเสนอชื่อ และมีผู้เสนอขอเปิดการ
เสนอชื่อต่อไป ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เปิดการเสนอชื่อต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย คือปิดได้แล้ว โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนมาแล้วท่าน มากกว่ากันหลายเท่า เอาเลขาธิการ
กัน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : รายชื่อกรรมการที่ถูกทางฝ่ายสมาชิกเสนอมี

- ดังนี้ ๑. นายถาย วิโรจน์ศิริ ๒. นายสุวิชัย พันธเศรษฐ ๓. นายเผด็จ จิราภรณ์ ๔. พันเอก
- วง เชาวศักดิ์สงคราม ๕. นายจิตตะเสน ไชยาคำ ๖. หลวงอรรถพรพิศาล ๗. นายประภค
- ๘. นายระกอบ ไตด้กษณธ์ ๘. นายชัยวัฒน์ อินทพันธ์ ๙. นายเผด็จ ศิวะทัต ๑๐. นายประพัฒน์
- วรรณะสาร และ ๑๑. นายสุรพงศ์ ศรีรัตน์ คงเกินจำนวนอยู่ ๒ ท่าน

คุณวิเทศคุณการ (เพชรบุรี) : ยมกล่ากจะขอเตือนเพื่อนสมาชิกว่า กระทั่งของ

นายแพทย์สาธารณสุข ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

สุพงษ์ - จารงศ์ ค.๒๐/๕

แฉ็คจ ๗ ยังจะมีอีกนะ เพราะฉะนั้นมันเกินไป ๒ คน ผมเป็นห่วงคุณแฉ็คจ ๗ ครับ

นายแฉ็คจ นรปที (ขอนแก่น) : ท่านประธาน ๗ เราประชุมกันขึ้นป้ายจนถึงค่ำ
งี้ได้

นายแฉ็คจ จิราภรณ์ (พิจิตร) : ท่านประธาน ๗ เกิน ๒ คน เกิน ๒ คนนั้น
มีไข้ข้าพเจ้าคนเดียว ถึงข้าพเจ้าเองก็ยังต้องไหวคักกันอยู่ก็ ก็กระหู่ของข้าพเจ้าไปวันพฤหัสบดีหน้า
งี้ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพราะฉะนั้นก็จำนวน ๕ นาย แต่เสนอมา ๑๑ นาย
ในจำนวน ๒ นาย ถ้าหากว่าไม่มีการถอน ก็เป็นอันเลือกกันในที่ประชุม ก็อวการลงคะแนน

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ผมว่ามีแฉ็คจอยู่สองแฉ็คจ ควรจะถอนเสีย
แฉ็คจหนึ่ง ก็แล้วกัน แต่ควรแฉ็คจทางฝ่ายโน้น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะพอแล้ว ท่านไม่ต้องละ จำนวนมันเกินแล้ว
ละผู้รับเลือกเขาไม่มีการถอน ก็ไม่มีเรื่องอะไร-ท่านก็เป็นกรเลือกลงคะแนน ใครได้คะแนนมาก
เป็น เป็นไปตามข้อบังคับนะท่าน เห็นจะพอยุติกันได้แล้ว/ละคุณ เอาแจกกระดาษได้

(เจ้าหน้าที่นำบัตรลงคะแนนไปแจกให้แก่สมาชิก)

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ขออนุญาตครับ กำลังแจกกระดาษไม่ได้
เสียเวลาแก่ที่ประชุม ข้าพเจ้าว่าเพื่อรวบรัด เห็นใจว่ายังมีกระหู่ กา ๒ คนที่ไม่เอาขี้คิดว่า
เขียน ๒ คนที่ไม่เอา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ได้ครับ ท่านผิดข้อบังคับ เลือกเอาคนที่ม่คะแนน
มากเป็น ไม่ใช่คัดคนใดคนหนึ่งออก คะแนนน้อยออก จะให้ท่านเลขาธิการอ่านรายชื่ชานท่านที่ถูกต้อง /๑๖๐
ผู้ใดเป็นกรรมาธิการจำนวน ๑๑ ท่าน แล้วก็ขอให้สมาชิกได้จกชื่อผู้ที่ถูกเสนอ

๓/๖/๖

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ขอท่านสมาชิกโปรดเขียนชื่อลงในบัตรที่เจ้าหน้าที่
 ฝากให้ ตามที่กรมจะได้อ่านรายชื่อ ท่านผู้ใดยังไม่ได้รับกระดาษรับ รายชื่อ ๑. นายฉาย
 ไรวนศิริ ๒. นายสุวิชัย พันธเศรษฐ ๓. นายเผด็จ จิราภรณ์ ๔. พันเอก ชวง เขวงศักดิ์-
 ปรแกรม ๕. นายจิตตะเสน ไชยาคำ ๖. หลวงอรรถพรพิศาล ๗. นายประกอบ ไชยวงษ์
 ๘. นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์ ๙. นายเผด็จ คิระทัต ๑๐. นายประพันธ์ วรรณะสาร
 ๑๑. นายสุรพงษ์ ศรีรัตน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าท่านสมาชิกเห็นผู้ใดสมควรเป็นกรรมาธิการ
 ขอให้ท่านลงไปที่หน้าชื่อ กาที่หน้าชื่อท่านผู้นั้น ผู้ใดที่เห็นว่าไม่สมควรจะเป็นกรรมาธิการก็ไม่
 ต้องวางเอาไว้ แต่ว่ากาไป ๕ ชื่อ

(ครั้นแล้วเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เชิญ ๑. นายบุญช่วย อัครถาวร ๒. นายปุ่น
 ทศกมลวิชัย ๓. นายเพทาย อมาตย์กุล ๔. นายทิม ภูริพัฒน์ ๕. นายแก้ว สิงหะคเชนทร์
 ๖. นายสะอาค จันทรย์มา ให้เป็นกรรมการตรวจนับคะแนน)

นายทองสืบ ศุภะมาร์ค (ประจวบคีรีขันธ์) : ในระหว่างตรวจนับคะแนนนี้
 ข้าพเจ้าใครจะขอประธานให้ดำเนินการเรื่องกระตุที่ยังค้างอยู่ต่อไปจะไต่หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอว่าในระหว่างนับคะแนนนี้ เพื่อไม่ให้เสีย
 เวลา ก็อยากขอให้เสนอให้มีการตั้งกระตุถาม ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้า
 จะถือว่าอนุมัติ

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าเห็นว่าในขณะที่เดียวกัน เราจะเอามัน
 สมอง เราจะมีใครใคร่พิจารณาถึงสองความคิดจะไหวหรือ ในขณะนี้สภาฯ กว่าตั้งใจจัด
 ใจจ้อยอย่างนี้ จะว่าอย่างไร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่ามีผู้ขัดข้องแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่
 ย่าคิดกว่า

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผลของการลงคะแนนเลือกกรรมการ มีตามลำดับ
ดังนี้ ๑. นายนาย วิโรจน์ศิริ ๒. นายสุวิชัย พันธุเศรษฐ ๓. พันเอก ช่าง เซวงศักดิ์
สงคราม ๔. นายจิตตะเสน ไชยาคำ ๕. หลวงอรรถพรพิศาล ๖. นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์
๗. นายเผด็จ ศิวะทัต ๘. นายประพัฒน์ วรรณะสาร ๙. นายสุรพงษ์ ตริรัตน์ รวมทั้ง
กรรมการซึ่งรวมของรัฐบาลเสนอเป็น ๑๗ ท่านด้วยกัน แปรญัติศีกภายใน ๓ วัน

จอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : ขอแปรญัติศีกภายใน
ใน ๓ วัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลขอเสนอแปรญัติศีกภายใน ๓ วัน ถ้าหากว่าที่
ประชุมไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าอนุมัติแปรญัติศีกภายใน ๓ วัน

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๕๕ ส.

อุดม ธน

๒๒/๒

ต่อไปพิจารณาในหมายเลข ๓ กระตุกถาม กระตุกถามควนลำคัม ๑ ของนายเผด็จ จิระภรณ์
ถาม เรื่องสลากกินแบ่งและสลากกินรวบ ตามกระทรวงการคลัง เชิญได้

นายเผด็จ จิระภรณ์ (พิจิตร) : ก็ได้เลยเวลาไปในการเลือกกรรมการไป
เพราะข้าพเจ้ามากแล้ว ก็เห็นว่าไม่อยากจะทราบมาก หากท่านประธานเห็นควรจะเลื่อน
การประชุมนี้สำหรับกระตุกของข้าพเจ้าไปวันพฤหัสบดีหน้าก็ไม่ขัดข้อง แล้วแต่ท่านประธาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่เลื่อนละท่าน ตอบก็ตอบ

พลเอก เภา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
ข้าพเจ้าเพิ่งได้รับระเบียบวาระเมื่อวันอาทิตย์นี้ กำลังเร่งรัดกระตุกอื่นนี้อยู่ ยังไม่พร้อมที่จะตอบ
เพราะยังรวบรวมตัวเลขอยู่มาก ขอผู้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : รัฐบาลขอเลื่อนไปเพราะไม่พร้อม หมายเลข ๒
ของนายอารีย์ ตันติเวชกุล.....

นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : คือตามข้อบังคับถ้าขอเลื่อนไปตามข้อบังคับ
นอกจากพร้อมที่จะตอบเมื่อไรรัฐมนตรีต้องแจ้งในที่ประชุมนี้ด้วย

พลเอก เภา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
ภายใน ๗ วัน

นายเผด็จ จิระภรณ์ (พิจิตร) : เอาวันพฤหัสบดีที่จะถึงเป็นอย่างไร ประธานโทษ
ขอวันพฤหัสบดีที่จะถึงนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ภายใน ๗ วัน เอาวันพฤหัสบดีหน้าเถิด วันพฤหัสบดี
ที่จะถึงนี้ท่านบอกว่าอาจจะยังไม่พร้อม

ลำคัม ๒ ของนายอารีย์ ตันติเวชกุล ถามเรื่อง แงทิพย์รส ตามกระทรวงการคลัง

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ควนตามรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ด้วยปรากฏว่า กรมศุลกากร โดยเฉพาอธิบดี ได้สั่งการขายคืนผงทิพย์รสจำนวน ๕๐
หีบหนัก ๒,๒๕๐ กิโลกรัม ให้แก่บริษัท ไท่เต็ก ผู้สั่งเข้ามา โดยประเมินเป็นเงิน ๘๓๐,๐๐๐.๐๐
บาท (สี่แสนสองหมื่นบาท) ซึ่งผงทิพย์รสนี้เป็นสินค้าซึ่งอยู่ในความควบคุมของพระราชบัญญัติ
ควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. ๒๔๕๖

การสั่งการขายคืนสินค้าดังกล่าวของกรมศุลกากร โดยเฉพาอธิบดี ในครั้งนี้ได้มีการ
วิพากษ์วิจารณ์กันมากในทางที่ไม่เป็นมงคลต่อกรมศุลกากร โดยเฉพาอธิบดี ในวงการค้าและ
ทางราชการกรมศุลกากรเอง และในที่ประชุมหนังสือพิมพ์ที่ทำเนียบรัฐบาลก็เคยมีผู้แทนหนังสือพิมพ์
สอบถามเรื่องนี้ แต่ปรากฏว่า ยังไม่ได้รับการชี้แจงที่แจ่มชัด จึงยังเป็นทีกล่าวขวัญกันอยู่ทั่วไปถึง
การปฏิบัติราชการของกรมศุลกากร โดยเฉพาอธิบดี ในทางที่เสียหายต่อการปฏิบัติราชการใน
เรื่องผงทิพย์รสนี้

ฉะนั้น เพื่อให้เป็นที่กระจ่างชัดต่อการปฏิบัติราชการของกรมศุลกากร โดยเฉพาอธิบดี
ในกรณีผงทิพย์รสนี้ และเพื่อให้การวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งเป็นที่เสียหายต่อราชการแผ่นดินได้ยุติลงไป
ข้าพเจ้าจึงขอเรียนถามว่า

๑. ได้มีการนำผงทิพย์รสจำนวน ๕๐ หีบ เข้ามาโดยเรือ "ยาคอป เจ็บเซ่น" จริงหรือไม่ บุคคลหรือนิติบุคคลใดนำเข้ามา และได้รับอนุญาตจากกระทรวงเศรษฐกิจแล้วอย่างใดหรือไม่
๒. กรมศุลกากรได้ปฏิบัติกรอย่างไรต่อผู้นำเข้ามา และต่อสินค้า (ผงทิพย์รส) รายนี้ เมื่อทราบว่าเป็นสินค้าตามชายพระราชบัญญัติควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบาง
อย่าง พ.ศ. ๒๔๕๖

๓. บุคคล หรือคณะบุคคลใดเป็นผู้ทราบว่า ได้มีการนำผงทิพย์รสรายนี้เข้ามาในราช
อาณาจักร และทางกรมศุลกากรได้จ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลให้หรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด
แก่ผู้ใด

๕. กรมศุลกากร ได้มีระเบียบปฏิบัติอย่างไรหรือไม่ที่เกี่ยวกับวิธีการขายคืน การรับ
การเปรียบเทียบ ตลอดจนการผ่อนผันแก่บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งนำสินค้าผิดประเภทหรือสินค้าที่
อยู่ในความควบคุมเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีได้รับอนุญาตตามระเบียบ ทั้งนี้โปรดชี้แจงโดย
ละเอียดด้วย

พลเอก เภา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มี ข้าราชการ
ขอตอบข้อ ๑. ว่า ได้มีการนำผงทิพย์รส ๕๐ ทีบเข้ามาจริง โดยบริษัทไท่เต็ก จำกัด โดยใบอนุญาต
ของกระทรวงเศรษฐกิจ เลขที่ ฉ.๑๔๓๐๖/๒๕๕๔ ซึ่งออกให้สำหรับผง Glutamic Acid แต่กลับ
นำผงทิพย์รสเข้ามา จึงได้เชื่อว่านำเข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาตตามระเบียบ

ข้อ ๒. เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ บริษัทไท่เต็ก จำกัด ได้ยื่นใบขนส่งสินค้าขาเข้า
ฉบับเลขที่ ๑๖๕๕๘ สำแดงรายการสินค้ารายนี้ว่าเป็นผง Glutamic Acid จำนวน ๕๐ ทีบ
น้ำหนัก ๖,๒๕๕.๕๓ กิโลกรัม ราคา ๓๐๔,๑๐๑.๕๖ บาท เสียอากร ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เป็นเงิน
๕๔,๐๐๐ บาทต่อกรมศุลกากร เจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ตรวจปล่อยสินค้านี้ไป โดยเข้าใจว่าเป็นผง
Glutamic Acid หลังจากปล่อยสินค้านี้ไปแล้ว ได้มีผู้แจ้ง เหตุคณะกรรมการตรวจสอบ
สินค้า ซึ่งกระทรวงการคลังแต่งตั้งมาประจำอยู่ที่ท่าเรือว่า สินค้านี้ไม่ใช่ผง Glutamic Acid
คณะกรรมการตรวจสอบสินค้านี้ภายหลังคำวินิจฉัยว่า โปบูล์ม ปาณิกบุตร เป็นหัวหน้าก็ทวงจึงได้ตาม
ไปพบสินค้านี้ที่ถนนรองเมือง และยึดตัวอย่างสินค้านี้มา ๓ กระป๋อง ส่งให้กรมศุลกากร เพื่อ
ส่งไปพิสูจน์ที่กรมวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่าเป็นผงทิพย์รส หากใช้เป็นผง Glutamic Acid
ที่แท้จริงไม่ สำหรับผง Glutamic Acid นั้น กรมวิทยาศาสตร์ได้เคยวิเคราะห์แล้วว่า
ถ้าเอาไปทำปฏิกิริยากับโซดาแอชจะกลายเป็นผงทิพย์รส เมื่อข้อเท็จจริงได้ความดังนี้ กรม
ศุลกากรจึงส่งเรื่องให้คณะกรรมการตรวจสอบสินค้าดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ผู้จัดการบริษัท
ไท่เต็กให้การว่าได้สั่งผง Glutamic Acid มาจากต่างประเทศ โดยมีใบอนุญาตของ
กระทรวงเศรษฐกิจ เลขที่ ฉ.๑๔๓๐๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และได้เคยนำเข้ามา
ครั้งหนึ่งแล้วตามใบอนุญาตเลขที่ ๑๕๕๐๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ซึ่งกรมศุลกากรก็ได้ปลดปล่อยไป
การนำเข้าครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ ตามใบอนุญาตนั้น เมื่อได้สอบถามไปทางผู้ส่งแจ้งว่า ได้สั่งของผิด
ใครจะขอตั้งกลับคืนไป คณะกรรมการตรวจสอบสินค้าได้สอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่า จาก
ข้อเท็จจริงเรื่องนี้ ความผิดที่แน่ชัดซึ่งจะปรับแก้ผู้นำสินค้านี้เข้ามาก็เพียงความผิดตามมาตรา ๕๕

แห่งพระราชบัญญัติสุทธกการ ๒๕๕๒, ฐานสำแดงรายการในใบขนสินค้าไม่ตรงกับของที่นำเข้ามา การจะดำเนินการหลักฐานหลักเสียงภาาการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสุทธกการและตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาซึ่งราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. ๒๕๕๒ หลักฐานไม่พอที่จะดำเนินการได้ ซึ่งเรื่องฉงนพิพธโดยท่านอง เกี่ยวกันั้นศาลเคยได้ยกฟ้องมาแล้ว จึงเห็นควรที่อธิบดีจะได้อำนาจตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติสุทธกการให้ทางทำ ความตกลงกับผู้นำสินคารายนี้เข้ามา กรมสุทธกการได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงและเหตุผลของคณะกรรมการตรวจสอบสินค้าแล้ว เห็นควรทำ ความตกลงกับผู้นำสินคารายนี้เข้ามา เพราะความผิดตามกฎหมายควบคุมการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาซึ่งสินค้าบางอย่าง กับความผิดกฎหมายสุทธกการนั้นได้บัญญัติไว้ตัวเองเดียวกัน ซึ่งตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสุทธกการ ย่อมใช้กฎหมายสุทธกการดำเนินการได้ อันเป็น เรื่องที่ปฏิบัติกันมาป็นปกติอยู่แล้ว จึงได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการตรวจสอบสินค้าไม่ทำ ความตกลงกับผู้นำสินคารายนี้เข้ามา คณะกรรมการตรวจสอบสินค้าได้ไม่ทำ ความตกลง เสนอมาว่าผู้นำเข้ายอมยกสินค้าทั้งหมดให้แก่สุทธกการรวมทั้งค่าอากรที่ได้เสียไปแล้วไม่ขอเรียกคืน แต่ใครจะซื้อสินคารายนี้คืน กรมสุทธกการจึงได้ทำ ความตกลงไป มิได้ดำเนินการคดี

๓. มีเอกชนแจ้งเหตุต่อคณะกรรมการตรวจสอบสินค้าดังกล่าวแล้วในข้อ ๒. แต่จำต้องสงวนชื่อของเขาไว้ตามระเบียบปฏิบัติไม่อาจเปิดเผยได้ เรื่องนี้กรมสุทธกการได้จ่ายเงินสินบนให้แก่อุญแจเหตุ ๓๐ เปอรเซ็นต์ตามกฎหมายป็นเงิน ๑๒๖,๐๐๐ บาท และจ่ายในแก่อุญแจ การจับกุม ๒๕ เปอรเซ็นต์ ป็นเงิน ๑๐๕,๐๐๐ บาท ไปตามกฎหมายตามระเบียบแล้ว

๔. กรมสุทธกการไม่ได้วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการขายของคืน การปรับ การเปรียบเทียบ การผ่อนผันแก่บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งนำสินค้าผิดประเภทหรือสินค้าที่อยู่ในความควบคุมเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตไว้อย่างใด เพราะมีกฎหมายป็นหลักปฏิบัติอยู่แล้ว ส่วนปัญหาในทางคดีนี้จึงได้ใช้หลักพิจารณาตามควรแก่กรณีป็นเรื่อง ๆ ไป สำหรับการ

ขายของคืนแก่ผู้นำเขาก็คือ ได้เคยปฏิบัติกันมาตั้งแต่แล้ว แต่ได้ทำเฉพาะกรณีพิเศษซึ่งที่ปรากฏขณะนี้ ปกติขายทอดตลาดและต้องชำระเงินสด เพราะการขายของกลางนั้นกฎหมายสุดท้ายให้อำนาจอธิบดีที่จะสั่งใดก็ตามที่เห็นสมควร

นายอารีย์ ศันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้ายังมีความข้องใจที่จะขอประทานกราบเรียนท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดังต่อไปนี้ คือในประเด็นแรกที่ท่านรัฐมนตรีได้กรุณาให้ความกระจ่างชี้แจงว่าสินค้านี้ผู้ซื้อได้นำเข้ามาโดยมีใบอนุญาต แต่ว่าผู้ส่งใครส่งเข้ามาอีก ข้าพเจ้าขอเรียนชี้แจงนี้ว่า ทางท่านรัฐมนตรีได้สอบสวนหรือแปลว่า ใบอนุญาตการนำเข้าซึ่งฉงนพิพจน์อันนี้ ท่านรัฐมนตรีได้ชี้แจงเองว่าได้มีใบอนุญาตลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ว่าเรือยาคือ ~~ยาคือ~~ ^{ยาคือ} ~~ยาคือ~~ ^{ยาคือ} เข้ามาวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ คือเวลาเพียง ๑ เดือนกับ ๕ วัน ท่านทราบไหมว่ามางาชูรสมาจากประเทศอะไร เรืออะไร เดิน ๑ เดือนจึงมาถึงเมืองไทย ท่านสอบสวนหรือแปลว่าเป็นประเด็นหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่ามีการเท็จกันขึ้น ประเด็นที่ ๒ . ท่านผู้เป็นประธาน ฯ ข้าพเจ้าขอประทานชี้แจงนี้ วิธีการเท่าที่ท่านสอบสวนครั้งแรกที่ปล่อยสินค้านี้คืนให้เจ้าของเขาไป ท่านได้สอบสวนสุดท้ายหรือเจ้าพนักงานตรวจซึ่งคุมตัวอย่างซึ่งโดยปกติวิสัยท่านก็ทราบแล้วว่า เมื่อเปิดสินค้า Declare ภาษีแล้ว ต้องเอาตัวอย่างมาพิสูจน์ที่กรมศุลกากร เสียก่อน

นายอารีย์ คันติเวชกุล (นครราชสีมา) : คือเป็นกฎหมายทั้งนั้น ที่ข้าพเจ้าถามนี้ ไม่ใช่ว่าอภิปรายเลย มาตรา ๒๗ นั้นแยกเป็นตอน ๆ คือ ๑ ห้ามรับของรับเอา ๔ เท่า บวกอากร ต้องไม่ขาดคืน ต้องเสหลัง มีอย่างนี้ในกฎหมาย คือข้าพเจ้าแย่งคำพูดของท่าน รัฐมนตรี เพราะถ้าไม่ถามก็ถามไม่ได้ เกี่ยวสามที่หมกแล้ว ท่านผู้เป็นประธานฯทำไมข้าพเจ้า ถึงเรียนถามอย่างนี้ว่า ทางกรมศุลกากรมีสิทธิอะไรที่ทำไมไม่ดำเนินการ เลหลังขายคืนให้แก่ เจ้าของเขาไป เพราะมาตรา ๒๗ ต้องเสหลัง โดยเฉพาะอธิบดีกรมศุลกากรใช้อำนาจหน้าที่ อะไร ปฏิบัติการฉีกกฎหมาย คือสินค้าที่มีราคาเกิน ๔ หมื่นบาทนั้นจะต้องตั้งกรรมการประกอบ ควบเจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง กรมตำรวจ และกรมศุลกากร โดยปฏิบัติการอย่างนี้หรือไม่ เอาเท่านั้นก่อน.

พลเอก เภา เพ็ญเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : จำ ไม่ค่อยไกว่าอะไรบ้าง. ตอบข้อ ๑ ว่า อธิบดีมีสิทธิที่จะขายเลหลังหรือไม่ขายเลหลัง อธิบดี ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๒๕ ซึ่งมีบัญญัติว่า บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องส่งมอบให้อยู่ในความอารักขาของเจ้าพนักงานกรมศุลกากร หรือถ้าไม่มีพนักงานเช่นว่านี้ ภายในระยะเวลาใกล้พอสมควร ก็ให้ส่งมอบให้ในความอารักขาของอำเภอที่ใกล้ที่สุดซึ่งจะรักษาไว้ แทนกรมศุลกากร สิ่งของที่ยึดไว้และรับไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือบทบัญญัติอื่นเกี่ยวกับการ ศุลกากรให้จำหน่ายตามแต่อธิบดีจะสั่ง แต่ถ้าของที่ยึดไว้เป็นของเสียหายหรือฉาหน่วงชำ ไว้จะเป็นการเสียหายก็ให้ขายเลหลังไปก็ได้ นี่ใช้อำนาจมาตรา ๒๖ โดยใช้อำนาจนี้ ก็เพราะว่าเมื่อกี้ท่านถามถึงว่า เมื่อกรรมการดูเงินค่ารับนั้นเกินกว่า ๔ หมื่นบาทจะต้อง ให้คณะกรรมการ ซึ่งมีผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกระทรวงการคลังและผู้แทนศุลกากรนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนดังนี้ คือของอำนาจมาตรา ๑๑๒ กับมาตรา ๑๑๒ ทวิรวมกัน มาตรา ๑๑๒ นั้น นะเขียนว่าอย่างนี้ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๑๑๒ ทวิ ซึ่งจะอ่านต่อไป ถ้าบุคคลใดจะฟ้อง ตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยอมและให้ค่ารับหรือไต่หาความตกลงหรือทำทัณฑ์บน

สภามณฑลราชบุรี ๑๕/๕๕ ส.

เลิก ค.๕๕/๓

หรือให้ประกันตามที่อธิบดีจะเห็นสมควร แล้วอธิบดีจะส่งการฟ้องร้องเสียก็ได้ และการที่
อธิบดีส่งการฟ้องร้องนี้ให้ถือเป็นอันยุติการกระทำผิด

๒๖

ปีในมาตรา ๑๐๒ ทวินั้น ถ้าราคาของสินค้ารวมกับค่าภาษีอากรเกินกว่า ๕ หมื่นบาท ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนผู้ตรวจการ ซึ่งจะเปรียบเทียบและงดการฟ้องร้อง ของรายนี้ เขาไม่ยอมให้เปรียบเทียบ ถ้าเปรียบเทียบไม่ได้ก็ฟ้อง ในการฟ้องร้องนั้นอธิบดีจะต้องบันทึกลงไปเพื่อให้ศาล นี้ตามกฎหมายว่าเหตุใดจึงต้องฟ้อง เพราะกฎหมายศุลกากรนั้นไม่ต้องการให้มีการฟ้องกัน ศาลจึงให้เป็นความสะดวก และได้เงินรายได้ซึ่งในมาพอสมควร ของรายนี้ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๒ คือเขาไม่ยอมให้เปรียบเทียบปรับ เขายินยอมให้ทำความตกลงหรือทำทัณฑ์บน หรือทำทัณฑ์บน เพราะฉะนั้นอธิบดีจึงได้ทำความตกลงไป ข้อต่อไปซึ่งท่านถามว่าเงินรายได้ตกไปมาก และของที่ขายไปนี้ราคาถูกนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนดังนี้ สินค้ารายนี้ส่งเข้ามาที่ราคาตามอินวอยซ์ของผู้นับ ๓๐๘,๑๑๕.๕๖ บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรประเมินตามราคาขายส่งโดยเงินสดเป็น ๔๐๒,๐๐๐ บาท สูงกว่าราคาที่เขาเข้ามาแสดงมาก การที่ราคานี้ได้พิจารณาถึง ณ จุดส่งเข้ามาบ่อย ๆ จากฮ่องกงเป็นกระป๋อง ๆ ละ ๓๐๐ บาท ที่ราคาประเมินคราวนี้ ๓๐๐ บาท กระป๋องหนึ่งมีจำนวน ๑๒ กิโลกรัมครึ่ง เพราะฉะนั้นเงินที่ได้มาแล้วตามธรรมดาที่ได้ปฏิบัติตามแล้ว อธิบดีกรมสรรพากรได้ชี้แจงกับข้าพเจ้าว่า การขายเหล่านั้นไม่ใช่จะได้เงินเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยมากบางที่ไม่คุ้มกับค่าภาษีอากรหรือค่าเขาโกดังด้วยซ้ำไป จึงปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๐๒ แทนที่จะเป็น ๑๐๒ ทวิ

นายอารีย์ ต้นดิเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอประท้วงกราบเรียนอีกครั้งนี้ ว่าที่ท่านรัฐมนตรีบอกว่าได้คำนึงถึงราคาอินวอยซ์เป็นมาตรฐาน ว่าราคาอินวอยซ์ ๓๐๐,๐๐๐ เศษ ท่านรัฐมนตรีได้บอกเองอินวอยซ์นั้นคือเป็นฉงกตุคามิก เอชที ไม่ใช่ฉงทิพยรส กตุคามิก เพราะฉะนั้นราคาก็ไม่เหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งฉงทิพยรส กตุคามิก นี้ขณะเราควบคุมของตลาด เพราะฉะนั้นอธิบดีกรมศุลกากรจะมากำหนดได้อย่างไร ว่าได้ราคาไม่เท่าไร เมื่อของในศาล ศาลพิจารณาคดีก็มีความคิดนี้มากกว่าจับปลาย

ประการที่ ๒. ท่านรัฐมนตรียังไม่ได้ออกข้อหาว่าเขาที่ได้มีการแสดงถึงการมีใบ
พร้อมมิต คือใบอนุญาตนำเข้ามาเก็บเวลา เขามานั้นกระชั้นชิดกัน สอเจตนาทุจริตหรือไม่ ท่านยัง
ไม่ได้ตอบข้อหา

อีกประเด็นหนึ่ง คือท่านใช้มาตรา ๑๐๒ มาใช้บังคับ การอ่านกฎหมายเขาไม่ได้อ่านกัน
มาตราเดียว มาตรา ๑๐๒ ทวิก็มีการใช้บังคับ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งของรายนี้ได้รับเข้ามา
ระบุว่าผู้ส่ง เขายอมให้คืน ขอมหรือไม่ขอมกรมศุลกากรมีสิทธิอำนาจในการรับแล้ว เพราะ
ของเข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่มีใบพร้อมมิต ท่านต้องทำตามกฎหมาย ก็รับเขาทันที รับเขาแล้ว
เราใช้มาตรา ๑๐๒ ทวิมาใช้บังคับ ไม่ใช่มาตรา ๑๐๒ ธรรมดา มาตรา ๑๐๒ ทวิบัญญัติไว้ชัดเจน
โดยว่าถ้าทำความผิดตามมาตรา ๒๗ คือที่รับเข้ามา ถ้าท่านเปรียบเทียบท่านใช้มาตรา ๔๕ กับ
มาตรา ๒๕ ข้อหาที่ออกกฎหมายเหมือนกับท่านเล่มหนึ่งเหมือนกัน

เพราะฉะนั้นการที่นำเข้ามาซึ่งสินค้าในความควบคุมและไม่ได้รับอนุญาต-ก่อนจะเข้ามาตราขึ้น
 ไม่ได้นอกจากมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ ชาวพม่าเจ้าโตกราบเรียนแล้วว่า นั้นหมายถึงว่าสินค้า
 ซึ่งไม่มีผู้เป็นเจ้าของแสดง คือการลักลอบเข้ามาลอบ ๆ นี้มีผู้นำเข้ามาแล้วแสดงเจตนาอย่าง
 ที่ชาวพม่าเจ้าโตกราบเรียนแล้วว่า เวลาที่พิสูจน์ที่กรมศุลกากรครั้งแรกเพื่อเอาตัวอย่างมา กรม
 ศุลกากรปล่อยออกมาได้อย่างไร เป็นผงกลูตามิก เอซิก (Glutamic acid) ทำไม
 กรมวิทยาศาสตร์ถึงพิสูจน์ได้ว่าเป็นกลูตามิก คือผงทิพย์รส ทำไมก็เห็นแล้วว่ามีอาการทุจริตเกิด
 ขึ้น เมื่อมีการทุจริต ท่านจะใช้มาตรา ๒๕ นั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบของใช้มาตรา ๒๗ เข้า
 มาใช้บังคับ แล้วใช้ด้วย ๑๐๒ ทวิ นี่เป็นประเด็นหนึ่ง อีกประเด็นหนึ่งที่ชาวพม่าเจ้าโตกราบเรียนถามว่า
 เหตุใดกรมการตรวจสอบจึงไม่พ่องศึคราเขียวใหม่ปล่อยออกมา แล้วกรมการตรวจสอบ
 เองที่ชาวพม่าเจ้าโตกราบแต่ไม่ต้องการมาเอื้อซึ่งกันในที่นี้ เป็นผู้นำจับกินสินบนเสียเอง ทำไมจึงทำ
 อย่างนี้ท่านก็ยังไม่ได้ชี้แจงกับชาวพม่า อีกประเด็นหนึ่ง คือประเด็นสุดท้าย ขอประทานซัก
 อย่างนี้ว่า กรมศุลกากรถือหลักอะไรถึงให้ผู้นำเข้ามานั้นซื้อคืนกลับไปและผ่อนถึง ๔ งวด
 ท่านรัฐมนตรีคลัง ท่านเคยทราบเรื่องการผ่อนเงินกันหลาย ๆ งวดนี้มีมาแล้วหลาย ๆ อย่างใน
 เมืองไทยเรา นี้ โดยเฉพาะในรัฐบาลชุดนี้หลายครั้งแล้วผู้ผิดสัญญาซึ่งท่านยอมให้ผ่อนนี้ ซึ่ง
 ชาวพม่าจะไม่กล่าวอะไรบางอย่าง ชาวพม่าเคยตั้งกระทู้ไว้ด้วย และรับรองว่ายังไม่ได้เงิน
 คืนด้วย แต่ที่ท่านปล่อยอย่างนี้อีกเพื่ออะไร มีกฎเกณฑ์มาตราไหนให้อำนาจอธิบดีเป็นอย่างนี้บ้าง
 และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสั่งกระทรวง กระทรวงการคลังท่านลืมแล้วหรือว่าห้ามลดหย่อน
 ไม่ว่าห้ามลดหย่อน ไม่ว่าจะมีการสารภาพหรือไม่ สำหรับมาตรา ๒๗ คำสั่งกระทรวงการคลัง
 เอง ท่านออกมาเอง ทำไมท่านจึงไม่สอบสวนดูว่าท่านอธิบดีมีอำนาจอย่างไร จึงให้ผ่อน
 ๔ งวด

พลเอก เปา เพ็ชรเลิศ บริรักษ์บุททกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
 ความผิดของผู้นำเข้ามานั้นไม่ได้ใช้มาตรา ๒๗ ตามที่ท่านว่า เราได้ใช้มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕

นั้นหมายถึงผู้ที่นำเข้ามาโดยหลักเปลี่ยนภาษีโดยตรงหรือหนีภาษี มาตรา ๕๕ นั่นคือโคเคนเอกสาร
 ผิดเพี้ยนไปจากสินค้าที่นำเข้ามา เพราะฉะนั้นต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๕ ในข้อที่ห้าหน้าอีก
 ทนหนึ่งว่าทำไมถึงไม่ขายเลยหลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่า อธิบดีได้ใช้อำนาจมาตรา ๒๕
 ซึ่งอธิบดีมีอำนาจที่จะทำคดีที่จะจำหน่ายโดยตามความเห็นชอบในกรณีนี้ คือกรณีที่ทำความตกลง
 ไม่ได้ใช้มาตรา ๑๐๒ ทวี โคเคนทำความตกลงก็คือว่าเขาซื้อของคืน เมื่อซื้อของคืนเสร็จแล้ว
~~เราก็ให้~~ เขาไปโดยไม่ต้องประมูลราคา ท่านพูดถึงเรื่องราคาเมื่อกี้ว่า เราได้ราคาที่ถูกไปนั้น
 ข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่า ผู้ชายเขามอบว่าเขาซื้อมาตามใบอินวอยซ์ ๓๐๕,๐๐๐ บาท ๕๖ สดางค์
 กรมศุลกากรมีได้ซื้อคือ ได้พิจารณาแล้วเอาราคาขายในตลาดกรุงเทพฯ ขณะนั้น ท่านอย่า
 สืบว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งท่านถามกระทรวงถาม นี้เกิดเรื่องขึ้น ๒๕๕๕ ในเวลานั้นในตลาดกรุงเทพฯ
 นี้กระป๋องขนาด ๑๒ กิโลกรัมครึ่งราคา ๓๐๐ บาท เราได้ประเมินขายไปในท่านองนี้ ๗๐๐
 บาท ที่นี้มีอีกประเด็นหนึ่งว่าทำไม ผู้ควบคุมสินค้า ตรวจสอบสินค้าจึงไม่ปฏิบัติ ผู้ตรวจสอบ
 สินค้าไม่ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ เป็นเรื่องของกระทรวงการคลังตกลงกับกรมตำรวจ
 และธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งเจ้าหน้าที่ไปเพื่อดูแลรักษานโยบายของรัฐเท่านั้น การปล่อย
 สินค้าออกจากคลังสินค้านั้น ตามปกติแล้วเป็นหน้าที่ของพนักงานศุลกากรประจำท่าเรือ เป็นผู้
 ที่ได้สั่งปล่อยไป การที่เข้าใจผิดว่าผงกลูตามิก เอซิด (glutamic acid)
 หรือผงชูรสนั้น ก็เพราะว่าผงกลูตามิก เอซิด (glutamic acid) นี้ดูคล้ายตาเปล่า
 แล้วดูไม่ได้ว่าเป็นผงชูรส หรือเป็นผงกลูตามิก (glutamic) แต่ใบอนุญาตนั้นได้มี
 มาจากกระทรวงเศรษฐกิจในฉบับเดียวกันซึ่งส่งทยอยมาเป็น ๒ งวด การที่เจ้าหน้าที่สั่งปล่อย
 ไปแล้วเมื่อครั้งก่อนนี้จะผิดถูกประการใดไม่สามารถจะพิจารณาได้ในขณะนี้ เพราะเรื่องได้
 ผ่านพ้นไปแล้ว ผงกลูตามิก (glutamic) นี้ดูคล้ายตาเปล่าแล้วเหมือนกับผงชูรส
 ลักษณะภายนอก เวลาที่เอาผงกลูตามิก (glutamic) นี้มาใช้ในเมืองไทยนี้ก็เพื่อใช้
 เป็นเอเจนต์ ปริ๊นเปเรชัน (preparation) คือหมายความว่าเอาไปทำสุราให้มีรสดีขึ้น

เอาไปทำเป็นรีไทร์สต็อกขึ้น ก็ใช้ในประเทศไทยเป็นจำนวนมากเหมือนกัน นอกจากนั้นที่ท่าน
 ว่า เจ้าพนักงานควบคุมสินค้าเอง เป็นผู้รับผิดชอบเอง แล้วก็เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลเองนั้น
 ข้าพเจ้าขอเรียนว่า ระเบียบการของกระทรวงการคลังก็มีระเบียบอยู่ว่า ผู้รับผิดชอบนั้น
 ต้องปฏิบัติอย่างไร และเจ้าหน้าที่ที่จับกุมนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างไร ข้าพเจ้าเชื่อในความ
 สุจริตของอธิบดีกรมศุลกากรผู้นั้นเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีผู้มาแจ้งสินบนนำจับคดีรายนี้ เพราะว่าเป็น
 หน้าที่ของออกไปแล้วไม่กี่มากน้อยชั่วโมง เมื่อมีคนมาพูดแจ้งเขาแล้ว นายปลัดตำรวจจัดว่า
 ไปหยุด ๆ นี้ได้รับเบาะหน้าที่ ก็ไปตามจับได้ที่ถนนรองเมือง ซึ่งไม่ใช่ที่อยู่ของบริษัทด้วยซ้ำไป
 แต่ก็ไต่ถามด้วยความสามารถที่จะเอาตัวอย่างสินค้านักลับเข้ามา ท่านจะเห็นได้ว่า ถ้าขึ้น
 โรงศาลเสร็จแล้วตามกฎหมายนั้นผู้ฟ้องจะต้องเป็นผู้พิสูจน์เอกสาร เรามีเอกสารอันใดที่จะ
 ไปพิสูจน์ว่าของที่จับได้กลางถนนนั้นเป็นของที่น่าเข้ามา เรื่องนี้อธิบดีกรมศุลกากรได้ชี้แจงต่อ
 ข้าพเจ้าว่า ได้มีตัวอย่างหลายเรื่อง แม้แต่ในเรื่องฉงฐรสอย่างนี้ก็น่าเข้ามาปนกับของอื่น
 แต่ศาลก็ไต่ถามฟ้องไป มีเรื่องกระด้างซึ่งใบอนุญาตจากกระทรวงเศรษฐกิจเป็นอย่างหนึ่ง คือ
 ขนาดปอนด์ต่าง ๆ นี้คิดเพี้ยนกันนิดหน่อย ศาลก็ยกฟ้องไป แล้วเรื่องฉงฐรสนี้ ไม่ใช่เป็นของ
 ที่ห้ามโดยเด็ดขาด กระทรวงเศรษฐกิจมีระเบียบอยู่ว่า ถ้าผู้ใดส่งเกลือออกไปขายในต่าง
 ประเทศได้เป็นจำนวนเท่าไร แล้วมีกำหนดอยู่ ก็ส่งฉงฐรสนี้เข้ามาได้ตามจำนวนที่ เขากำหนด
 ไว้ เพราะฉะนั้นฉงฐรสอันนี้ ถ้าผู้ร้องจะไปขายเกลือ เขาก็เกิดจะมีใบอนุญาตนำฉงฐรสนี้ เข้า
 มาได้

นายอารีย์ ศันติเวชกุล (นกรราชสีมา) : ท่านรัฐมนตรีก็ยังไม่ได้ออบ
 ข้าพเจ้าว่าทำไมกรมศุลกากรจึงไม่วิเคราะห์เสียก่อน ในการที่ปล่อยของออกไป ทำไมจึง
 ไม่วิเคราะห์เสียก่อน เพราะระเบียบการว่าต้องนำตัวอย่างที่เปิดได้มาวิเคราะห์ที่กรมศุลกากร
 ว่าเป็นฉงอะไร ท่านไม่ได้อวิเคราะห์เสียก่อนนี้ ข้าพเจ้าถามไว้แต่ก่อนแล้ว ท่านก็ไม่ได้ออบ

๓

สภาผู้แทนราษฎร ๑๕/๒๕๕๕ (สามัญ)

พงษ์ - จ่างค์

ค.๒๒/๕

ข้าพเจ้า คือในหลักปฏิบัติแล้ว เมื่อมีสินค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นพวกเอชดีละก็ต้องวิเคราะห์
หนักขึ้น ต้องส่งมาให้กรมศุลกากรวิเคราะห์ว่าอะไรเสียก่อน หรือว่ากรมศุลกากรวิเคราะห์แล้ว
ไม่รู้ นี่คือการส่องแสงการทุจริต ตัวอย่างมาถึงกรมศุลกากรวิเคราะห์แล้วกลายเป็นกลูตามิก
เอซิก (*glutamic acid*) แต่กรมวิทยาศาสตร์วิเคราะห์ว่าเป็นกลูตามัท
(*glutamate*) ท่านทำไมไม่พิจารณาว่าเท่าที่มีการวิเคราะห์ที่กรมศุลกากรนี้ มันเป็น
การวิเคราะห์ที่ถูกต้องหรือเปล่า ทำไมปล่อยออกมา ท่านปล่อยออกมาก่อนวิเคราะห์หรือว่า
วิเคราะห์ แล้วถึงปล่อยออกมา เพราะวิเคราะห์ห่าผิด นี่ประการหนึ่งที่ท่านไม่ได้ตอบข้าพเจ้า

๕๕

ประการที่สอง ที่ท่านอ้างว่าการจับกุมต่าง ๆ นั้นหลักฐานไม่พอเพียงอะไรต่าง ๆ ท่านว่าจับได้ตั้งรอมเมือง ความจริงบริษัทเขาที่สร้างก็ไม่มีการเก็บสินค้าหรือ โกดังสินค้าอยู่ รอมเมือง เท่าที่ข้าพเจ้าทราบ ที่มีการจับท่านว่าไม่มีหลักฐานอะไรต่าง ๆ ข้าพเจ้าจะบอกท่าน ให้ฟังว่าภายใต้แผ่นดินไทย ใต้ดวงอาทิตย์ตำรวจหาไม่ได้ไม่มี คุณเข่า เคยบอก เพราะฉะนั้น ท่านอย่าประมาทตำรวจเขา เขาทำได้ ที่ข้าพเจ้าขอประทานสักอย่างนี้ว่าท่านว่าท่านใช้มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นี่เรื่องปัญหาทางกฎหมาย อย่าเอาอย่างนั้นเลยคุณ เพราะเหตุว่าในข้อบังคับห้ามคือเรื่องไม่สิ้นสุดละคุณ ต้องไปทางศาลไปทางโน้น จะเอากฎหมาย มาเปรียบกันเวลาไม่พอละคุณ

นายอารีย์ คันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ท่านประธานฯ ข้าพเจ้าไม่ได้อธิบาย ขอกฎหมาย เราสักกัน ขอกฎหมายผิดกัน ที่ข้าพเจ้าถามท่านรัฐมนตรีคลังละ ท่านรัฐมนตรีคลัง ใช้มาตรา ๕๕ ข้าพเจ้าเอาละ ๕๕ มาตรา ๕๕ เขาใช้วิธีการสำแดงเท็จ ท่านประธานฯ ไม่ใช่ตีความของกฎหมาย ที่สำแดงเท็จปรับได้เพียง ๕ หนึ่บ ธิบของเขาก็ไม่ได้ อย่างนี้แสดงทั้ ว่าท่านตอบไม่ถูกแล้วละ มาตรา ๕๕ นี้คือสำแดงเท็จ ข้าพเจ้าไม่ต้องให้เสียเวลาอ่านเพราะ ท่านก็มีอยู่ สำแดงเท็จหรือแจ้งเท็จแสดงเท็จเป็นต้นว่า ~~แก้~~ ^{แก้} ท่าน *declare* เป็น แก้วธรรมดา เก็บภาชนะน้อยหน้อย ปรับไม่เกิน ๕ หนึ่บบาท แล้วริบของกลางเขาก็ไม่ได้ แต่นี้ ของกลางคืนมาให้ศุลกากรขายคืนเขาไปเป็นลักษณะ ~~เขา~~ ^{เขา} ริบหรือยึดเขามา มาตรา ๕๕ ริบเขา ไม่ได้ แล้วปรับได้ไม่เกิน ๕ หนึ่บ ท่านผู้เป็นประธานฯ ข้าพเจ้าว่าอย่างนี้ ไม่ใช่ตีปัญหาข้อ กฎหมาย คือข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ ที่ท่านบอกว่าท่านใช้มาตรา ๕๕ เหตุไฉนท่านไปเอาเขา คั้ง ๕ แสน ท่านเอาราคาของพวกควย ๕ หนึ่บบาท เพิ่มด้วยอากรเท่านั้นเอง ตามมาตรา ๕๕ ท่านทำไต่อย่างนี้ ทำอย่างอื่นไม่ได้ แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงท่านหาได้ทำอย่างนี้ไม่ ปรากฏ ตามหลักฐานและข้อเท็จจริงเท่าที่เป็นมาแล้วท่านใช้มาตรา ๒๗ บังคับเขา คือยึดเขามา และ

ก็ขายคืนเขาไป น้มาตรา ๕๕ ไม่ได้ใช้ ไซ้มาตรา ๒๗ อย่างซ้ำๆ เขาว่า นี่ประเด็นหนึ่ง
 อีกประเด็นหนึ่ง ข้าพเจ้าน่าถามท่านว่า ทำไมขายต้องมีการผ่อนให้ไปถึง ๔ งวด มี
 อำนาจอะไรไปกระทำ ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าอธิบดีคนนี้มีวิสัยทัศน์ แต่ท่านทราบไหมว่า ๓ แสนบาท
 เขาหัดบ้านใคร ท่านอาจจะไม่ทราบ แต่ข้าพเจ้าทราบถึงไต๋ตาม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่ถาม
 มีอีกประเด็นหนึ่งคือว่าผงกลูตามิค เกลอิก (glutamic acid) นี้ ท่านว่าเป็นของ
 ซึ่งไม่ได้ห้ามเสมอไป และก็หลักฐานต่าง ๆ ไม่มี ทราบไหมว่าในบุคคลนี้เองมีกำยานเข้ามาที่ท่าบ่อ
 มีเงาถ้วยเข้ามาทางภาคใต้ ท่านทราบไหม กรมศุลกากรกระทำการผิด แต่ไม่อยู่ในประเด็นของ
 กระหู่ ข้าพเจ้าจึงไม่ถาม แต่ว่ามีการบดพร่องขึ้นมาในกรมศุลกากรหลายครั้งหลายคราวแล้ว
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาเรื่องผงกลูตามิค เกลอิก (glutamic acid) นี้ขอได้
 โปรดตอบข้าพเจ้าให้แจ่มชัดที่ ขอทราบเรียนท่านอีกครั้งหนึ่งว่า ทำไมกรมศุลกากรถึงไม่วิเคราะห์
 ให้ละเอียดก่อนปล่อยสินค้าไป บกพร่องไหมข้อหนึ่ง

ข้อสอง กรรมการสอบสวนได้จับเองกินสินบนเองและค่าประกันเองเสียอีกด้วย

ทำไมถึงทำอย่างนั้น

ข้อสาม อธิบดีกรมศุลกากรใช้อำนาจอะไรไปให้เขาผ่อนชำระ ๔ งวด

ข้อสุดท้าย คือมาตรา ๕๕ ที่ท่านใช้ ต้องปรับเขาเพียง ๕ หมื่นบาท ทำไมท่านไม่ใช้
 อย่างนั้น ท่านมาใช้มาตรา ๒๗ โดยเอาเขาค้างมากมายอย่างนั้น ถ้าว่าท่านใช้มาตรา ๒๗ ละก็

พลเอก เภา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ปัญหาข้อใดเถียงกันที่ไซ้มาตรา ๒๗ และมาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗ นั้น สำหรับของที่คนนำเข้ามา
 หนีภาษีเข้ามา ดักลอบเข้ามา มาตรา ๕๕ นั้นคือว่าถ้าเอกสารไม่ตรงกับของที่นำเข้ามา มัน
 ตรงกับมาตรา ๕๕ พอดี เขาไม่ได้หนีภาษี แต่ทว่าเขาบอกเขาสั่งของอย่างหนึ่งมา คนสั่งของ
 สั่งมาผิด เราก็จับเขาไปมาตรา ๕๕ และที่นี้ท่านก็บอกว่ามาตรา ๕๕ ต้องปรับเขาไม่เกิน
 ๕ หมื่นบาท แต่ทำไมไปปรับเขามาก ข้าพเจ้าขอเรียนว่าไม่ได้ปรับ เงินที่ไต่มา ๔ แสน ที่ว่า

เรื่องนี้นั้นเป็นการตกลงปรองดองกันตามมาตรา ๑๐๒ ไม่ใช่ ๑๐๕ ทวิ เมื่อเขายินยอมให้รับซื้อ
สินค้านี้ไปเป็นเงิน ๔ แสนบาทเศษนั้น ก็ไม่ใช่เงินปรับ ก็คือว่าเป็นเงินที่เขาซื้อสินค้านั้นไปโดย
ความตกลงยินยอมกัน

อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าขอเรียนอย่างจริงจังว่าตามพระราชบัญญัติกรมศุลกากร
ของเรานี้ พระราชบัญญัติกรมศุลกากรทำมาตั้งแต่เมื่อกว่า ๑๐๐ ปี ๓ เลิกไปใหม่ ๆ คือให้
อำนาจบริษัทที่จะทำได้ตามสมควร แล้วก็ลักษณะแยกสินค้า ถึงแม้จะมีหลายอย่างที่ประชุมสภาให้
แยกสินค้าต่าง ๆ เหล่านี้ข้าพเจ้าจำได้ว่า ๕๐๐ ประเภท แต่เราไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ไปตรวจได้
๕๐๐ ประเภท เราตั้งได้เพียงนี้ กำลังนี้ได้เพียง ๑๐๐ ประเภทเท่านั้น เพราะเราขาดเจ้า
หน้าที่ ขาดความรู้ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นสินค้าเขามานั้นไม่ควรจะไปทำให้เขาชักชาก็อย่าทำ
เพราะฉะนั้นจึงเกิดเป็นเรื่องขึ้นว่าทำไมผงกลูตามิค เอซิด (glutamic acid) ถึง
ไม่ตรวจเสมอไป ก็เพราะว่าผงกลูตามิค เอซิดนี้ใส่เข้ามาบ่อย ๆ ไม่ใช่เจ้านั้นแห้งเดียว ส่ง
เข้ามาบ่อย ๆ แต่ว่ามีสภาพเหมือนกับผงชูรส ถ้าเอาผงกลูตามิค เอซิด มาทำการปฏิกิริยา
ทางเคมีแล้วจึงเป็นผงชูรส เรื่องเป็นอย่างนี้

ประธานสภากฎหมาย : สมควรแก่เวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา.

ผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๕

(สามัญ)

ชุดที่ ๑

กรรมการตรวจรายงานการประชุม

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

แล้ว วันที่ ๕ ตุลาคม ๑๙๙๙

- 153 ๑๑๙๑๗ ผู้ตรวจรายงาน
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "
- [Signature]* "

[Signature]
ทำการแทนหัวหน้าคณะกรรมการประชุม

[Signature]

รักษาการแทน
หัวหน้ากองการประชุม

[Signature]

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

[Signature]

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

[Signature]
ประธานสภาผู้แทนราษฎร